

S. Ab

Archief

*'Ik durf het
bijna
niet te vragen...'*

Evaluatie- en omnibusonderzoek
Gemeente Groningen juni 1993

In opdracht van:
Gemeente Groningen

Uitgevoerd door:
Rijksuniversiteit Groningen
Vakgroep Taal & Communicatie

Dr. A. Oussaid
A.J. de Smidt
J.T. Brouwer
E.B. Meijerink

juli 1993

blaarnummer:

1045

*'Ik durf het
bijna
niet te vragen...'*

Evaluatie- en omnibusonderzoek
Gemeente Groningen juni 1993

'Patet omnibus veritas'
(Seneca)

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en / of overgenomen worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Rijksuniversiteit Groningen
© 1993 RUG

Voorwoord

Om een effectieve uitvoering van het Bestuurlijke-Vernieuwingsbeleid mogelijk te maken is het noodzakelijk de kennis, opvatting en waardering van de Groninger bevolking ten opzichte van de Gemeente Groningen als ambtelijk en bestuurlijk apparaat te meten. Bovendien is de Gemeente Groningen geïnteresseerd in de opvattingen van de Groninger bevolking over actuele beleidsthema's, om daarmee tijdens de beleidsvoorbereiding rekening te kunnen houden

Ondergetekenden hebben daarom in opdracht van de Bestuursdienst van de Gemeente Groningen een evaluatie-onderzoek en een omnibusonderzoek uitgevoerd

Onze speciale dank gaat uit naar de stuurgroep van de Gemeente Groningen. Deze stuurgroep bestond uit Liesbeth Stoker (Bestuursdienst), Seerp Leistra (Bestuursdienst) en Jaap van der Laan (Dienst Informatie en Administratie)

Verder gaat onze dank uit naar

- de heren J. Brouwer, J. Groeneveld en J. van Rossum van de Gemeente Alkmaar die ons ingewijd hebben in de geheimen van de 'omnibus',
- de contactpersonen van gemeenteraadsfracties en gemeentelijke diensten voor het aandragen van 127 thema's voor de omnibusenquête,
- de 'semi-respondenten' die de eerste versie van de vragenlijst van kritische kanttekeningen hebben voorzien,
- Jacqueline van Kruiningen voor haar uitleg aan onze enquêteurs van de fijne kneepjes van het telefonisch enquêteren,
- onze enquêteurs die in tien dagen tijd 500 enquêtes wisten af te nemen,
- de 500 respondenten die de tijd hebben genomen om ons van antwoorden te voorzien,
- Dhr. van der Sluis van het Rekencentrum van de Rijksuniversiteit voor het verwerken van deze enquêtes,
- de contactpersonen van de Gemeenten Alkmaar, Delft, Enschede, Leiden, Nijmegen en Tilburg die voor ons weer al hun omnibus- en / of panelonderzoeksgegevens hebben doorgespit, zodat wij vergelijkingsmateriaal kregen,
- Dhr. Dijk van RO/EZ voor het beschikbaar stellen van twee grote zwart-wit plattegronden van de gemeente Groningen,
- Henk Tuinema voor de grafische vormgeving van het rapport

Wij spreken de hoop uit dat het werk dat door ons en bovengenoemden is verricht, niet tevergeefs zal blijken te zijn geweest

Onderzoeksteam Vakgroep Taal & Communicatie
Rijksuniversiteit Groningen
Dr. A. Oussaid
A. J. de Smidt
J. T. Brouwer
E. B. Meijerink

juli 1993

Inhoudsopgave

	Samenvatting	9
	Inleiding	15
1	Opzet evaluatie- en omnibusonderzoek	17
1.1	Kaderstelling evaluatie- en omnibusonderzoek	17
1.2	Werkwijze onderzoeken	18
1.2.1	Werkwijze evaluatie-onderzoek	18
1.2.2	Werkwijze omnibusonderzoek	19
1.3	Methode van onderzoek de telefonische enquête	20
1.4	Onderzoekspopulatie	21
1.5	Vragenlijst	22
1.6	Steekproefcontrole en non-respons	23
2	Resultaten evaluatie-onderzoek	27
2.1	Inleiding	27
2.2	Weergave onderzoeksresultaten	27
2.3	Resultaten met betrekking tot kennis	28
2.3.1	Kennis over de lokale politiek	28
2.3.2	Kennis over de gemeentelijke organisatie	30
2.3.3	Kennis over de gemeentelijke informatiekanalen	32
2.4	Resultaten met betrekking tot waardering	33
2.4.1	Waardering van de communicatie met de Gemeente	33
2.4.2	Waardering van de gemeentelijke dienstverlening	35
2.4.3	Waardering van de woon- en leefomgeving	35
2.4.4	Waardering van de lokale politiek	37
2.4.5	Waardering van een aantal maatregelen uit het Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing	39
2.5	Resultaten met betrekking tot participatie(bereidheid)	40
2.5.1	Participatie(bereidheid) in de lokale politiek	40
2.5.2	Participatie(bereidheid) in de woon- en leefomgeving	42
3	Resultaten omnibusonderzoek	45
3.1	Inleiding	45
3.2	Sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk	46
3.3	Overlast door groepjes jongeren	47
3.4	Gewelddelicten in de binnenstad	49
3.5	Sportvoorzieningen	51
3.6	Werkloosheidsbestrijdings- en uitkeringsbeleid	53
3.7	Milieuheffing	55
3.8	Bouwen en wonen	56
3.9	Regio Centraal Groningen	60
3.10	Sluitingstijden van winkels	61

4	Conclusies	63
4.1	Inleiding	63
4.2	Conclusies met betrekking tot de kennis	63
4.3	Conclusies met betrekking tot de waardering	64
4.4	Conclusies met betrekking tot de participatie(bereidheid)	65

	Literatuurlijst	67
--	------------------------	-----------

Bijlage 1: Vragenlijst evaluatie- en omnibusonderzoek

Bijlage 2: Buurtindeling per stadsdeel (Bron DIA)

Samenvatting

In dit rapport wordt verslag gedaan van het evaluatie-onderzoek ten behoeve van het effectief uitvoeren van het bestuurlijke- vernieuwingsbeleid en van het omnibusonderzoek dat tot doel heeft het signaleren en registreren van de opvattingen van de bevolking van de gemeente Groningen over actuele beleidsthema's aan het begin van het besluitvormingsproces

Door middel van een telefonische enquête is in juni 1993 aan 500 inwoners van de gemeente Groningen een vragenlijst voorgelegd waarin zowel thema's uit het evaluatie-onderzoek als uit het omnibusonderzoek aan de orde kwamen. De 500 respondenten van achttien jaar en ouder zijn steekproefsgewijs geselecteerd en vormen een representatieve afspiegeling van de bevolking van de gemeente Groningen

Evaluatie-onderzoek

Het evaluatie-onderzoek is het vervolg op het diagnostisch onderzoek dat in juni 1992 is uitgevoerd ('Met de billen bloot', De Smidt & Cornelisse 1992). Door vergelijking van de resultaten van het evaluatie-onderzoek met de resultaten van het diagnostisch onderzoek is het mogelijk om de ontwikkeling van de kennis van de lokale politiek, het informatiegebruik van bestaande (gemeentelijke) informatiekanalen, de waardering voor de lokale politiek en de participatie(bereidheid) in politiek en woon- en leefomgeving te meten.

Hieronder volgen puntsgewijs de belangrijkste resultaten met betrekking tot de clusters kennis, waardering en participatie(bereidheid)

Resultaten met betrekking tot kennis

Politiek

- * De naamsbekendheid van de burgemeester is toegenomen van 53,4 procent naar 59,8 procent
- * Het percentage respondenten dat een of meer wethouders bij naam kan noemen, is afgenomen van 52,6 procent naar 46,8 procent. Deze 46,8 procent noemde echter wel meer wethouders
- * Het percentage respondenten dat een of meer raadsleden bij naam kan noemen, is afgenomen van 18,0 procent naar 14,8 procent
- * De juiste combinatie van politieke partijen die in het College van B&W zitten, wordt door 13,2 procent genoemd. Het percentage respondenten dat zowel de naam van de burgemeester als de juiste samenstelling van het College van B&W kan noemen is 11,6 procent

Gemeentelijke organisatie

- * Een kwart van de respondenten weet niet waar en hoe een klacht moet worden ingediend (ook bij het diagnostisch onderzoek was dit 25%). Bijna een-vierde van de ondervraagden (23,2% was 22,4%) noemt een formele procedure en iets meer dan een kwart (26,8% was 33,8%) weet het nu niet, maar komt er wel achter

- * Een meldklacht (losse stoeptegels) komt eerder bij de gemeente of een gemeentelijke dienst terecht dan een klacht van hoger niveau (respectievelijk 55,2% en 51,2%). Van de respondenten kiest 11,4% bij het indienen van een meldklacht voor de wijkpost Openbare Werken. De meldklacht wordt overwegend individueel opgelost, terwijl de respondenten zich bij het probleem met de verkeersveiligheid vaker laten vertegenwoordigen door de buurtorganisatie (14,8%) of gezamenlijk iets ondernemen (categorie 'anders'). Het percentage 'weet niet' is bij de meldklacht het laagst (3,2%). Bij het probleem van de verkeersveiligheid weet 70% van de respondenten niet wat zij zou doen. Bij beide problemen is ongeveer drie-vierde van de respondenten bereid tot het ondernemen van actie.

Informatiekanalen

- * In vergelijking met juni 1992 is de naamsbekendheid van het G I C toegenomen van 54,0% tot 58,2%.
- * Van de 500 respondenten noemt 37,6% de juiste lokatie van het G I C (was 30,2%).
- * Er is verwarring tussen de taken van het G I C en de afdeling bevolking van de Dienst Informatie en Administratie.

Resultaten met betrekking tot waardering

Telefonisch contact

- * 40,6% van de respondenten heeft het afgelopen jaar telefonisch contact gehad met de Gemeente Groningen. Hiervan was 68,5% tevreden over het verloop van het telefoontje. Van de respondenten die gebeld hebben, was 28,6% ontevreden (minus de reden 'inhoud boodschap beviel niet' is dit 25,6%).
- * De belangrijkste reden voor ontevredenheid over het telefonisch contact was het (te) vaak doorverbinden (25,9%).
- * De redenen voor ontevredenheid zijn te verdelen in twee groepen: klachten over procedure (42,7%) en klachten over de ambtenaar (57,7%).

Gemeentelijke dienstverlening

- * Het rapportcijfer voor de dienstverlening is een 6,6. Dit rapportcijfer was bij het diagnostisch onderzoek een 6,9.

Woon- en leefomgeving

- * Het rapportcijfer voor de hele stad is afgenomen van 7,6 naar 7,1.
- * Het rapportcijfer voor de eigen wijk is gemiddeld een 7,4.

Lokale politiek

- * Het percentage respondenten dat het met de stelling 'Ik vind dat politici hier in Groningen genoeg luisteren naar wat de Groningers te zeggen hebben, en daar ook naar handelen' helemaal of een beetje oneens is, is significant gestegen (van 34,0% naar 44,2%). Het percentage respondenten dat het niet eens maar ook niet oneens met de stelling is, of er geen mening over heeft, is significant gedaald (van 49,6% naar 35,6%). Het percentage respondenten dat het helemaal of een beetje eens is met de stelling, is niet significant veranderd.
- * Het percentage respondenten dat het met de stelling 'Tussen de partijen in de gemeenteraad zie ik nauwelijks verschil. Het is niet duidelijk waar de verschillende partijen voor staan', helemaal of een beetje eens is, is significant toegenomen (van 27,0% naar 34,6%). Het percentage respondenten dat het niet eens maar ook niet oneens met de stelling is, of er geen mening over heeft, is significant afgenomen (van 38,4% naar 32,2%). Het percentage respondenten dat het helemaal of een beetje oneens is met de stelling, is niet significant veranderd.

- * Het percentage respondenten dat het met de stelling 'Voor mij maakt het niet uit welke partijen het hier in Groningen voor het zeggen hebben' helemaal eens of een beetje eens is, is significant toegenomen (van 16 0% naar 21 4%) De overige percentages zijn niet significant veranderd

Maatregelen Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing

- * Het percentage respondenten dat denkt dat de bevraagde maatregelen (inspraakavonden en hoorzittingen, spreekuren van politieke partijen, wethouders en raadsleden, en opiniepeilingen) geen middelen zijn om hun invloed op de gemeentepolitiek te vergroten, is significant toegenomen (resp +11 4%, +7 0% en +8 0%)
- * De maatregelen worden nog steeds door een meerderheid van de respondenten beschouwd als maatregelen die de invloed op de lokale politiek vergroten
- * Het houden van opiniepeilingen wordt als meest invloedvergroten gezien
- * 22 8 procent van de respondenten heeft het gevoel meer mogelijkheden tot inspraak te hebben gekregen Voor 32 8 procent is er (gevoelsmatig) niets veranderd, terwijl 7 8 procent het gevoel heeft minder inspraak te hebben Iets meer dan één-derde van de ondervraagden (36 3%) kon zich geen mening vormen

Resultaten met betrekking tot participatie(bereidheid)

Politiek

- * Van de 500 respondenten heeft 11 6 procent het afgelopen jaar gebruik gemaakt van een inspraakmogelijkheid Het merendeel van de ondervraagden (87 2%) heeft er geen gebruik van gemaakt
- * De stemintentie bij een referendum op wijkniveau (78 6%) is groter dan de stemintentie bij een referendum op stadsniveau (62 6%)
- * De stemintentie bij gemeenteraadverkiezingen is in vergelijking met het diagnostisch onderzoek niet significant veranderd Van de respondenten zegt 75 8 procent zeker of waarschijnlijk te gaan stemmen bij gemeenteraadverkiezingen

Woon- en leefomgeving

- * Van de respondenten zegt 76 6 procent een wijkkrant te ontvangen
- * Het merendeel van de respondenten die een wijkkrant ontvangen, leest deze wijkkrant altijd (71 7%) of soms (16 5%)
- * Volgens 69 4 procent van de respondenten is er een bewonersorganisatie in hun wijk
- * Een vijfde van de respondenten (20 7%) heeft het afgelopen jaar contact gehad met een bewonersorganisatie
- * Het percentage respondenten dat het helemaal of een beetje eens is met de stelling 'Als er plannen op tafel liggen die mijn eigen wijk aangaan, dan wil ik daar vanaf het begin bij betrokken zijn', is significant gestegen (van 58 0% naar 64 0%)

Omnibusonderzoek

Een omnibusonderzoek is een onderzoek waarbij verschillende opdrachtgevers hun (eigen) vragen via een vragenlijst aan een steekproef uit een populatie voorleggen De aangedragen onderwerpen hoeven niets met elkaar te maken te hebben

Het omnibusonderzoek is een middel dat kan leiden tot verhoging van de participatiegraad van burgers in de lokale samenleving en tot verbreding van het draagvlak dat het gemeentelijk handelen in de lokale samenleving heeft Dit omnibusonderzoek -het eerste dat in de gemeente Groningen werd uitgevoerd- bood aan alle gemeentelijke diensten en gemeenteraadsfracties de gelegenheid om de mening van de inwoners van de gemeente Groningen over beleidsthema's te peilen

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van het omnibusonderzoek per onderwerp weergegeven

Sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk

Door de sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk op de brievenbus blijven vooral respondenten met een hoge opleiding van gemeentelijke informatie verstoken. De meeste respondenten met een sticker op de brievenbus willen toch graag gemeentelijke informatie ontvangen. Het liefst zouden zij deze informatie ophalen bij het postkantoor, hoewel er vermoedelijk een grote groep is, die de gemeentelijke informatie gewoon thuis in de brievenbus wil ontvangen.

Overlast door groepjes jongeren

Bijna een kwart van de respondenten heeft het afgelopen jaar overlast door groepjes jongeren gehad. De belangrijkste vorm van overlast bleek geluidsoverlast te zijn. Wanneer de lokaties van de genoemde gevallen van overlast op een kaart van Groningen worden aangegeven, blijkt dat er acht lokaties zijn die door minstens drie respondenten genoemd worden. In vier van deze gebieden (Winkelcentrum Van Lenneplaan, uitgaans- en winkelcircuit Binnenstad, Korreweg / Borneoplein, Winkelcentrum Beijum) is momenteel (juni 1993) nog steeds sprake van overlast. Deze resultaten zijn zuiver indicatief. Er is niet mee gezegd dat genoemde gebieden de enige of de ernstigste lokaties van overlast door groepjes jongeren zijn.

Gewelddelicten in de binnenstad

Een zeer klein gedeelte van de respondenten is in de afgelopen twaalf maanden het slachtoffer geweest van een gewelddelict of mishandeling in de binnenstad van Groningen. Hiervan vond de helft in, en de andere helft buiten het uitgaanscircuit plaats. Van de vier respondenten die geen aangifte van mishandeling in het uitgaanscircuit hebben gedaan, geven twee een reden op die betrekking heeft op de politie en noemen de andere twee een reden waarbij de politie buiten beeld blijft.

Sportvoorzieningen

Bijna twee op de drie respondenten hebben het afgelopen jaar aan sport gedaan. Vooral jongeren en studenten behoren tot deze groep. Een ruime meerderheid van alle respondenten is van mening dat er voor hen voldoende sportvoorzieningen in de gemeente Groningen zijn. De respondenten die vinden dat er voor hen te weinig sportvoorzieningen zijn, noemen vooral schaatsen, zwemmen en tennis als sporten waarvoor er voorzieningen te weinig zijn. In het binnenkort te openen sportcentrum 'Kardinge' komen voor deze sporten nieuwe voorzieningen.

Werkloosheidsbestrijdings- en uitkeringsbeleid

Werkloosheid wordt meer als een groot probleem ervaren dan fraude met bijstandsuitkeringen. Het uitgangspunt van het werkloosheidsbestrijdings- en uitkeringsbeleid, klanten moeten meer beschouwd worden als werkzoekenden dan als uitkeringsontvangers, wordt door ruim zeven op de tien respondenten onderschreven. Het inhouden van de uitkering bij het weigeren van passende arbeid, krijgt de steun van een ruime meerderheid van de respondenten. De meningen zijn verdeeld over de stelling dat het voorkomen van uitkeringsfraude voldoende aandacht van de Gemeente Groningen krijgt.

Milieuheffing

Bijna de helft van de respondenten is bereid om een extra gemeentelijke milieuheffing te betalen. Van deze respondenten geeft de grootste groep de voorkeur aan een heffing van 75 tot 150 gulden per jaar.

Bouwen en wonen

Indien men zou willen verhuizen zou de grootste groep respondenten ergens anders in de stad Groningen willen wonen. Hierbij zijn de wijken in stadsdeel Zuid en stadsdeel Centrum in trek. Van deze respondenten zegt 67,9 procent niet in een wijk in stadsdeel Noorddijk te willen wonen. Een kwart van de respondenten zou, als ze zouden willen verhuizen, op minder dan 25 kilometer afstand van de stad Groningen willen wonen. Hierbij zou een meerderheid ten zuiden van de stad Groningen willen wonen. Twee op de tien respondenten zeggen expliciet dat ze zich niet kunnen voorstellen te willen verhuizen.

Regio Centraal Groningen

De respondenten onderkennen het belang van regionale samenwerking. Ze vinden bovendien dat een regiobestuur rechtstreeks gekozen moet worden. Ze zijn echter nauwelijks bekend met de Regio Centraal Groningen als bestaande vorm van bovenlokaal overleg.

Sluitingstijden van winkels

Er blijkt dat er geringe behoefte bestaat aan langere openstelling van winkels. Van de groep respondenten die de voorkeur geeft aan een langere openstelling (een-derde van de totale groep respondenten), vindt bijna de helft een openstelling tot maximaal 19.00 uur voldoende. De behoefte aan openstelling van winkels op zondag is nog kleiner: een kwart van de respondenten is voor openstelling van winkels die levensmiddelen verkopen, een-zevende is voor openstelling van de andere winkels.

Inleiding

In dit rapport wordt verslag gedaan van het evaluatie-onderzoek ten behoeve van het effectief uitvoeren van het bestuurlijke- vernieuwingsbeleid en van het omnibusonderzoek dat tot doel heeft het signaleren en registreren van de opvattingen van de bevolking van de gemeente Groningen over actuele beleidsthema's aan het begin van het besluitvormingsproces. Vanwege financiële en praktische redenen is besloten om beide onderzoeken te combineren.

Het evaluatie-onderzoek is het vervolg op het diagnostisch onderzoek dat in juni 1992 is uitgevoerd ('Met de billen bloot', De Smidt & Cornelisse 1992). Door vergelijking van de resultaten van het evaluatie-onderzoek met de resultaten van het diagnostisch onderzoek is het mogelijk om de ontwikkeling van de kennis van de lokale politiek, het informatiegebruik van bestaande (gemeentelijke) informatiekanalen, de waardering voor de lokale politiek en de participatie(bereidheid) in politiek en woon- en leefomgeving te meten en waar mogelijk te verklaren.

Het omnibusonderzoek -het eerste dat in de gemeente Groningen werd uitgevoerd- bood aan de gemeenteraadsfracties en de gemeentelijke diensten de mogelijkheid om de mening van de Groninger bevolking over actuele beleidsthema's te polsen. De nadruk lag hierbij op beleidsthema's die zich aan het begin van het besluitvormingsproces bevonden.

Door middel van een telefonische enquête is in juni 1993 aan 500 inwoners van de gemeente Groningen een vragenlijst voorgelegd waarin zowel thema's uit het evaluatie-onderzoek als uit het omnibusonderzoek aan de orde kwamen. De 500 respondenten van achttien jaar en ouder zijn steekproefsgewijs geselecteerd en vormen een representatieve afspiegeling van de bevolking van de gemeente Groningen.

Het gecombineerde onderzoek is uitgevoerd door een onderzoeksteam van de vakgroep Taal en Communicatie van de Rijksuniversiteit Groningen onder leiding van Dr. A. Oussaid, en werd vanuit de Gemeente Groningen begeleid door een stuurgroep, bestaande uit mevr. L. Stoker (Bestuursdienst), dhr. S. Leistra (Bestuursdienst) en dhr. J. van der Laan (DIA).

In hoofdstuk 1 worden beide onderzoeken in een breder perspectief geplaatst (§ 1.1). Daarna wordt de werkwijze van beide onderzoeken uitgewerkt (§ 1.2). Ook komen in dit hoofdstuk de methode van onderzoek (§ 1.3), de onderzoekspopulatie (§ 1.4), de vragenlijst (§ 1.5) en de steekproefcontrole en non-respons (§ 1.6) aan de orde.

In hoofdstuk 2 worden de resultaten van het evaluatie-onderzoek besproken. Na de inleiding (§ 2.1) volgt een korte uitleg van afkortingen van statistische begrippen (§ 2.2). Daarna worden de resultaten met behulp van de clusters kennis (§ 2.3), waardering (§ 2.4) en participatie (§ 2.5) behandeld.

In hoofdstuk 3 worden de resultaten van het omnibusonderzoek besproken. Na de inleiding, met een korte uitleg van afkortingen van statistische begrippen (§ 3.1) worden de thema's 'sticker tegen ongewenst reclamedrukwerk' (§ 3.2), 'overlast door groepjes jongeren' (§ 3.3), 'gewelddelicten in de binnenstad' (§ 3.4), 'sportvoorzieningen' (§ 3.5),

'werkloosheidsbestrijdings- en uitkeringsbeleid' (§ 3 6), 'milieuheffing' (§ 3 7), 'bouwen en wonen' (§ 3 8), 'Regio Centraal Groningen' (§ 3 9) en 'sluitingstijden van winkels' (§ 3 10) behandeld

In hoofdstuk 4 worden de conclusies van de resultaten van het evaluatie-onderzoek gegeven. Aangezien het doel van het omnibusonderzoek het signaleren en registreren van opvattingen van de Groninger bevolking was, zijn aan de resultaten van dit onderzoek geen conclusies verbonden. Samenvattingen van de resultaten van het omnibusonderzoek worden bij de desbetreffende onderwerpen gegeven.

1 Opzet evaluatie- en omnibusonderzoek

In dit hoofdstuk wordt besproken hoe het evaluatie- en het omnibusonderzoek zijn opgezet. Eerst wordt in § 1.1 uiteengezet wat het kader van beide onderzoeken is. In § 1.2.1 wordt de werkwijze van het evaluatie-onderzoek besproken. De werkwijze van het omnibusonderzoek komt in § 1.2.2 aan de orde. De methode van onderzoek, de telefonische enquête, wordt in § 1.3 behandeld. Hoe de feitelijk operationele onderzoekspopulatie uit de totale onderzoekspopulatie is gevormd, wordt in § 1.4 uitgelegd. De vragenlijst en de steekproefcontrole (en non-respons) worden respectievelijk in § 1.5 en § 1.6 beschreven.

1.1 Kaderstelling evaluatie- en omnibusonderzoek

Bestuurlijke vernieuwing is een van de speerpunten van het beleid van de Gemeente Groningen en heeft tot doel de betrokkenheid bij, en de participatie in, de gemeentelijke organisatie te vergroten ten einde het democratisch gehalte, de kwaliteit en de legitimiteit van het openbaar bestuur te behouden en te versterken.

Ten behoeve van het effectief uitvoeren van het Bestuurlijke-Vernieuwingsbeleid, is het noodzakelijk de kennis, opvatting en waardering van de inwoners van de gemeente Groningen ten opzichte van de Gemeente Groningen (als ambtelijke en als bestuurlijke organisatie) regelmatig te onderzoeken. In juni 1992 is hiertoe een diagnostisch onderzoek gehouden. Door het houden van vervolgonderzoeken hierop kan de (mogelijke) ontwikkeling van de kennis van de lokale politiek, het informatiegebruik van bestaande (gemeentelijke) informatiekanaalen, de waardering voor de lokale politiek en de participatie(bereidheid) in politiek en woon- en leefomgeving gemeten worden. Door toetsing van de uitkomsten aan eerdere meetmomenten kan een bijdrage worden geleverd aan een (tussentijdse) evaluatie van het Bestuurlijke-Vernieuwingsbeleid.

Het onderzoeksdoel van het evaluatie-onderzoek is derhalve:

Het evalueren van de mate waarin de kennis, waardering en participatie(bereidheid) van de Groninger bevolking is veranderd sinds het diagnostisch onderzoek van juni 1992. De resultaten uit het evaluatie-onderzoek worden hiertoe vergeleken met de resultaten uit het diagnostisch onderzoek van juni 1992 ('Met de billen bloot', A.J. de Smidt en J.M. Cornelisse).

Het omnibusonderzoek is een middel dat kan leiden tot verhoging van de participatiegraad van burgers in de lokale samenleving en tot verbreding van het draagvlak dat het gemeentelijk handelen in de lokale samenleving heeft. Het omnibusonderzoek biedt aan alle gemeentelijke diensten en gemeenteraadsfracties de gelegenheid om de mening van de inwoners van de gemeente Groningen over beleidsthema's te peilen.

Het onderzoeksdoel van het omnibusonderzoek is derhalve:

Het signaleren en registreren van de opvattingen van de bevolking van de gemeente Groningen over actuele beleidsthema's aan het begin van het besluitvormingsproces.

1.2 Werkwijze onderzoeken

In § 1.2.1 komt de werkwijze van het evaluatie-onderzoek aan de orde. De werkwijze van het omnibusonderzoek wordt in § 1.2.2 besproken.

1.2.1 Werkwijze evaluatie-onderzoek

Het evaluatie-onderzoek is een vervolgonderzoek op het in juni 1992 uitgevoerde diagnostisch onderzoek. Dat onderzoek had de volgende centrale vraag:

In hoeverre kent en waardeert de Groninger bevolking de gemeentelijke organisatie en in hoeverre zijn de Groningers bereid in de (lokale) politiek of het (lokale) besluitvormingsproces te participeren?

Deze centrale vraag leidde tot de volgende deelvragen:

1. wat is het kennisniveau van de Groninger bevolking ten aanzien van de lokale politiek, de gemeentelijke organisatie en de gemeentelijke informatiekanalen,
2. in welke mate maakt de Groninger bevolking gebruik van informatiekanalen in het algemeen en ten aanzien van de politiek in het bijzonder,
3. hoe waardeert de Groninger bevolking de communicatie met en door de Gemeente, de gemeentelijke dienstverlening, de woon- en leefomgeving, de politiek en een aantal maatregelen uit het Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing,
4. hoe is het gesteld met de (bereidheid tot) participatie van de Groninger bevolking in een aantal maatregelen uit het Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing, de politiek en in de woon- en leefomgeving.

De centrale vraag en de deelvragen hebben geleid tot een longitudinaal onderzoek. Enkele relevante kernvariabelen van het in 1992 uitgevoerde diagnostisch onderzoek zijn opnieuw onderzocht door middel van een evaluatie-onderzoek (ook wel actiebegeleidend onderzoek of procesvolgend onderzoek genoemd). De resultaten zijn hierbij vergeleken met de resultaten van het diagnostisch onderzoek.

Het doel van het evaluatie-onderzoek is dat er mogelijkheden gecreeerd worden voor het desgewenst tussentijds bijstellen van (beleids)maatregelen. Bovendien kunnen de tijdens het proces verzamelde inzichten leiden tot enerzijds nieuw te nemen maatregelen (zoals bijvoorbeeld proefinvoeringen van referenda op wijkniveau) en anderzijds tot het bijstellen van eerder genomen maatregelen.

Voor de realisatie van zowel het diagnostisch als het evaluatie-onderzoek is gebruik gemaakt van twee onderzoekstechnieken, namelijk desk-research en enquête. Deze technieken bevatten een complex van onderzoeksactiviteiten die als databronnen fungeren voor gegevens die tot beantwoording van de centrale vraag en de deelvragen kunnen leiden.

De *desk-research* heeft zich toegespitst op een viertal varianten:

1. literatuuronderzoek,
2. bestuderen van de vragenlijst van het diagnostisch onderzoek 'Met de billen bloot' (De Smidt & Cornelisse 1992) en het selecteren van relevante vragen hieruit voor het evaluatie-onderzoek,
3. ambtelijk statistisch materiaal,
4. onderzoeksrapporten (Tops, Almere, Sociaal en Cultureel Planbureau, De Smidt & Cornelisse), gemeentelijke rapporten (Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing, Raad en Daad, De Burger aan tafel) en artikelen uit kranten en opiniebladen.

1.2.2 Werkwijze omnibusonderzoek

In de *nota van aanbidding bij het Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing* wordt voorgesteld regelmatig een omnibusonderzoek te houden. Een omnibusonderzoek is een onderzoek waarbij verschillende opdrachtgevers hun (eigen) vragen via een vragenlijst aan een steekproef uit een populatie voorleggen. De aangedragen onderwerpen hoeven niets met elkaar te maken te hebben.

Een omnibusonderzoek kan op de volgende manieren in het beleidsproces gebruikt worden:

- a in de diagnostische fase,
- b als dataverzameling bij beleidsvoorbereiding,
- c als beleidsevaluatie.

Het onderzoeksdoel van dit eerste omnibusonderzoek was het signaleren en registreren van de opvattingen van de bevolking van de gemeente Groningen over actuele beleidsthema's aan het begin van het besluitvormingsproces. Dit omnibusonderzoek bood aan alle gemeenteraadsfracties en gemeentelijke diensten de mogelijkheid om de mening van 500 inwoners van de gemeente Groningen te peilen, waarbij de verzamelde data gebruikt dienen te worden bij de beleidsvoorbereiding. Het gebruik van dit omnibusonderzoek als beleidsevaluatie had de laagste prioriteit, aangezien beleidsevaluatie al in het eerste gedeelte, het evaluatie-onderzoek, aan de orde kwam.

Thema's die werden aangedragen door gemeenteraadsfracties en gemeentelijke diensten, moesten aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a het thema moest in en na juni 1993 relevant zijn,
- b de gemeenteraad moest over het thema beslissingsbevoegdheid hebben,
- c1 de besluitvorming over het thema moest na juni nog niet afgerond zijn, of
- c2 de beleidsuitvoering van het thema moest in juni zodanig gevorderd zijn dat het geëvalueerd kon worden,
- d het thema mocht zich niet tot wijkniveau en / of een specifieke bevolkingsgroep beperken,
- e het moest voor de dienst of fractie duidelijk zijn wat zij met de resultaten van het omnibusonderzoek wilden doen.

Het omnibusonderzoek werd uitgevoerd in de periode van 17 mei tot en met 16 juli 1993. De gemeenteraadsfracties en gemeentelijke diensten zijn op 6 april 1993 door een brief van wethouder Pijlman (*Bestuurlijke Vernieuwing*) op de hoogte gesteld van het uit te voeren omnibusonderzoek.

In de periode van 15 april tot en met 6 mei zijn de thema's geïnventariseerd. Hiertoe is eerst telefonisch contact gezocht met fractievoorzitters en algemeen directeurs van de gemeentelijke diensten om een afspraak te maken voor een face-to-face gesprek. In onderstaand overzicht is aangegeven wie thema's hebben aangedragen.

fractie:	contactpersoon:	functie:
Groen Links	Mw W van Gent	fractievoorzitter
CDA	Dhr A H M Dölle	fractievoorzitter
D66	Mw A Westerdijk	fractievoorzitter
VVD	Dhr J Evenhuis	fractievoorzitter
GPV	Dhr E Hooiveld	fractieassistent
SP	Dhr P W G Verschuren	fractievoorzitter
Wormgoor	Mw J H Wormgoor	fractievoorzitter

dienst:		
BD	Dhr S Pieters	secretaris RCG
	Mw L Stoker	bureau communicatie
DIA	Dhr H P Bakker	algemeen directeur
	Dhr J v d Laan	hoofd G I C

DSW	Dhr A Liemberg	after sales en PR manager
GVB	Dhr J Kalsbeek	afd vervoersplanning
HVD	Dhr P A Wiegersma	jeugdarts / epidemioloog
K&C	Dhr H Hofstra	hoofd beleidsbureau
OSW	Mw J M Stehouwer	algemeen directeur
POL	Dhr J Huizing	coördinator bestuurlijke preventie
	Dhr J Siemons	stafafdeling politionele beleidsondersteuning
RO/EZ	Dhr J B de Boer	voorlichter
	Dhr Th Wits	hoofd stadsdeelcoördinatie
	Dhr R van Vliet	hoofd beleidsontwikkeling
SoZaWe	Dhr A Dijk	directiesecretaris
	Dhr N Beets	voorlichter

Deze zeven gemeenteraadsfracties en tien gemeentelijke diensten leverden samen 127 onderwerpen voor de omnibusenquête aan. Veel van deze onderwerpen waren gelijk aan onderwerpen uit het evaluatie-onderzoek of waren hier meer geschikt voor. Bij de selectie van de onderwerpen voor de vragenlijst, is hiermee rekening gehouden. Op basis van bovengenoemde voorwaarden, praktische overwegingen en na overleg met de stuurgroep van de Gemeente Groningen, is wat betreft het omnibusonderzoek voor de volgende thema's gekozen

thema:	aangedragen door:
Sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk	DIA
Overlast door groepjes jongeren	Wormgoor, OSW
Gewelddelicten in de binnenstad	POL
Sportvoorzieningen	CDA, D66, Wormgoor, RO/EZ
Werkloosheidsbestrijdings- en uitkeringsbeleid	GPV, Wormgoor, SoZaWe
Milieuheffing	Groen Links, CDA
Bouwen en wonen	CDA, RO/EZ
Regio Centraal Groningen	BD
Sluitingstijden van winkels	CDA

Bovenstaande themalijst is ter goedkeuring voorgelegd aan het College van Burgemeester en Wethouders. Het uitwerken van de themalijst tot een vragenlijst is in overleg met de betrokken diensten en fracties gedaan.

Bij de verslaglegging is bij de kaderstelling en motivering van de onderwerpen gebruik gemaakt van rapporten en andere documentatie van de Gemeente Groningen (zoals Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing, Beleidsprogramma '91-'94, Knipselkrant, etc.). Aangezien de onderwerpen actuele beleidsthema's betroffen, is uiteraard ook gekeken naar de berichtgeving in lokale en regionale media.

Er is getracht om de resultaten van het omnibusonderzoek door middel van vergelijking met omnibusonderzoeken van andere -met Groningen vergelijkbare- gemeenten, in een breder perspectief te plaatsen. Na vergelijking met de onderwerpenlijst van het Panel-Omnibus-Platform (POP) zijn de binnen de Gemeente Groningen voorhanden zijnde omnibusrapporten van andere gemeenten bestudeerd en is telefonisch contact gezocht met de gemeenten Alkmaar, Delft, Enschede, Leiden, Nijmegen en Tilburg. Vergelijkmateriaal was voorhanden bij de gemeenten Alkmaar, Amersfoort en Enschede.

1.3 Methode van onderzoek: de telefonische enquête

De *enquêtetechniek* is toegepast door middel van een telefonische enquête onder 500 inwoners van Groningen van 18 jaar en ouder in juni 1993.

Deze telefonische enquête was vooral toetsend van aard en vormde de belangrijkste databron voor het evaluatie-onderzoek en het omnibusgedeelte.

Dataverzameling door middel van een telefonische enquête heeft voor- en nadelen. Enkele voordelen zijn de feedback-mogelijkheden (de respondent kan vragen stellen en de enquêteur kan -indien noodzakelijk- het een en ander toelichten), de lagere non-respons en de hoge snelheid waarmee de gegevens verzameld en verwerkt kunnen worden.

Een nadeel van telefonisch enquêteren is de zogenaamde interviewvariantie. Dat is het effect dat de interviewer of enquêteur heeft op inhoud en uitgebreidheid van de antwoorden van de respondent. Om de interviewvariantie terug te brengen is gekozen voor een zo gestandaardiseerd mogelijke vragenlijst, waarbij de introductie van de enquête en de onderwerpen alsmede mogelijke doorvragingen (zoveel mogelijk) vooraf bepaald waren.

Een ander nadeel van een telefonische enquête is het beperkt aantal vragen dat gesteld kan worden. Het gesprek kan immers niet langer dan 15 tot 20 minuten duren (Swanborn 1987: 267). Complexe vraagstellingen moeten worden vermeden en de respondent heeft slechts een korte 'denktijd' per vraag.

De keuze voor een telefonische enquête berust op het gegeven dat de data voor het eerste diagnostisch onderzoek ook telefonisch zijn verzameld. Een andere onderzoeksmethode zou vertekeningen in de data opleveren. Een andere reden was de eerder genoemde hoge snelheid waarmee de gegevens van een telefonische enquête verzameld en verwerkt kunnen worden. Doordat het omnibusonderzoek gekoppeld is aan het evaluatie-onderzoek, is ook het omnibusgedeelte telefonisch uitgevoerd. Hiermee is de Gemeente Groningen de eerste gemeente in Nederland die een omnibusonderzoek niet schriftelijk uitvoert. De keuze voor koppeling met het evaluatie-onderzoek en daardoor de keuze voor een telefonische enquête heeft tot gevolg gehad dat het aantal vragen in het omnibusgedeelte beperkt is. Het omnibusonderzoek bestond uit 50 vragen. Dit is ongeveer de helft van wat in andere gemeenten gebruikelijk is. De telefonische enquête is afgenomen door een team van negentien enquêteurs/-trices. Dit team is op een voorlichtingsavond geïnstrueerd over de techniek van het enquêteren en het doel van de vragen.

1.4 Onderzoekspopulatie

De totale populatie van het onderzoek omvat alle inwoners van de gemeente Groningen (170.034 personen), waarvan het segment inwoners van 18 jaar en ouder (144.183 personen) is gekozen als operationele populatie. De operationele populatie vormt 84,8 procent van de totale populatie. De selectie van populatie-eenheden op basis van leeftijd (18 jaar en ouder) berust op het feit dat het voor het evaluatie-onderzoek van belang is dat de respondenten stemgerechtigd zijn. Gezien de strategie van data-verzameling, een telefonische enquête, was het telefoonboek van Groningen (en omgeving) (PTT-Telecom, nr 25, 1993) als kader de meest voor de hand liggende en de meest werkbare keuze. Een kader is de administratieve registratie van alle eenheden van de onderzoekspopulatie. Vanzelfsprekend is alleen het gedeelte van de gemeente Groningen als kader genomen (p 4-337). De keuze voor het kader heeft echter enkele nadelen. Per huishouden kan maximaal één persoon in de steekproef terecht komen, omdat alle telefoonnummers maximaal een keer geselecteerd kunnen worden. Ook worden populatie-eenheden zonder telefoonaansluiting of zonder vermelding in de telefoongids uitgesloten. Desalniettemin is voor de telefoongids als kader gekozen, omdat andere opties financieel en praktisch niet haalbaar waren binnen de gestelde onderzoeksperiode.

Binnen de gemeente Groningen is de verdeling van de telefoonaansluitingen met vermelding in de gids als volgt (PTT-Telecom, 01-06-93)

huishoudens (circa)	80.500
organisaties (circa)	7.100
totaal (circa):	87.600

De feitelijk operationele onderzoekspopulatie binnen het onderzoekskader wordt gevormd door de in de telefoongids vermelde abonneenummers van huishoudens, waarbij één abonneenummer geldt als één populatie-eenheid. Bedrijven en andere organisaties zijn niet als populatie-eenheden aangemerkt.

Uit de feitelijk operationele populatie is een systematische steekproef getrokken. Het kader omvatte 87.600 telefoonnummers verspreid over 333 pagina's. Deze pagina's zijn verdeeld in 27 katernen, waarvan er 8 systematisch uit het totaal zijn geselecteerd. Deze 8 katernen bevatten de verzameling 'reserve-respondenten' waarmee een eventuele onverwacht grote non-respons ondervangen kon worden. De overige 19 katernen zijn aan de enquêteurs/-trices verstrekt. De enquêteurs/-trices begonnen met het eerste telefoonnummer van het katern. Vervolgens werd elk vijftiende abonneenummer gebeld. Wanneer het betreffende abonneenummer een bedrijf of organisatie betrof, is gekozen voor het eerstvolgende telefoonnummer van een huishouden. Voor deze selectiemethode is gekozen vanwege praktische redenen. Wanneer het nummer in gesprek was of wanneer het toestel niet werd opgenomen, is op een later tijdstip een tweede poging gedaan, waarbij het maximaal aantal pogingen op drie gesteld is.

1.5 Vragenlijst

De operationele populatie is met behulp van een vaste vragenlijst geënkquêteerd, welke in bijlage 1 opgenomen is. De vragenlijst bestaat uit 74 vragen (inclusief deelvragen en stellingen). Aan elke respondent zijn alleen die vragen gesteld die voor hem of haar van toepassing zijn. Uit de vragenlijst van het eerste diagnostisch onderzoek zijn 25 vragen (incl. deelvragen en stellingen) letterlijk overgenomen. De vragen in het evaluatie-onderzoek zijn als volgt geclusterd (De getallen verwijzen naar de nummers in de vragenlijst, zie ook bijlage 1. De vragen waarvan de vraagnummers tussen haakjes staan, zijn niet gesteld in het diagnostisch onderzoek, maar sluiten wel aan bij het onderzoeksdoel.)

<i>feitenvragen (harde variabelen)</i>	1 2 3 4 5 6
<i>vragen naar kennisniveau</i>	20 21 22 24 34 35 (13) (14) (19) (36)
<i>vragen naar waardering</i>	17 23a 23b 23c 26 27 28 30 (16) (25) (31) (32) (33)
<i>vragen naar participatiebereidheid</i>	7 8 15a 15c 18 (9) (10) (11) (12) (15b) (29)

Een aantal van deze vragen is ook door fracties en gemeentelijke diensten aangedragen voor het omnibusonderzoek. Wanneer een vraag werd aangedragen die ook in het diagnostisch onderzoek aan de orde was geweest, vormde dit een extra argument om deze vraag opnieuw op te nemen.

Op basis van de actuele beleidsthema's die door fracties en gemeentelijke diensten zijn aangedragen, zijn enquêtevragen voor het omnibusgedeelte geformuleerd.

De in § 1.2.2 genoemde onderwerpen zijn opgenomen in de vragenlijst. De nummering achter de onderwerpen verwijst naar de nummering in de vragenlijst (zie ook bijlage 1).

§ 3.2	<i>Sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk</i>	37 t/m 39
§ 3.3	<i>Overlast door groepjes jongeren</i>	40 t/m 44
§ 3.4	<i>Gewelddelicten in de binnenstad</i>	45 t/m 48
§ 3.5	<i>Sportvoorzieningen</i>	49 t/m 51
§ 3.6	<i>Werkloosheidsbestrijdings- en uitkeringsbeleid</i>	52a t/m 52e
§ 3.7	<i>Milieuheffing</i>	53 en 54
§ 3.8	<i>Bouwen en wonen</i>	55 t/m 58
§ 3.9	<i>Regio Centraal Groningen</i>	59 t/m 62
§ 3.10	<i>Sluitingstijden van winkels</i>	63 t/m 66

Voordat de respondenten met de vragenlijst geconfronteerd werden, is er een aantal pretesten

gedaan met semi-respondenten. Er is bij het pretesten gelet op de begrijpelijkheid, de volledigheid, de eenduidigheid en de volgorde van de vragen, alsmede op de volledigheid van de antwoordcategorieën en de juistheid van de doorverwijzingen.

De enquête is bij 500 Groningers van 18 jaar en ouder afgenomen van 2 t/m 12 juni 1993, met uitzondering van zondag 6 juni en de 'voetbalavond' van 9 juni. Iedere enquêteur/-trice had in de periode dat er geënkquêteerd werd, meerdere malen contact met het onderzoeksteam.

1.6 Steekproefcontrole en non-respons

De gegevens uit de 500 ingevulde enquêtes zijn door medewerkers van het Rekencentrum van de Rijksuniversiteit Groningen met 'Data Entry' ingevoerd en bewerkt met het computerprogramma SPSS(PC+X). Van de gegevens zijn frequentietabellen en kruistabellen uitgedraaid. Frequentietabellen zijn tabellen waarin wordt weergegeven hoe vaak een bepaald antwoord op een vraag is gegeven. Kruistabellen zijn tabellen waarin de antwoorden op een vraag gekruist zijn met de harde variabelen. Op deze manier kan gekeken worden of een bepaalde groep respondenten onder- dan wel oververtegenwoordigd is in de groep respondenten die een bepaald antwoord hebben gegeven.

De generaliseerbaarheid van de gegevens naar het geldigheidsveld is grotendeels afhankelijk van de representativiteit van de steekproef. De responsgroep is vergeleken met de totale operationele onderzoekspopulatie op de (harde) variabelen 'leeftijd', 'geslacht', 'opleidingsniveau', 'werkomgeving', en 'verdeling per stadsdeel'. De responsgroep is niet vergeleken met de (harde) variabele 'woonduur in jaren', omdat hierover geen vergelijkbare gegevens beschikbaar zijn. De keuze voor deze harde variabelen berust op het feit dat zij van belang zijn voor de onderzoeksvragen en een meer op doelgroepen gerichte analyse mogelijk maken. Deze data zijn vergeleken met de meest recente demografische gegevens (bron: DIA 01-01-93). De demografische gegevens omtrent het kenmerk 'werkomgeving' zijn ontleend aan de laatste uitgave van MOSAIC (DIA 01-01-92). Van het element 'woonduur in jaren' zijn geen demografische gegevens bekend, zodat er volstaan wordt met de steekproefgegevens.

Bij ieder element wordt de onder- of oververtegenwoordiging in de steekproef aangegeven. Het maximaal aanvaardbare verschil tussen de steekproef en de demografische gegevens is hierbij op 5 procent gesteld.

1 Verdeling naar woonduur in jaren

	steekproef juni 1993		demografisch 01-01-93	over-ondervetegen- woordiging in de steekproef
	abs	pct	pct	pct
minder dan 1 jaar	15	3.0	-	-
1 tot 2 jaar	29	5.8	-	-
2 tot 5 jaar	71	14.2	-	-
5 tot 10 jaar	74	14.8	-	-
meer dan 10 jaar	311	62.2	-	-
totaal	500	100		

2	Verdeling naar leeftijd	steekproef juni 1993		demografisch 01-01-93	over-ondervertegen- woordiging in de steekproef
		abs	pct	pct	pct
	18 tot 24 jaar	99	19.8	23.2	-3.4
	25 tot 34 jaar	140	28.0	24.4	+3.6
	35 tot 44 jaar	91	18.2	16.5	+1.7
	45 tot 54 jaar	49	9.8	11.0	-1.2
	55 tot 64 jaar	49	9.8	9.0	+0.8
	65 jaar of ouder	72	14.4	15.9	-1.5
	totaal	500	100	100	

3	Verdeling naar geslacht	steekproef juni 1993		demografisch 01-01-93	over-ondervertegen- woordiging in de steekproef
		abs	pct	pct	pct
	man	223	44.6	48.1	-3.5
	vrouw	277	55.4	51.9	+3.5
	totaal	500	100	100	

4	Verdeling naar opleidingsniveau	steekproef juni 1993		demografisch 01-01-93	over-ondervertegen- woordiging in de steekproef
		abs	pct	pct	pct
	laag	94	18.8	22.7	-3.9
	midden	171	34.2	29.5	+4.7
	hoog	235	47.0	47.8	-0.8
	totaal	500	100	100	

5	Verdeling naar werkomgeving	steekproef juni 1993		demografisch 01-01-92	over-ondervertegen- woordiging in de steekproef
		abs	pct	pct	pct
	loondienst bedrijfsleven winkel	23	4.6		
	loondienst bedrijfsleven overig	67	13.4	25	-7.0
	loondienst overig (overheid e d)	107	21.4	17	+4.4
	zelfstandig beroep / bedrijf	18	3.6	3	+0.6
	vrijwilliger	6	1.2	-	-
	pensioen, VUT, AOW, rentenieren	84	16.8	13	+3.8
	uitkering (RWW, WW, WAO, e d)	54	10.8	10	+0.8
	student / scholier	98	19.6	21	-1.4
	eigen huishouding	43	8.6	8	+0.6
	totaal	500	100	97	

Personen werkzaam in loondienst van het bedrijfsleven (winkel + overig) zijn ondervertegenwoordigd in de steekproef (-7.0%). De oorzaak hiervan is moeilijk te achterhalen. Wel hadden zij een evenredige kans om in de steekproef opgenomen te worden, omdat er zowel overdag als 's

avonds geenquêteerd is. Gegevens over het aantal vrijwilligers in de gemeente Groningen zijn niet bekend. De overige categorieën binnen het element 'werkomgeving' tonen voor zowel de responsgroep als voor de totale onderzoekspopulatie hetzelfde beeld.

6 *Verdeling per stadsdeel*

	steekproef juni 1993		demografisch 01-01-92	over-ondervertegen- woordiging in de steekproef
	abs	pct	pct	pct
Centrum	90	18,0	17,7	+0,3
Oude Wijken	81	16,2	16,8	-0,6
Zuid	132	26,4	27,2	-0,8
Noorddijk	87	17,4	16,9	+0,5
Noord-West	87	17,4	17,1	+0,3
Hoogkerk	23	4,6	4,3	+0,3
totaal	500	100	100	

Samenvattend kan er gesteld worden dat de responsgroep een getrouwe afspiegeling is van de operationele onderzoekspopulatie: alle inwoners van de gemeente Groningen van 18 jaar en ouder. Er is alleen sprake van een ondervertegenwoordiging van personen werkzaam in het bedrijfsleven (-7,0%). De overige afwijkingen die in vergelijking met de demografische gegevens geconstateerd kunnen worden, zijn dermate klein dat het gerechtvaardigd is het onderzoek op basis van de genoemde elementen representatief te noemen.

De bruto steekproef bedroeg 996 aselect geselecteerde telefoonnummers, hetgeen 525 geslaagde gesprekken opleverde. Er zijn 25 extra enquêtes afgenomen in verband met eventuele selectieve uitval. De resultaten van deze enquêtes zijn niet verwerkt. De bruto steekproef van de 996 eenheden is als volgt in vier groepen verdeeld:

	abs
I	
geslaagde gesprekken	500
geslaagde gesprekken (reserve)	25
II	
weigering, geen zin	85
geen interesse in het onderwerp	37
te druk, geen tijd	108
doet nooit mee aan enquêtes	13
geen redenen / afgebroken	14
vond zichzelf niet geschikt	30
respondent ziek	11
taalproblemen	7
III	
herhaaldelijk niet thuis/ geen gehoor	109
herhaaldelijk antwoordapparaat	18
telefoon afgesloten	34
IV	
jonger dan 18 jaar/ woont niet in Groningen	5
totaal	996

Alleen de eenheden uit de groepen I en II behoren tot de feitelijk operationele onderzoekspopulatie. Van deze 830 eenheden is bij 525 de enquête daadwerkelijk afgenomen, zodat de uitval 36,7 procent bedraagt.

Een groot deel van de non-respons bestaat uit 'echte' weigeraars. Dit zijn de personen die aangeven geen zin, tijd of interesse te hebben. Ook principiële weigeraars en personen die zonder nadere uitleg de verbinding verbreken, behoren hiertoe.

De overige non-respons bestaat uit eenheden die niet direct afwijzend tegenover de enquête stonden. Zij vonden zichzelf 'niet geschikt' of 'te oud'. Ook respondenten die de Nederlandse taal niet of nauwelijks machtig waren zijn in deze groep opgenomen, evenals door ziekte gevelde personen.

De netto steekproef is als volgt weer te geven

		abs	pct
I	geslaagde gesprekken	500	60,2
	geslaagde gesprekken (reserve)	25	3,0
II	weigeraars	257	30,9
	overig	48	5,8
	totaal	830	100

De non-respons bedroeg 36,7 procent van het aantal bereikte eenheden uit de feitelijk operationele onderzoekspopulatie. Het aantal 'echte' weigeraars was 30,9 procent.

Een uitval bij (telefonische) enquêtes van 36,7 procent is laag. Vaak is het percentage weigeringen in stedelijke gebieden 50 procent of meer (Swanborn 1987: 268).

Wel dient er een kanttekening bij de uitval gemaakt te worden. De non-respons in de netto steekproef bestaat voor 12,1 procent uit respondenten die eerlijk zeggen dat zij geen belangstelling voor het onderwerp hebben. Het is echter niet denkbeeldig dat een deel van de weigeraars die zeggen 'geen zin' of 'geen tijd' te hebben ook tot de groep ongeïnteresseerden behoort.

2 Resultaten evaluatie-onderzoek

2.1 Inleiding

De centrale onderzoeksvraag van het diagnostisch onderzoek luidde
In hoeverre kent en waardeert de Groninger bevolking de gemeentelijke organisatie en in hoeverre zijn de Groningers bereid in de lokale politiek c q het lokale besluitvormingsproces te participeren?

Omdat het evaluatie-onderzoek veranderingen in deze kennis, waardering en participatie(bereidheid) meet, is het onderzoeksdoel van het evaluatie-onderzoek derhalve Het evalueren van de mate waarin de kennis, waardering en participatie(bereidheid) van de Groninger bevolking is veranderd sinds het diagnostisch onderzoek van juni 1992

De resultaten uit het evaluatie-onderzoek worden hiertoe vergeleken met de resultaten uit het diagnostisch onderzoek van juni 1992 ('Met de billen bloot', A J de Smidt en J M Cornelisse)

De onderzoeksvraag is verdeeld in drie deelvragen

- 1 Wat is het kennisniveau van de Groninger bevolking ten aanzien van de lokale politiek, de gemeentelijke organisatie en de gemeentelijke informatiekanaalen?
- 2 Hoe waardeert de Groninger bevolking de communicatie met en door de Gemeente, de gemeentelijke dienstverlening, de woon- en leefomgeving, de lokale politiek en een aantal maatregelen uit het Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing?
- 3 Hoe is het gesteld met de (bereidheid tot) participatie van de Groninger bevolking in de politiek en in de woon- en leefomgeving?

De resultaten worden met behulp van de clusters kennis, waardering en participatie(bereidheid) weergegeven. De conclusies met betrekking tot deze resultaten komen in hoofdstuk 4 aan de orde.

2.2 Weergave onderzoeksresultaten

Voor de weergave van de onderzoeksresultaten worden de gegevens van de frequentietabellen gebruikt op basis van 500 respondenten. Indien nodig wordt (ter nuancering) naast het 'gewone' percentage ook het valide percentage opgenomen. Wanneer daar aanleiding toe is, zijn ook de gegevens van significante kruistabellen bij de analyse van de data betrokken. Hierbij wordt de (eventuele) statistische onder- en oververtegenwoordiging aangegeven van groepen respondenten in vergelijking met de demografische indeling (harde variabelen) van alle respondenten.

De onderzoeksresultaten worden vergeleken met die van het eerste diagnostisch onderzoek. Dit is als volgt in de kolommen weergegeven.

pct(1) procentuele resultaten van het diagnostisch onderzoek van mei / juni 1992 op basis van 500 respondenten,

- pct(2)** procentuele resultaten van het evaluatie-onderzoek van juni 1993 op basis van 500 respondenten,
- vld pct(1),vld pct(2)** valide percentages (betrekking hebbend op de groep respondenten die de vraag hebben beantwoord) van respectievelijk het diagnostisch onderzoek en het evaluatie-onderzoek. Valide percentages worden alleen gebruikt als de vraag niet door 500 mensen is beantwoord,
- verschil** absolute verschillen tussen de (valide) percentages van de resultaten van het diagnostisch onderzoek en het evaluatie-onderzoek
NB de verschillen tussen de percentages zijn *absoluut*, er wordt dus *geen procentuele toe- of afname* aangegeven!!! Bijvoorbeeld pct(1) = 8 procent en pct(2) = 16 procent. Het *absolute verschil* tussen het resultaat van het diagnostisch onderzoek en het resultaat van het evaluatie-onderzoek is 8 procent (16-8). De *procentuele groei* is echter groter, namelijk 100 procent ($((16 / 8) - 1) * 100$),
- abs(1)** absolute aantal respondenten van het diagnostisch onderzoek van mei / juni 1992,
- abs(2)** absolute aantal respondenten van het evaluatie-onderzoek van juni 1993,
- abs ant** het absolute aantal antwoorden dat gegeven werd (alleen bij vragen waar meer dan een antwoord mogelijk is)

NB absolute aantallen respondenten worden alleen vermeld bij de valide percentages

2.3 Resultaten met betrekking tot kennis

De eerste deelvraag heeft betrekking op het kennisniveau van de respondenten ten aanzien van

- de lokale politiek,
- de gemeentelijke organisatie,
- de gemeentelijke informatiekkanalen

2.3.1 Kennis over de lokale politiek

Kent u de naam van de burgemeester? (vr 20)

	pct(1)	pct(2)	verschil
ja, H G Ouwerkerk	53.4	59.8	+6.4
ja, maar geeft verkeerde naam	8.0	8.8	+0.8
nee	38.6	31.4	-7.2

Bijna 60 procent van de respondenten kent de naam van de burgemeester. De naamsbekendheid van de burgemeester is *absoluut* gezien met 6.4 procent toegenomen. Dit betekent een *procentuele groei* van 12 procent in het afgelopen jaar. Een verkeerde naam werd door 8.8 procent genoemd. Bijvoorbeeld Berger, Buiter, Staatsen, Nieuwkerk, Ouwehand en Vonhoff.

Uit de kruistabellen blijkt dat in de groep respondenten die de naam van de burgemeester kennen, de respondenten die langer dan 10 jaar in Groningen wonen oververtegenwoordigd zijn (+6.0%). Dit geldt ook voor respondenten van het mannelijk geslacht (+8.2%). Ondervertegenwoordigd zijn jongeren van 18 t/m 34 jaar (-6.7%).

Uit welke politieke partijen bestaat volgens u het College van Burgemeester en Wethouders in de gemeente Groningen? (vr 19)

	pct(2)
CDA, PvdA en D66	13.2
alle andere combinaties	57.8
weet niet / wil niet zeggen	29.0

In het diagnostisch onderzoek is gevraagd welke politieke partijen in de Gemeenteraad van Groningen zitten (1 8% noemde alle 7 partijen, 14 4% geen enkele) Omdat het vrijwel onmogelijk te achterhalen is of respondenten bij het noemen van partijen ook onderscheid maken tussen de lokale en de landelijke politiek, is nu specifiek naar het College van B&W gevraagd Bovendien bestond er vanuit de Gemeente de vooronderstelling dat de respondenten wellicht de Gemeenteraad met het College verwarden

Van de 500 respondenten noemt 13 2 procent de juiste combinatie van partijen die in het College van B&W vertegenwoordigd zijn, namelijk CDA, PvdA en D66 Een fout antwoord gaf 57 8 procent en 29 0 procent van de ondervraagden wist het antwoord niet De factor 'toeval' is verkleind door het kennen van College-partijen te koppelen aan het kennen van de naam van de burgemeester Van de respondenten die de combinatie CDA, PvdA en D66 noemen (13 2%), kent 87 9 procent ook de naam van de burgemeester Dit betekent dat van de 500 respondenten 11 6 procent de collegepartijen en de naam van de burgemeester weet Uit de kruistabellen blijkt een statistisch verband tussen het kennen van de juiste samenstelling van het College van B&W en de kenmerken leeftijd, geslacht, opleiding en werkomgeving Oververtegenwoordigd zijn

- de leeftijdsgroep 45 t/m 54 jaar (+5 4%),
- mannelijke respondenten (+26 6%),
- respondenten met een hoge opleiding (+24 2%),
- respondenten werkzaam bij een overheid (+13 0%),
- respondenten woonachtig in het stadsdeel Centrum (+15 3%)

Welke wethouders van Groningen kent u bij naam? (vr 21)

		pct(1)		pct(2)	verschil	
	1 of meer	52 6		46 8	-5 8	
	geen	47 4		53 2	+5 8	
		abs(1)	pct(1)	abs(2)	pct(2)	verschil
	F J Hasselaar	19	3 8	27	5 4	+1 6
	H J Morssink	45	9 0	50	10 0	+1 0
	H J Pijlman	40	8 0	80	16 0	+8 0
	W Smink	44	8 8	66	13 2	+4 4
	K W Swaak	57	11 4	43	8 6	-2 8
	A G M v d Vondervoort	138	27 6	94	18 8	-8 8
	B G Westerink	30	6 0	35	7 0	+1 0
	Y H Gietema	112	22 4	65	13 0	-9 4
	anders	26	5 2	19	3 8	-1 4

Het percentage respondenten dat een of meer wethouders bij naam kan noemen, is afgenomen van 52 6 procent naar 46 8 procent

Wanneer echter gekeken wordt naar het aantal keren dat 'goede' namen genoemd worden (excl 'Gietema' en 'anders'), dan blijkt dat bij het diagnostisch onderzoek 373 keer een juiste naam genoemd wordt en bij het evaluatie-onderzoek 395 keer Dit betekent dat de naamsbekendheid van wethouders niet is afgenomen, maar procentueel is *toegenomen* met 5 9 procent Ondanks deze toename kan 53 2 procent van de respondenten geen enkele wethouder noemen

Opvallend is dat de meeste wethouders aan naamsbekendheid gewonnen hebben Uitschieter hierbij is wethouder Pijlman, wiens naamsbekendheid een procentuele groei doormaakte van 100 procent (absoluut van 8 0% naar 16 0%) De naam van wethouder Van de Vondervoort werd in het evaluatie-onderzoek minder vaak genoemd (absolute afname -8 8%) Ondanks dat Dhr Gietema ruim een jaar geleden zijn ambt als wethouder neerlegde, is 13 0 procent van de

respondenten van mening dat hij nog steeds wethouder is (diagnostisch onderzoek 22,4%) Bij 'anders' (3,8%) werden bijvoorbeeld de namen Dolle, Pronk en Vonhoff genoemd. Bij de kruistabellen is het opvallend dat vrouwelijke respondenten oververtegenwoordigd (+6,3%) zijn in de groep respondenten die geen wethouder bij naam kunnen noemen.

Welke gemeenteraadsleden van Groningen kent u bij naam? (vr 22)

	pct(1)	pct(2)	verschil
1 of meer	18,0	14,8	-3,2
geen	82,0	85,2	+3,2
	abs(2)	vid pct(2)	
kent 1 of 2	60	81,1	
kent 3 of 4	9	12,2	
kent 5 of 6	1	1,3	
kent 7 of 8	2	2,7	
kent 9 of meer	2	2,7	
totaal	74	100	

Vierenzeventig van de 500 respondenten (14,8%) kunnen één of meer raadsleden bij naam noemen. Bij het diagnostisch onderzoek was dit 18,0 procent. Het merendeel van de respondenten (85,2%) herinnert zich geen namen van raadsleden.

Wanneer de bekendheid van wethouders vergeleken wordt met de bekendheid van raadsleden, kan men constateren dat slechts enkele respondenten bekend zijn met het feit dat wethouders formeel ook raadsleden zijn.

Uit de kruistabellen blijkt dat ook bij deze variabele vrouwelijke respondenten ondervertegenwoordigd zijn in de groep respondenten die raadsleden bij naam kunnen noemen. De categorie 'geen' bestaat uit 42,1 procent mannen en 57,9 procent vrouwen.

Bij het evaluatie-onderzoek is de naamsbekendheid niet per raadslid verwerkt. Deze keuze is gemaakt om het aantal variabelen te beperken.

2.3.2 Kennis over de gemeentelijke organisatie

Als u een klacht zou willen indienen, weet u dan waar u terecht kunt of hoe u dat moet doen? (vr 24)

	pct(1)	pct(2)	verschil
weet nu niet, komt er wel achter	33,8	26,8	-7,0
balie gemeentelijke dienst	10,6	8,6	-2,0
Ombudsvrouw	10,0	12,4	+2,4
brief naar 'de Gemeente'	8,8	7,2	-1,6
klachtenfunctionaris gem. dienst	6,0	2,0	-4,0
mondeling / telefonisch bij G I C	5,4	7,6	+2,2
centraal schriftelijk klachtenadres	1,0	1,2	+0,2
anders	1,0	9,2	+8,2
weet niet	25,0	25,0	0,0

Er valt een zekere verschuiving te constateren in de antwoorden op de vraag waar en hoe men een klacht moet indienen. Het antwoord 'weet ik nu niet, maar ik kom er wel achter' werd nog wel het meest gegeven, maar nam toch procentueel met 20,7 procent af.

Van de respondenten noemt 23,2 procent een formele procedure om een klacht in te dienen (Ombudsvrouw, klachtenfunctionarissen, G I C en het centraal schriftelijk klachtenadres). Bij

het diagnostisch onderzoek was dat 22,4 procent. Voor deze formele procedures betekent dit een procentuele groei van 3,6 procent. Het mondeling of telefonisch indienen van een klacht bij het G I C kent de grootste procentuele groei (+40,7%). Het benaderen van een klachtenfunctionaris van een gemeentelijke dienst werd in het diagnostisch onderzoek nog door 30 respondenten genoemd. In het evaluatie-onderzoek gaven slechts 6 ondervraagden dit antwoord.

Het percentage respondenten dat iets 'anders' noemt, is gestegen van 1,0 procent naar 9,2 procent. De antwoorden variëren van het bellen van een bevriend raadslid tot het 'bestormen' van het Stadhuis.

In beide onderzoeken geeft 25,0 procent aan niet te weten waar en hoe er gehandeld dient te worden in geval van een klacht.

Twee fictieve problemen

De volgende twee variabelen met betrekking tot de kennis van de gemeentelijke organisatie betreffen fictieve problemen. De respondenten is gevraagd wat zij zouden doen bij loszittende stoeptegels in de eigen straat en bij problemen met de verkeersveiligheid in de buurt. Hiermee wordt onderscheid gemaakt tussen een zogenaamde 'meldklacht' en een probleem van hoger niveau. Naast de kennis, wordt met deze vragen ook de actiebereidheid van de respondenten gemeten. Beide vragen waren niet in het diagnostisch onderzoek opgenomen.

Stelt u zich eens voor dat er bij u in de straat enkele stoeptegels hinderlijk loszitten en dat u vindt dat er wat aan moet gebeuren. Wat zou u doen om dit probleem op te lossen?

(vr 13)

	pct(2)
contact opnemen met 'de Gemeente'	43,8
niets	22,0
contact opnemen met de wijkpost	11,4
contact opnemen met buurtorganisatie	5,4
ik zou zelf de tegels vastmaken	5,2
weet niet	3,2
wil niet zeggen	0,2
anders	8,8

De meest directe (en juiste) handelswijze bij het indienen van een meldklacht is het contact opnemen met de wijkpost van Openbare Werken. Van de 500 respondenten zegt 11,4 procent (57 personen) dat te zullen doen.

Het antwoord contact opnemen met 'de Gemeente' werd door 43,8 procent genoemd en de buurtorganisatie wordt bij loszittende tegels door 5,4 procent van de respondenten benaderd. In beide gevallen zal echter worden doorverwezen naar (de wijkpost) Openbare Werken. Bij de categorie 'anders' (8,8%) werden hoofdzakelijk huismeesters en woningbouwverenigingen genoemd.

Iets meer dan één-vijfde van de respondenten (22,0%) zegt geen actie te ondernemen. Zij laten de tegels loszitten of vertrouwen op de actiebereidheid van anderen. Van de respondenten weet 3,2 procent niet wat zij in geval van losse tegels zou doen.

Stelt u zich voor dat u vindt dat er bij u in de buurt iets aan de verkeersveiligheid moet worden gedaan. Wat zou u in dit geval doen? (vr 14)

	pct(2)
contact opnemen met 'de Gemeente'	35 4
niets	19 6
contact opnemen met buurtorganisatie	14 8
contact opnemen met de politie	9 4
contact opnemen met de wijkpost	6 4
contact opnemen met 'Veilig Verkeer Nederland'	0 4
weet niet	7 0
wil niet zeggen	0 2
anders	6 8

Een probleem van hoger niveau (verkeersveiligheid) wordt -in vergelijking tot de meldklacht- anders door de respondenten aangepakt. Zij nemen (in verhouding tot de meldklacht) minder vaak contact op met 'de Gemeente' (35 4%) en de wijkpost (6 4%) en vaker met de buurtorganisatie (14 8%).

De categorie 'anders' (6 8%) bestaat voornamelijk uit respondenten die met anderen (buren en kennissen) zouden overleggen om iets aan het probleem te doen. Ongeveer één-vijfde van de respondenten zegt niets aan de situatie te zullen doen en 7 0 procent weet het niet.

2.3.3 Kennis over de gemeentelijke informatiekkanalen

De Gemeente kan op vele manieren met de inwoners communiceren. Het Gemeentelijk Informatie Centrum wordt geacht als intermediair kader een centrale positie in te nemen in de informatieverstrekking van de Gemeente aan de bevolking. Evenals in juni 1992 is gevraagd naar de naams- en lokatie-bekendheid van het Gemeentelijk Informatie Centrum.

Heeft u wel eens gehoord van het Gemeentelijk Informatie Centrum of G.I.C.? (vr 34)

	pct(1)	pct(2)	verschil
ja	54 0	58 2	+ 4 2
nee	46 0	41 2	- 4 8
weet niet / wil niet zeggen	0 0	0 6	+ 0 6

Uit deze cijfers valt af te lezen dat de bekendheid van het G.I.C. in vergelijking met het diagnostisch onderzoek (juni 1992) iets is toegenomen.

Weet u waar u het G.I.C. kunt vinden? (vr 35)

	abs(1)	vid pct(1)	abs(2)	vid pct(2)	verschil
ja	151	55 9	188	64 6	+ 8 7
nee	119	44 1	103	35 4	- 8 7
totaal	270	100	291	100	

Van de respondenten die aangeven dat ze wel eens van het G.I.C. gehoord hebben, weten er meer (in vergelijking met juni 1992 +8 7%) de juiste lokatie van het G.I.C. te omschrijven. Antwoorden die goed werden gerekend zijn: 'in de Kreupelstraat', 'op (of bij) het Kwinkenplein', 'bij de Martinitorren', 'daar waar het oude politiebureau stond', 'bij het Kwinkenplein tegenover die sportwinkel', 'in het Prefectenhof', etcetera.

Het percentage van alle 500 respondenten dat het G.I.C. weet te vinden, was in juni 1992 30 2 procent, en is nu (juni 1993) 37 6 procent. Dit is een procentuele toename van 24 5 procent.

Wat denkt u dat u allemaal kunt doen en regelen bij het G.I.C.? (vr 36)

	abs ant	vid pct
DIA diensten / afdeling bevolking	108	24 3
ophalen brochures van / informatie over gemeentelijke diensten	56	12 5
informatie over gemeente- en rijksregelgeving	39	8 7
informatie over gemeentelijke belastingen	37	8 2
ophalen Stadsgids, Gouden Gids, plattegronden	28	6 2
informatie over subsidies / raadplegen van de 'subsidiezoeker'	27	6 0
informatie over de agenda en stukken van de Raad (of raadscommissies)	15	3 3
inzien / kopen van documentatie als beleidsplannen en nota's	15	3 3
anders (informatie over woonomgeving)	8	1 8
anders (informatie over 'de Gemeente')	8	1 8
raadplegen van AGI (Actuele Groningen Informatie) of kabelkrant	3	0 7
ophalen / inzien statistische onderzoeksgegevens	2	0 4
anders (goede antwoorden)	13	2 9
anders (foute antwoorden)	20	4 5
weet niet	70	15 6
totaal	449	100

(N=291, er waren meerdere antwoorden mogelijk)

De vraag is aan 291 ondervraagden gesteld, waarbij 449 antwoorden zijn gegeven. Veel respondenten (70 van de 291 = 24 1%) weten niet wat ze bij het G I C kunnen doen. De (291-70=) 221 respondenten die iets noemen wat ze bij het G I C kunnen doen, geven samen (449-70=) 379 antwoorden. Hiervan zijn 251 (66 2%) 'goed' en 128 (33 8%) 'fout'. Van de 128 'foute' antwoorden vallen 108 onder de noemer 'afdeling bevolking'. Er is verwarring met de afdeling bevolking van de Dienst Informatie en Administratie, die in hetzelfde gebouw gehuisvest is en waarvoor sinds enkele maanden dezelfde ingang gebruikt moet worden.

Een algemeen antwoord als 'ophalen van brochures van / informatie over gemeentelijke diensten' is het meest genoemde (12 5%) 'goede' antwoord, gevolgd door 'informatie over gemeente- en rijksregelgeving' (8 7%).

Omdat deze vraag in juni 1992 niet gesteld is, is het niet mogelijk om de kennis van de functie van het G I C. tegen eerdere gegevens af te zetten.

2.4 Resultaten met betrekking tot waardering

De tweede deelvraag heeft betrekking op de waardering van de respondenten ten aanzien van

- de communicatie met de Gemeente,
- de gemeentelijke dienstverlening,
- de woon- en leefomgeving,
- de lokale politiek,
- een aantal maatregelen uit het Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing

2.4.1 Waardering van de communicatie met de Gemeente

Op verschillende manieren hebben de inwoners van de gemeente contact met de Gemeente. Omdat de directe contacten het gezicht van de Gemeente bepalen, is het belangrijk dat de Gemeente zich klantvriendelijk opstelt. Een aspect van de communicatie met de Gemeente, het 'telefonisch contact', is nader onderzocht. Bij telefonisch contact is het van belang dat de beller zo snel en adequaat mogelijk geholpen wordt. Uitgangspunt daarbij is dat de bellers zo weinig mogelijk moeten worden doorverwezen en doorverbonden.

De redenen van ontevredenheid over het verloop van het telefonisch contact kunnen allereerst worden onderverdeeld in relevante en niet-relevante klachten. Tot niet-relevante klachten

behoren bijvoorbeeld klachten over de inhoud van de boodschap. De relevante klachten kunnen worden onderverdeeld in klachten over de procedure en klachten over de betreffende ambtenaar. Klachten over de procedure zijn niet altijd te vermijden, klachten over de ambtenaar meestal wel.

In de enquête zijn enkele vragen over telefonisch contact met de Gemeente opgenomen. Er is gevraagd of men het afgelopen jaar telefonisch contact met de Gemeente heeft gehad en zo ja of men over het verloop van dit telefoontje tevreden was. Aan de respondenten die ontevreden waren is gevraagd wat de belangrijkste reden van hun ontevredenheid was.

Heeft u in de afgelopen twaalf maanden met een gemeentelijke dienst gebeld? (vr 31)

	pct	
nee	57	8
ja	40	6
weet niet (meer)	1	6

Binnen de groep respondenten die telefonisch contact met de Gemeente hebben gehad, zijn respondenten met een hoge opleiding oververtegenwoordigd (+9,2%) en respondenten met een lage opleiding ondervertegenwoordigd (-8,0%).

Was u tevreden over de manier waarop dit telefoontje verliep? (vr 32)

	abs	vld pct
ja	139	68,5
nee	58	28,6
weet niet meer	6	3,0
totaal	203	100

Bijna drie op de tien respondenten geven aan ontevreden te zijn geweest over het telefonische contact met de gemeentelijke diensten. Echter, zes van de 58 respondenten die ontevreden waren, waren dit omdat de inhoud van de boodschap niet beviel. Dit kan niet als relevante reden voor ontevredenheid over het verloop van het telefonisch contact worden aangemerkt. Gecorrigeerd betekent dit dat 52 van de 203 respondenten (vld pct 25,6%) ontevreden waren over het verloop van het telefonisch contact.

Wat was de belangrijkste reden dat u ontevreden was? (vr 33)

	abs	vld pct
van kastje naar muur gestuurd / vaak doorverbonden	15	25,9
ambtenaar deed ongeïnteresseerd / onbeleefd	12	20,7
ik werd niet serieus genomen	9	15,5
te lang in 'wachtstand' / duurde te lang	7	12,1
inhoud boodschap beviel niet	6	10,3
behandeling te ambtelijk / te formeel	3	5,1
anders (foutieve informatie)	4	6,9
uitleg ambtenaar onduidelijk / moeilijk taalgebruik	2	3,4
totaal	58	100

In het algemeen is de belangrijkste reden van ontevredenheid dat men vaak doorverbonden werd waardoor men het gevoel kreeg van het kastje naar de muur gestuurd te worden (genoemd door vijftien van de 52 ontevreden respondenten).

De redenen van ontevredenheid kunnen worden onderverdeeld in klachten over de procedure (te lang in 'wachtstand' / duurde te lang, van kastje naar muur gestuurd / vaak doorverbonden) en klachten over de betreffende ambtenaar (uitleg door ambtenaar onduidelijk / moeilijk taalgebruik, ambtenaar deed ongeïnteresseerd / onbeleefd, niet serieus genomen, foutieve

informatie) De reden 'behandeling te ambtelijk / te formeel' kan zowel procedureel als persoonsgebonden zijn. Wanneer de klachten in deze twee categorieën worden ingedeeld blijken 22 klachten te gaan over de procedure (42,3%) en 25 over de betreffende ambtenaar (57,7%).

2.4.2 Waardering van de gemeentelijke dienstverlening

Om de waardering van de Groninger bevolking ten aanzien van het ambtelijk apparaat van de Gemeente Groningen te meten, is aan de respondenten gevraagd om in een rapportcijfer hun waardering voor de dienstverlening uit te drukken.

Welk rapportcijfer, van 1 tot en met 10, zou u aan de dienstverlening van de Gemeente Groningen geven? (vr 30)

rapportcijfer	pct
1	0,6
2	1,0
3	0,0
4	1,6
5	6,0
6	24,2
7	44,2
8	12,4
9	0,6
10	0,8
geen mening	8,2
wil niet zeggen	0,4
gemiddeld:	6,6
standaarddeviatie:	1,14

De dienstverlening werd door 82,2 procent van de respondenten als voldoende of hoger beoordeeld. Dit cijfer wijkt niet veel af van het landelijk beeld. De bestuurskundige Dr. P.W. Tops (Katholieke Universiteit Brabant) meldde tijdens de eerste Stadhuislezing van 2 oktober 1992 in Groningen, dat uit onderzoek bleek dat een zeer grote groep burgers (ongeveer 80 procent) altijd of bijna altijd tevreden is over de gemeentelijke dienstverlening. Het gemiddelde rapportcijfer voor de dienstverlening van de Gemeente Groningen is een 6,6. Oudere respondenten (55 jaar en ouder) geven de dienstverlening een lager cijfer (gemiddeld 6,3). Het gemiddelde rapportcijfer voor de dienstverlening was bij het diagnostisch onderzoek een 6,9.

2.4.3 Waardering van de woon- en leefomgeving

De waardering van de woon- en leefomgeving is gemeten aan de hand van twee rapportcijfers: het cijfer voor de eigen wijk en het cijfer voor de hele stad. In het diagnostisch onderzoek is alleen gevraagd naar het cijfer voor de hele stad.

Als u het wonen en leven in uw wijk een rapportcijfer van 1 tot en met 10 zou geven, welk cijfer zou u dan geven? (vr 16)

rapportcijfer	pct(2)
1	0 0
2	0 4
3	0 4
4	1 2
5	3 6
6	10 0
7	36 2
8	34 2
9	8 2
10	4 8
geen mening	1 0
gemiddelde:	7 4
standaarddeviatie:	1 21

Het rapportcijfer voor alle stadsdelen is gemiddeld een 7 4. Er wordt door 94 3 procent van de respondenten die een cijfer noemen, een zes of hoger gegeven.

De gemeente Enschede heeft in 1992 ook aan haar inwoners gevraagd een rapportcijfer te geven voor de eigen wijk. Daar gaf 85 procent van de respondenten een 7 of hoger. In Groningen geeft 84 2 procent een 7 of hoger.

Welk rapportcijfer, van 1 tot en met 10, zou u aan het wonen en leven in de hele stad geven? (vr 17)

rapportcijfer	pct(1)	pct(2)	verschil
1	0 4	0 2	-0 2
2	0 2	0 2	0 0
3	0 2	0 6	+0 4
4	0 2	2 0	+1 8
5	2 4	5 8	+3 4
6	5 0	14 0	+9 0
7	30 6	36 1	+5 5
8	46 8	31 2	-15 6
9	9 4	3 6	-5 8
10	3 8	2 0	-1 8
geen mening	1 0	4 2	+3 2
gemiddelde (2):		7 1	
standaarddeviatie (2):		1 21	

Bij het diagnostisch onderzoek kreeg het wonen en leven in de stad Groningen gemiddeld een 7 6, waarbij 96 6 procent van de respondenten die een cijfer noemde een zes of hoger gaf. Bij het evaluatie-onderzoek is het cijfer gemiddeld een 7 1, en geeft 87 8 procent een zes of hoger. Er kan geconcludeerd worden dat het gemiddelde rapportcijfer voor het wonen en leven in Groningen een halve punt lager is geworden. Er kan echter niet van een toenemende 'ontevredenheid' gesproken worden, omdat de cijfers in schoolse termen 'ruim voldoende' zijn.

Hoe de respondenten hun eigen wijk waarderen ten opzichte van de hele stad, blijkt uit de volgende tabel

	wijk	stad
Centrum	7 5	7 3
Oude Wijken	7 0	7 1
Zuid	7 8	7 0
Noorddijk	7 4	7 1
Noord-West	7 2	7 1
Hoogkerk	7 0	6 4

Respondenten uit de stadsdelen Zuid en Hoogkerk waarderen de wijk waarn ze wonen significant hoger (resp +0 8 en +0 6) dan de totale stad

2.4.4 Waardering van de lokale politiek

De waardering van de respondenten voor de lokale politiek is aan de hand van drie stellingen bevestigd. De respondenten konden steeds aangeven in hoeverre zij zich in de uitspraken konden vinden

Ik vind dat politici hier in Groningen genoeg luisteren naar wat de Groningers te zeggen hebben, en daar ook naar handelen. (vr 23a)

	pct(1)	pct(2)	verschil
helemaal eens	3 2	5 4	+2 2
een beetje eens	13 2	14 8	+1 6
niet eens maar ook niet oneens	33 2	17 0	-16 2
een beetje oneens	19 0	14 8	-4 2
helemaal oneens	15 0	29 4	+14 4
geen mening	16 4	18 6	+2 2
helemaal + beetje eens	16 4	20 2	+3 8
helemaal + beetje oneens	34 0	44 2	+10 2
niet eens / niet oneens + geen mening	49 6	35 6	-14 0

Uit de data blijkt dat de respondenten bij het evaluatie-onderzoek een duidelijker mening hebben. Bij het diagnostisch onderzoek was 49 6 procent het niet eens of oneens met de stelling of had geen mening (33 2% + 16 4%), terwijl bij het evaluatie-onderzoek dit percentage afnam tot 35 6 procent (17 0% + 18 6%)

In 1992 vond 16 4 procent (helemaal en een beetje eens) van de respondenten dat de Groninger politici genoeg luisteren naar de Stadgers en daar ook naar handelen, en in 1993 vindt 20 2 procent van de ondervraagden dat (procentuele toename van 23 2%)

Echter, in 1992 was 34 procent van de respondenten het (in meer of mindere mate) oneens met de stelling. Dit percentage is toegenomen tot 44 2 procent (procentuele toename van 30%)

Uit de kruistabellen blijkt dat vooral respondenten van 35 tot 64 jaar en de groep met een 'midden' opleiding sceptisch tegenover het luisteren en handelen van politici staan. Jongeren tot 34 jaar zeggen (in verhouding tot de andere leeftijdscategorieën) relatief vaker dat zij het niet eens, maar ook niet oneens zijn met de stelling (+14 3% en +8 5%)

Tussen de partijen in de gemeenteraad zie ik nauwelijks verschil. Het is niet duidelijk waar de verschillende partijen voor staan (vr 23b)

	pct(1)	pct(2)	verschil
helemaal eens	8 0	21 8	+13 8
een beetje eens	19 0	12 8	-6 2
niet eens maar ook niet oneens	24 4	11 6	-12 8
een beetje oneens	25 2	14 0	-11 2
helemaal oneens	9 4	19 2	+9 8
geen mening	14 0	20 6	+6 6
helemaal + beetje eens	27 0	34 6	+7
helemaal + beetje oneens	34 6	33 2	-1 4
niet eens / niet oneens + geen mening	38 4	32 2	-6 2

Of men het eens of oneens is met de stelling, kan of wil 32 2 procent van de ondervraagden niet aangeven. Bij het diagnostisch onderzoek was dat 38 4 procent. Het percentage dat het helemaal of een beetje eens is met de stelling, is toegenomen. In 1992 was dit nog 27 0 procent, terwijl dit bij het evaluatie-onderzoek 34 6 procent is.

Uit de kruistabellen blijkt dat vrouwelijke respondenten het relatief vaker (+5 2%) helemaal eens zijn met de stelling dan mannelijke respondenten. Ook zijn de vrouwelijke respondenten oververtegenwoordigd bij de groep die het niet eens, maar ook niet oneens is (+11 8%).

Voor mij maakt het niet uit welke partijen het hier in Groningen voor het zeggen hebben. (vr 23c)

	pct(1)	pct(2)	verschil
helemaal eens	8 0	16 0	+8 0
een beetje eens	8 0	5 4	-2 6
niet eens maar ook niet oneens	8 0	4 6	-3 4
een beetje oneens	29 0	15 0	-14 0
helemaal oneens	43 2	52 4	+9 2
geen mening	3 8	6 6	+2 8
helemaal + beetje eens	16 0	21 4	+5 4
helemaal + beetje oneens	72 2	67 4	-4 8
niet eens / niet oneens + geen mening	11 8	11 2	-0 6

Met deze stelling is 21 4 procent van de respondenten het helemaal of een beetje eens. In vergelijking met het diagnostische onderzoek, waar dit percentage 16 0 procent was, betekent dit een absolute toename van 5 4 procent.

Uit de kruistabellen blijkt dat het mannelijke respondenten relatief meer uitmaakt dan vrouwelijke respondenten welke partijen het voor het zeggen hebben. Vrouwelijke respondenten zijn oververtegenwoordigd in de groep die 'geen mening' zegt te hebben (+17 3%). De groep respondenten met een 'lage' opleiding is met +10 0 procent oververtegenwoordigd bij de antwoordcategorie 'helemaal eens'. Hoog opgeleiden zijn oververtegenwoordigd in de groep 'helemaal oneens' (+5 3%).

Het is opvallend (en nog niet verklaarbaar) dat bij alle drie de stellingen de uiterste antwoordcategorieën 'helemaal eens' en 'helemaal oneens', bij het evaluatie-onderzoek vaker genoemd zijn dan bij het diagnostisch onderzoek.

2.4.5 Waardering van een aantal maatregelen uit het Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing

De volgende maatregelen worden voorgesteld in het Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing (1991). Ze hebben tot doel de bevolking meer bij (het besluitvormingsproces van) de lokale overheid te betrekken. Met uitzondering van de spreekuren van wethouders, worden al deze maatregelen (op grote of kleine schaal) toegepast.

Denkt u dat inspraakavonden of hoorzittingen uw invloed op de gemeentepolitiek kunnen vergroten? (vr 26)

	pct(1)	pct(2)	verschil
ja	37,4	31,4	-6,0
een beetje / misschien	28,8	23,8	-5,0
nee	28,2	39,6	+11,4
weet niet	5,6	5,2	-0,4

Denkt u dat spreekuren van politieke partijen, wethouders en raadsleden, uw invloed op de gemeentepolitiek kunnen vergroten? (vr 27)

	pct(1)	pct(2)	verschil
ja	32,2	31,2	-1,0
een beetje / misschien	30,0	23,6	-6,4
nee	31,8	38,8	+7,0
weet niet	6,0	6,4	+0,4

Denkt u dat het houden van opiniepeilingen onder de inwoners van Groningen uw invloed op de gemeentepolitiek kan vergroten? (vr 28)

	pct(1)	pct(2)	verschil
ja	51,2	41,0	-10,2
een beetje / misschien	24,0	26,6	+2,6
nee	21,4	29,4	+8,0
weet niet	3,4	3,0	-0,4

Het percentage respondenten dat denkt dat de genoemde maatregelen voor hen geen middelen zijn om hun invloed op de gemeentepolitiek te vergroten, is significant toegenomen (resp. +11,4%, +7,0% en +8,0%).

De percentages bij 'een beetje / misschien' kunnen geïnterpreteerd worden als 'niet afwijzend'. Wanneer de percentages 'ja' en 'een beetje / misschien' bij elkaar worden opgeteld, blijkt dat alle drie de maatregelen nog steeds door een meerderheid (resp. 55,2%, 54,8% en 67,6%) van de respondenten als mogelijk invloedvergroten beschouwd worden.

Uit de kruistabellen blijkt dat de respondenten die de maatregelen als middelen zien om hun invloed op de politiek te kunnen vergroten, veelal hoger opgeleid zijn (respectievelijke oververtegenwoordigingen bij de maatregelen: +9,1%, +12,6% en +8,1%). In de groep respondenten die sceptisch tegenover de maatregelen staan, zijn de respondenten met een 'lage' opleiding oververtegenwoordigd (respectievelijk +8,0%, +6,6% en +6,6%).

Heeft u het gevoel dat u nu meer, minder of evenveel mogelijkheden tot inspraak heeft dan een paar jaar geleden? (vr 25)

	pct(2)
meer	22,8
evenveel	32,8
minder	7,8
geen mening	36,3

De Gemeente Groningen heeft sinds enkele jaren Bestuurlijke Vernieuwing als speerpunt in haar beleid opgenomen. Diverse vormen van inspraak van de bevolking (bij het besluitvormingsproces) zijn hierbij aandachtspunten. Van de 500 respondenten heeft 22,8 procent ook het gevoel meer mogelijkheden tot inspraak te hebben gekregen. Voor 32,8 procent is er (gevoelsmatig) niets veranderd, terwijl 7,8 procent het gevoel heeft minder inspraak te hebben. Iets meer dan één-derde van de ondervraagden (36,3%) kon zich geen mening vormen. Het gevoel van het hebben van meer, evenveel of minder inspraakmogelijkheden is vergeleken met de waardering van de maatregelen uit het Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing (zie boven). Uit de kruistabellen blijkt dat het gevoel 'ik heb meer inspraakmogelijkheden' verband houdt met een positievere waardering voor de maatregelen. Het gevoel minder inspraakmogelijkheden te hebben, levert een negatievere waardering op. Respondenten die geen mening hebben over de hoeveelheid inspraakmogelijkheden, hebben merendeels wel een mening over de maatregelen, maar wijken niet significant af van de overige respondenten.

2.5 Resultaten met betrekking tot participatie(bereidheid)

De derde deelvraag heeft betrekking op de participatie(bereidheid) van de respondenten in

- de politiek,
- de woon- en leefomgeving

2.5.1 Participatie(bereidheid) in de lokale politiek

Heeft u in de laatste twaalf maanden gebruik gemaakt van een inspraakmogelijkheid?
(vr 29)

	pct(2)
ja	11,6
nee	87,2
weet niet / wil niet zeggen	1,2

Van de 500 respondenten hebben er 58 (11,6%) het afgelopen jaar gebruik gemaakt van een inspraakmogelijkheid. Het grootste deel van de ondervraagden (87,2%) heeft dit niet gedaan. Er lijken geen verbanden te bestaan tussen de waardering van (de hoeveelheid) inspraakmogelijkheden en het gebruik ervan. De vraag of men in het afgelopen jaar gebruik heeft gemaakt van een inspraakmogelijkheid is niet opgenomen in het diagnostisch onderzoek.

Als er in mijn wijk een referendum gehouden wordt over iets wat mijn eigen wijk aangaat, dan ga ik zeker stemmen. (vr 15b)

	pct(2)
helemaal eens	66,8
een beetje eens	11,8
niet eens maar ook niet oneens	7,2
een beetje oneens	4,0
helemaal oneens	8,8
geen mening / wil niet zeggen	1,4
helemaal + beetje eens	78,6
helemaal + beetje oneens	12,8
niet eens / niet oneens + geen mening	8,6

Als er een referendum gehouden wordt over iets van de hele stad, dan ga ik zeker stemmen. (vr 15c)

	pct(1)	pct(2)	verschil
helemaal eens	47.2	40.2	-7.0
een beetje eens	21.4	22.4	+1.0
niet eens maar ook niet oneens	15.6	15.2	-0.4
een beetje oneens	7.2	6.6	-0.6
helemaal oneens	7.2	14.0	+6.8
geen mening / wil niet zeggen	1.4	1.6	+0.2
helemaal + beetje eens	68.6	62.6	-6.0
helemaal + beetje oneens	14.4	20.6	+6.2
niet eens / niet oneens + geen mening	17.0	16.8	-0.2

Het percentage respondenten dat het helemaal of een beetje eens is met de stelling 'Als er een referendum gehouden wordt over iets van de hele stad, dan ga ik zeker stemmen', is significant afgenomen (van 68.6% naar 62.6%). Het percentage dat het helemaal of een beetje oneens is met deze stelling, is significant gestegen (van 14.4% naar 20.6%). Een reden voor de veranderingen kan zijn dat eerst gevraagd is naar de stemintentie bij een wijkreferendum, waardoor de respondenten bij de vraag naar de stemintentie bij een stadsreferendum een vergelijking of afweging gemaakt hebben. In het diagnostisch onderzoek was geen vraag over de stemintentie bij een referendum op wijkniveau opgenomen. Onderstaande tabel vergelijkt de stemintenties bij stads- en wijkreferenda.

	stad(2)	wijk
helemaal / beetje eens	62.6	78.6
niet eens maar ook niet oneens	15.2	7.2
helemaal / beetje oneens	20.6	12.8
geen mening / wil niet zeggen	1.6	1.4

Er kan geconcludeerd worden dat de stemintentie bij een referendum op wijkniveau groter is dan de stemintentie bij een referendum op stadsniveau.

Uit de kruistabellen blijkt dat respondenten met een 'lage' opleiding (in verhouding tot 'midden' en 'hoog' opgeleiden) minder bereid zijn tot stemmen. Deze groep is het relatief vaker oneens met de stellingen.

Stel dat er morgen verkiezingen voor de gemeenteraad van Groningen zouden zijn. Hoe groot is dan de kans dat u gaat stemmen? (vr 18)

	pct(1)	pct(2)	verschil
zeker stemmen	59.4	58.4	-1.0
waarschijnlijk stemmen	20.4	17.4	-3.0
waarschijnlijk niet stemmen	8.6	11.4	+2.8
zeker niet stemmen	9.4	10.8	+1.4
weet niet	2.2	1.6	-0.6
wil niet zeggen	0.0	0.4	+0.4

De stemintentie is in vergelijking met het diagnostisch onderzoek niet significant veranderd. Van de respondenten zegt 75.8 procent zeker of waarschijnlijk te gaan stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen.

Uit de kruistabellen blijkt dat van de respondenten die zeggen zeker te zullen gaan stemmen, 13.9 procent het eens of een beetje eens is met de stelling 'voor mij maakt het niet uit welke partijen het hier in Groningen voor het zeggen hebben'. Van de respondenten die zeggen zeker niet te gaan stemmen, is 54.3 procent het een beetje of helemaal eens met deze stelling.

2.5.2 Participatie(bereidheid) in de woon- en leefomgeving

Een van de manieren waarmee de Gemeente Groningen probeert de inwoners meer bij het beleid van de Gemeente te betrekken is het Wijksgewijs werken. Wijksgewijs werken is een van de manieren waarop de werkwijze van de gemeentelijke organisatie is aangepast aan de veranderende teneur van meer overleg met de inwoners en organisaties, en meer participatie van inwoners van de gemeente bij het bestuur van de gemeente.

Wijksgewijs werken kan op drie terreinen worden toegepast:

- 1 het beheer en het onderhoud van de wijk,
 - 2 het leveren van diensten, al dan niet vanuit wijkkantoren,
 - 3 het ontwikkelen van integraal beleid gericht op de verdere ontwikkeling van de wijk.
- (De burger aan tafel, Politiek-Bestuurlijke Commissie Gemeente Groningen)

Door Wijksgewijs werken kan dus ondermeer het beleid beter op de specifieke situatie per wijk worden afgestemd. Hiervoor is een effectieve communicatie met de inwoners van die wijk onontbeerlijk. Ook voor het informeren over het beheer en onderhoud van de wijk is wijkgerichte communicatie het meest effectief.

Voorwaarde voor effectieve wijkgerichte communicatie is uiteraard het gebruik van een wijkgebonden medium dat ernaar slaagt de bewoners van de wijk te bereiken. Wijkgebonden media bij uitstek zijn natuurlijk de wijkkranten. Wijkkranten kenmerken zich door een sterke oriëntatie op het wijk- en buurtgebeuren. Ze bieden een mogelijkheid tot uitwisselen van opinies en informatie, en functioneren als spreekbuis van de wijkbewoners.

Er is daarom aan de respondenten gevraagd of zij een wijkkrant ontvangen en hoe vaak zij deze wijkkrant lezen.

Naast de wijkkrant is ook het kennen van en het contact hebben met bewonersorganisaties en het kennen en bezoeken van buurthuizen bevestigd. Dit omdat bewonersorganisaties en buurthuizen intermediairs op wijkniveau kunnen zijn tussen de Gemeente en de bevolking.

Is er een wijkkrant in uw wijk? (vr 11)

	abs	pct
ja	381	76,6
nee	93	18,6
weet niet	26	5,2

Driekwart (76,6%) van de respondenten zegt een wijkkrant te ontvangen.

Hoe vaak leest u deze wijkkrant? (vr 12)

	abs	vid pct
altijd	273	71,7
soms	63	16,5
nooit	45	11,8
totaal	381	100

Van de respondenten die weten dat er een wijkkrant in hun wijk is, zegt 88,2 procent deze wijkkrant soms of altijd te lezen. Omgerekend naar de totale steekproef betekent dit dat twee op de drie respondenten (67,2%) soms of altijd de wijkkrant leest.

In de groep respondenten die zegt de wijkkrant altijd te lezen, zijn respondenten met een hoge opleiding ondervertegenwoordigd (-5,0%).

Is er een buurthuis bij u in de buurt? (vr 7)

	pct(1)	pct(2)	verschil
ja	59.6	63.4	+3.8
nee	14.0	13.2	-0.8
weet niet	26.4	23.4	-3.0

Hoe vaak komt u in het buurthuis? (vr 8)

	abs(1)	vld pct(1)	abs(2)	vld pct(2)	verschil
1 x per week of vaker	20	6.7	18	5.7	-1.0
1 tot 3 x per maand	10	3.4	9	2.8	-0.6
minder dan 1 x per maand	23	7.7	24	7.6	-0.1
nooit	245	82.2	266	83.9	+1.7
totaal	298	100	317	100	

De bekendheid van de buurthuizen is toegenomen van 59.6 procent naar 63.4 procent. Het aantal respondenten dat wel eens een buurthuis bezoekt, is echter onveranderd. Van de ondervraagden die het buurthuis kennen, komt 83.9 procent er nooit. Uit de kruistabellen blijkt dat bij de groep respondenten die weet dat er een buurthuis in de buurt is, er een lichte oververtegenwoordiging valt te constateren van

- vrouwelijke respondenten,
- respondenten van 35 jaar en ouder,
- respondenten met een 'lage' opleiding

In verhouding tot de overige groepen komen vrouwelijke respondenten en 'laag' opgeleiden relatief vaker in het buurthuis.

De bekendheid met het buurthuis is naar verhouding het grootst in stadsdeel Noorddijk (+6.3%) en het kleinst in stadsdeel Zuid (-6.2%). Respondenten uit stadsdeel Noorddijk gaan in verhouding tot de respondenten uit de andere stadsdelen vaker naar het buurthuis.

Is er een bewonersorganisatie in uw wijk? (vr 9)

	pct(2)
ja	69.4
nee	10.6
weet niet	20.0

Heeft u in de laatste twaalf maanden wel eens contact gehad met de bewonersorganisatie? (vr 10)

	abs(2)	vld pct(2)
ja	72	20.7
nee	273	78.7
wil niet zeggen	2	0.6
totaal	347	100

In het diagnostisch onderzoek is de respondenten gevraagd naar de bekendheid met de buurt- of wijkvereniging en het eventuele lidmaatschap daarvan. De term *bewonersorganisatie* sluit echter meer aan bij het doel van de vraag en wekt minder verwarring met 'gezelligheidsverenigingen'. De consequentie van deze aanpassing is dat er geen vergelijking met het diagnostisch onderzoek mogelijk is.

Van de 500 respondenten weet één-vijfde (20.7%) niet of er een bewonersorganisatie bij hen in de buurt is. Een meerderheid (69.4%) weet dat echter wel. Van deze 69.4 procent heeft 20.7 procent het afgelopen jaar contact gehad met de bewonersorganisatie en 78.7 procent niet.

Als er plannen op tafel liggen die mijn eigen wijk aangaan, dan wil ik daar vanaf het begin bij betrokken zijn. (vr 15a)

	pct(1)	pct(2)	verschil
helemaal eens	33,8	38,4	+4,6
een beetje eens	24,2	25,6	+1,4
niet eens maar ook niet oneens	20,6	11,8	-8,8
een beetje oneens	12,8	10,0	-2,8
helemaal oneens	7,0	13,2	+6,2
geen mening / wil niet zeggen	1,6	1,0	-0,6
helemaal + beetje eens	58,0	64,0	+6,0
helemaal + beetje oneens	19,8	23,2	+3,4
niet eens / niet oneens + geen mening	22,2	12,8	-9,4

Het percentage respondenten dat het helemaal of een beetje eens is met de stelling, is significant gestegen van 58,0 procent naar 64,0 procent

Evenals bij de overige stellingen, werden de uitersten 'helemaal mee eens' en 'helemaal mee oneens' in het evaluatie-onderzoek vaker genoemd dan in het diagnostisch onderzoek

3 Resultaten omnibusonderzoek

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het omnibusonderzoek per onderwerp weergegeven. Er is voor gekozen om elk onderwerp eerst in een breder perspectief te plaatsen, om zodoende duidelijk te maken waarom het onderwerp opgenomen is en waarom bijbehorende vragen zijn gesteld. Onderwerpen worden per vraag behandeld, waarbij de gegevens uit de frequentie-tabellen worden besproken.

Gegevens uit de kruistabellen zijn alleen gebruikt wanneer het significantieniveau kleiner of gelijk aan 0,05 is en het aantal cellen waarin zich minder dan vijf waarden bevinden, de 20 procent niet overstijgt. Resultaten uit deze kruistabellen zijn alleen dan opgenomen als het kolompercentage in één van de cellen significant (1 e meer dan of gelijk aan 5 procent) afwijkt. Elk onderwerp is afgesloten met een samenvatting van de belangrijkste resultaten. Gezien de doelstelling van het omnibusonderzoek (het signaleren en registreren van de opvattingen van de bevolking van de gemeente Groningen over actuele beleidsthema's aan het begin van het besluitvormingsproces, zie § 1.1), zijn geen conclusies en aanbevelingen geformuleerd.

De onderzoeksresultaten van het omnibusonderzoek worden in dit hoofdstuk met behulp van onderstaande afkortingen weergegeven:

abs het absolute aantal respondenten
pct percentage, betrekking hebbend op de totale steekproef
vald pct valide percentage, betrekking hebbend op de groep respondenten die de vraag hebben beantwoord, wanneer dit valide percentage in de tabel tussen haakjes is weergegeven, duidt dit erop dat het absolute aantal respondenten te laag is om werkelijk uitspraken te kunnen doen over het valide percentage

Voorbeeld: stel dat een vraag uit de enquête door 240 van de 500 respondenten wordt beantwoord, waarbij 80 respondenten 'ja' antwoorden. Het absolute aantal respondenten (**abs**) dat de vraag met 'ja' heeft beantwoord, bedraagt dus 80. Het valide percentage (**vald pct**) ja-antwoorden is $((80 / 240) * 100 =) 33,3$ procent. Het percentage (**pct**) ja-antwoorden is $((80 / 500) * 100 =) 16,0$ procent.

abs ant het absolute aantal antwoorden dat genoemd is, dit is vermeld wanneer een respondent meerdere antwoorden kon geven
demogr demografisch percentage
verschil verschil tussen percentages uit de vorige twee kolommen
totaal som van de getallen in de kolom

De volgende onderwerpen komen in dit hoofdstuk aan bod:

Sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk (§ 3.2), Overlast door groepjes jongeren (§ 3.3), Gewelddelicten in de binnenstad (§ 3.4), Sportvoorzieningen (§ 3.5), Werkloosheidsbestrijdings- en uitkeringsbeleid (§ 3.6), Milieuheffing (§ 3.7), Bouwen en wonen (§ 3.8), Regio Centraal Groningen (§ 3.9) en Sluitingstijden van winkels (§ 3.10).

3.2 Sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk

Wie geen ongeadresseerd reclamedrukwerk wenst te ontvangen, kan dit kenbaar maken door een sticker hiertegen op de brievenbus te plakken. Dit heeft echter tot gevolg dat huishoudens met een dergelijke sticker systematisch verstoken blijven van gemeentelijke huis-aan-huis informatie, zoals de Stadsgids en de Belastinggids. De communicatie tussen de Gemeente Groningen en deze groep wordt hierdoor bemoeilijkt.

In de omnibusenquête zijn enkele vragen over de sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk opgenomen. Allereerst is gevraagd of men een sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk heeft. Daarna is aan de respondenten met een sticker gevraagd of men behoefte heeft aan het ontvangen van gemeentelijke informatie. Indien dit het geval is, is gevraagd naar de lokatie waar men deze informatie wil afhalen.

Heeft u een sticker op uw brievenbus tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk? (vr 37)

	pct
nee	71,8
ja	28,2

Bijna drie op de tien respondenten (28,2%) hebben een sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk op hun brievenbus. In Alkmaar ligt dit percentage beduidend lager, circa 15 procent. Er is binnen de groep respondenten met een sticker in Groningen echter niet sprake van een normale verdeling. In vergelijking met de gehele steekproef zijn in de groep respondenten met een sticker, de volgende groepen oververtegenwoordigd:

- respondenten die tussen twee en tien jaar in Groningen wonen (+7,3%),
- respondenten jonger dan 34 jaar (+7,2%),
- respondenten met een hoge opleiding (+21,8%),
- respondenten in de groep 'loondienst overig' (+6,1%),
- respondenten in de groep 'student / scholier' (+10,2%),
- respondenten woonachtig in het centrum (+8,2%)

Ondervertegenwoordigd zijn:

- respondenten die langer dan tien jaar in Groningen wonen (-18,9%),
- respondenten ouder dan 55 jaar (-6,1%),
- respondenten met een middenopleiding (-8,2%),
- respondenten met een lage opleiding (-10,1%),
- respondenten in de groep 'pensioen / VUT / AOW / rentenier' (-6,9%)

Uitgaande van bovenstaande cijfers kan het volgende profiel geschetst worden van respondenten met een sticker: ze wonen minder dan tien jaar in Groningen, zijn jonger dan 34 jaar, hebben een hoge opleiding, zijn student / scholier en zijn woonachtig in het centrum.

Vervolgens is gevraagd of de respondenten met een sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk toch gemeentelijke informatie willen ontvangen en, indien dit het geval is, waar zij dit dan willen ophalen.

Zou u deze gemeentelijke informatie toch willen ontvangen? (vr 38)

	abs	vid pct
ja	108	76,6
nee	30	21,3
weet niet / wil niet zeggen	3	2,1
totaal	141	100

Driekwart van de respondenten met een sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk (76,6%) wil wel de gemeentelijke informatie ontvangen. Hierbij valt geen onderscheid tussen de verschillende bevolkingsgroepen te signaleren. Er dient opgemerkt te worden dat verscheidene respondenten aangaven dat zij -ondanks de sticker- toch gewoon de gemeentelijke informatie in de brievenbus kregen.

Waar zou u deze gemeentelijke informatie dan willen ophalen? (vr 39)

	abs ant	vlid pct
bij het postkantoor	53	49,1
bij het G I C	21	19,4
bij de bibliotheek	17	15,7
bij de gemeentelijke diensten	3	2,8
bij de wijkpost	1	0,9
bij het buurthuis	1	0,9
anders (thuis)	11	10,2
anders (overig)	1	0,9
totaal	108	100

De respondenten met een sticker willen de gemeentelijke informatie bij voorkeur bij het postkantoor (49,1%) halen. De gemeentelijke instelling die wat dit betreft de voorkeur krijgt van de respondenten is het G I C (19,4%). Elf respondenten (10,2%) merkten op dat zij -ondanks de sticker- gemeentelijke informatie toch gewoon in hun brievenbus wilden ontvangen. Aangezien deze antwoordmogelijkheid niet voorgelezen is tijdens het afnemen van de enquête, valt te verwachten dat het werkelijke percentage respondenten met een sticker die deze informatie thuis wil ontvangen, nog aanmerkelijk hoger ligt.

Samenvattend. Door de sticker tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk op de brievenbus blijven vooral respondenten met een hoge opleiding van gemeentelijke informatie verstoken. De meeste respondenten met een sticker op de brievenbus willen toch graag gemeentelijke informatie ontvangen. Het liefst zouden zij deze informatie ophalen bij het postkantoor, hoewel er vermoedelijk een grote groep is, die de gemeentelijke informatie gewoon thuis in de brievenbus wil ontvangen.

3.3 Overlast door groepjes jongeren

Net als in iedere andere grote stad is er ook in Groningen sprake van overlast door groepjes jongeren. Vaak is bekend waar de grootste overlast is, maar niet waar de zogenaamde 'grijze gebieden' zijn. De 'grijze gebieden' zijn die gebieden waar men wel overlast heeft, maar die (nog) onbekend zijn bij de gemeentelijke instanties.

In het omnibusonderzoek is niet expliciet gezocht naar de grijze gebieden, maar is geprobeerd een indicatie te krijgen van gebieden waar de respondenten op enigerlei wijze overlast door groepjes jongeren hebben ondervonden. Gevraagd is of de respondenten de afgelopen zes maanden overlast hebben ondervonden, en zo ja, wat voor soort overlast dit was, wat de lokatie van de overlast was en tenslotte of er nog steeds sprake is van overlast. Door middel van deze vragen kan een indicatie verkregen worden van lokaties waar overlast is.

Heeft u de afgelopen zes maanden overlast door groepjes jongeren gehad? (vr 40)

	pct
nee	75,8
ja	24,2

Bijna een kwart (24,2%) van de respondenten zegt het laatste half jaar overlast door groepjes jongeren te hebben gehad. In de groep respondenten die zegt overlast te hebben van jongeren zijn de inwoners van het centrum oververtegenwoordigd (+10,3%). Ook de groep studenten is oververtegenwoordigd (+6,0%). Naar leeftijd beschouwd zijn de groepen 25 tot 34 jaar en 35 tot 44 jaar oververtegenwoordigd (resp. +5,2% en +6,6%), terwijl de groep 55 tot 64 jaar ondervertegenwoordigd (-6,5%) is.

Wat voor soort overlast was dit? (vr 41)

	abs ant	vld pct	pct
geluidsoverlast	75	46,0	15,0
vandalisme	24	14,7	4,8
samenscholing	17	10,4	3,4
verbaal geweld	16	9,8	3,2
anders (drugs)	13	8,0	2,6
kattekwaad	5	3,1	1,0
fysiek geweld	4	2,5	0,8
dronkenschap	4	2,5	0,8
anders (overig)	5	3,1	1,0
totaal	163	100	24,2

(121 respondenten gaven samen 163 antwoorden)

De overlast die door groepjes jongeren wordt veroorzaakt, betreft voornamelijk geluidsoverlast (vld pct 46,0%). Het percentage geluidsoverlast van 15,0 procent voor de totale groep respondenten is vergelijkbaar met het percentage geluidsoverlast in gemeenten als Enschede en Alkmaar. (In Alkmaar is gevraagd in hoeverre de respondenten van mening waren dat verschillende soorten overlast in hun buurt een probleem vormden. Geluidsoverlast werd door 12 procent als een 'groot tot zeer groot' probleem aangeduid. Opvallend is dat in Alkmaar vandalisme als een groter probleem werd beschouwd, dit was voor 26 procent een 'groot tot zeer groot' probleem.)

Er is vervolgens gevraagd naar de lokaties waar de respondenten de afgelopen zes maanden overlast door groepjes jongeren hebben ondervonden (**Waar had u last van deze overlast?** (vr 42)). Er waren acht lokaties die door minstens drie respondenten werden genoemd. Deze lokaties zijn:

- 1 Winkelcentrum Van Lennepaan
- 2 Spoorwegviaduct Hereweg / Sociëteit Demeter
- 3 Uitgaans- en winkelcircuit (Grote Markt, Poelestraat, Peperstraat, Herestraat)
- 4 Nieuwe Kijk in 't Jatstraat, studentenvereniging Hendrik de Cock
- 5 Tuinbouwstraat e.o.
- 6 Korreweg / Borneoplein
- 7 Eglantierstraat e.o.
- 8 Winkelcentrum Beijum

De nummers 1 en 8 betreffen winkelcentra. De nummers 2 en 4 zijn lokaties waar studentenverenigingen gevestigd zijn. Nummer 3 is een lokatie waar veel winkels en horecagelegenheden zijn. Ook rondom dit uitgaanscircuit is veel sprake van overlast. In enkele gebieden van de stad is weinig sprake van overlast. Vooral het gedeelte van stadsdeel Zuid dat ten zuiden van de Weg der Verenigde Naties ligt, springt er wat dit betreft, op het winkelcentrum aan de Van Lennepaan na, gunstig uit. Verder is er weinig overlast in Ulgersmaborg, Oosterhoogebrug, Paddepoel-zuid en Hoogkerk-dorp.

Is er wat aan deze overlast gedaan? (vr 43)

	abs	vid pct
nee	69	57 0
ja	44	36 4
weet niet / wil niet zeggen	8	6 7
totaal	121	100

De meeste respondenten (57 0%) geven aan dat er niets aan de overlast is gedaan

Is er nu nog steeds sprake van overlast? (vr 44)

	abs	vid pct	pct
ja	78	64 4	15 6
nee	35	28 9	7 0
weet niet / wil niet zeggen	8	6 7	1 6
totaal	121	100	24.2

De meeste respondenten (64 4%) geven aan dat er momenteel (juni 1993) nog steeds sprake van overlast is. Er blijven vier lokaties over die door minstens drie respondenten worden genoemd

- 1 Winkelcentrum Van Lenneplaan
- 3 Uitgaans- en winkelcircuit (Grote Markt, Poelestraat, Peperstraat, Herestraat)
- 6 Korreweg / Borneoplein
- 8 Winkelcentrum Beijum

Samenvattend. Bijna een kwart van de respondenten heeft het afgelopen jaar overlast door groepjes jongeren gehad. De belangrijkste vorm van overlast bleek geluidsoverlast te zijn. Wanneer de lokaties van de genoemde gevallen van overlast op een kaart van Groningen worden aangegeven, blijkt dat er acht lokaties zijn die door minstens drie respondenten genoemd worden. In vier van deze gebieden (Winkelcentrum Van Lenneplaan, uitgaans- en winkelcircuit Binnenstad, Korreweg / Borneoplein, Winkelcentrum Beijum) is momenteel (juni 1993) nog steeds sprake van overlast. Deze resultaten zijn zuiver indicatief. Er is niet mee gezegd dat genoemde gebieden de enige of de ernstigste lokaties van overlast door groepjes jongeren zijn.

3.4 Gewelddelicten in de binnenstad

'De binnenstad van Groningen is, vergeleken met de andere gedeelten van de stad, meer een verblijfsgebied dan een woongebied [] Het is daardoor een voortdurend komen en gaan van bezoekers die met verschillende doelen naar de binnenstad komen, zowel vanuit de overige stadswijken alsook uit de regio of van nog verder.'
(Actieplan Veiligheid op Straat, p 3)

Waar veel mensen bijeen zijn kan gemakkelijk onenigheid ontstaan. Soms loopt dit uit op een gewelddelict, zoals mishandeling (art. 300 / 302 Wetboek van Strafrecht) of openbare geweldpleging (art. 141 Wetboek van Strafrecht). Voor de eenduidigheid is er in de omnibus-enquête voor gekozen om deze gewelddelicten als volgt te omschrijven: 'Er is sprake van een gewelddelict of mishandeling wanneer het slachtoffer pijn of letsel opliep, of naar een dokter of ziekenhuis moest'.

De politie in Groningen voert momenteel een actief beleid dat erop gericht is om in de binnenstad van Groningen (met name in het zogenaamde 'uitgaanscircuit' Grote Markt, Poelestraat en Peperstraat) dergelijke gewelddelicten terug te dringen. Om te kunnen nagaan

of het gevoerde beleid effectief is, wil de politie regelmatig een cijfermatige indruk krijgen van de frequentie van mishandeling (en openlijke geweldpleging) in de binnenstad en, meer specifiek, in het uitgaanscircuit

Een probleem dat bij het bestrijden van geweldsdelicten een rol speelt, is dat vaak geen aangifte van het geweldsdelict wordt gedaan. Hierdoor is het lastig om een beeld te krijgen van de feitelijke criminaliteit. Wanneer de verhouding tussen geregistreeerde en feitelijke criminaliteit bepaald wordt, is het mogelijk om de cijfers over geregistreeerde criminaliteit te corrigeren tot cijfers over feitelijke criminaliteit. Bovendien is het percentage aangiften een indicatie voor het vertrouwen dat men stelt in de afhandeling door de politie.

Er is in de omnibusenquête gevraagd of men in het afgelopen jaar het slachtoffer is geweest van mishandeling (of openlijke geweldpleging) in de binnenstad van Groningen en zo ja waar dit plaatsvond. Als de mishandeling in het uitgaanscircuit had plaatsgevonden, is gevraagd of men aangifte heeft gedaan, en zo nee waarom er geen aangifte is gedaan.

Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van een geweldsdelict of mishandeling in de binnenstad van Groningen? (vr 45)

	abs	pct
nee	488	97,6
ja	12	2,4

Het blijkt dat 2,4 procent van de respondenten de afgelopen twaalf maanden het slachtoffer is geweest van mishandeling (binnens- en buitenshuis) in de binnenstad van Groningen. Uit een schriftelijk criminaliteitsonderzoek onder 1735 respondenten dat de Gemeentepolitie van Groningen in februari 1988 heeft uitgevoerd (gerapporteerd in 'Nait best 't Kon minder') blijkt dat toentertijd 2,2 procent (38 van de 1735) van de respondenten het slachtoffer is geweest van mishandeling (buitenshuis) in de binnenstad van Groningen.

Aan de respondenten die zeggen het slachtoffer te zijn geweest van mishandeling, is gevraagd naar de lokatie hiervan, om zo een onderscheid te kunnen maken tussen mishandelingen in het uitgaanscircuit (Grote Markt, Poelestraat en Peperstraat) en mishandelingen in de rest van de binnenstad.

Gebeurde dit in de Poelestraat, in de Peperstraat, op de Grote Markt of ergens anders? (vr 46)

	abs	vid pct	pct
Poelestraat, Peperstraat of Grote Markt	6	(50,0)	1,2
ergens anders	6	(50,0)	1,2
totaal	12	(100)	2,4

Van de twaalf gevallen van mishandeling vond de helft in het uitgaanscircuit plaats. In het Actieplan 'Veiligheid op Straat' wordt vermeld dat een-derde van de geweldsmisdrijven in het uitgaanscircuit plaatsvindt. Vanwege het te geringe aantal respondenten bij deze vraag, namelijk twaalf, kan hierover geen vergelijkende uitspraak worden gedaan.

Aan de respondenten die aangeven in het uitgaanscircuit te zijn mishandeld, is gevraagd of zij van de mishandeling aangifte hebben gedaan.

Heeft u van dit geweldsdelict of deze mishandeling aangifte gedaan? (vr 47)

	abs	vid pct	pct
ja	2	(33,3)	0,4
nee	4	(66,7)	0,8
totaal	6	(100)	1,2

Twee van de zes respondenten hebben aangifte gedaan. In het actieplan wordt aangegeven dat één van de subdoelen van de criminaliteitsbeheersing is, dat in 1995 de aangiftebereidheid naar 40 procent is gestegen. Uit het criminaliteitsonderzoek van 1988 is gebleken dat de bereidheid tot aangifte van mishandeling op straat toentertijd 22 procent was. Aangezien er sprake is van maar zes respondenten (waarvan er twee aangifte hebben gedaan) kan er geen uitspraak over de huidige aangiftebereidheid (in juni 1993) worden gedaan.

Wat is de belangrijkste reden waarom u geen aangifte heeft gedaan? (vr 48)

	abs	vlid pct	pct
politie reageert onvriendelijk / niet correct als je aangifte komt doen	1	(25 0)	0 2
politie doet er toch niets aan	1	(25 0)	0 2
anders (geen behoefte aan)	1	(25 0)	0 2
anders (dader was bekende)	1	(25 0)	0 2
totaal	4	(100)	0 8

Twee van de genoemde verklaringen betreffen redenen waarbij de politie buiten beeld blijft ('geen behoefte aan' en 'dader was een bekende') en de andere twee redenen hebben betrekking op de politie en de houding van de burgers daartegenover ('reageert onvriendelijk / niet correct' en 'politie doet er toch niets aan').

Samenvattend: Een zeer klein gedeelte van de respondenten is in de afgelopen twaalf maanden het slachtoffer geweest van een geweldsdelict of mishandeling in de binnenstad van Groningen. Hiervan vond de helft in, en de andere helft buiten het uitgaanscircuit plaats. Van de vier respondenten die geen aangifte van mishandeling in het uitgaanscircuit hebben gedaan, geven twee een reden op die betrekking heeft op de politie en noemen de andere twee een reden waarbij de politie buiten beeld blijft.

3.5 Sportvoorzieningen

De Gemeente Groningen voert het beheer over een aanzienlijk aantal sportvoorzieningen en wil daarbij graag inspelen op de sportbehoefte van de Groninger bevolking. De trend naar individualisering die zich in de samenleving aftekent, heeft mogelijk invloed op de behoefte aan sportvoorzieningen. Om een beeld te krijgen van deze mogelijk veranderende behoefte, zijn in de omnibusenquête enkele vragen over sportvoorzieningen opgenomen.

In de omnibusenquête is gevraagd of men de afgelopen twaalf maanden aan sport heeft gedaan, of men van mening is dat er voldoende sportvoorzieningen zijn, en zo nee voor welke sport er voorzieningen bij moeten komen.

Heeft u de afgelopen 12 maanden aan sport gedaan? (vr 49)

	pct
ja	63 2
nee	36 8

Bijna twee op de drie respondenten (63 2%) zeggen het afgelopen jaar aan sport te hebben gedaan. In deze groep zijn oververtegenwoordigd:

- respondenten van 18 tot 24 jaar (+6 1%),
- respondenten van 25 tot 34 jaar (+7 1),
- respondenten met een hoge opleiding (+11 5%),
- respondenten in de groep 'student / scholier' (+6 7%),

Ondervertegenwoordigd zijn

- respondenten die langer dan tien jaar in Groningen wonen (-9 0%),
- respondenten met een lage opleiding (-9 0%),
- respondenten van 65 jaar en ouder (-7 8%),
- respondenten in de groep 'pensioen / VUT / AOW / rentenier' (-8 6%)

In het algemeen kan geconcludeerd worden dat jongeren en studenten meer, en ouderen minder aan sport doen

Vindt u dat er voor u voldoende sportvoorzieningen in de gemeente Groningen zijn? (vr 50)

	pct
ja	78 6
geen mening / wil niet zeggen	12 2
nee	9 2

Voor bijna een op de tien respondenten (9 2%) zijn er momenteel (juni 1993) niet voldoende sportvoorzieningen in Groningen. Het relatief hoge percentage 'geen mening' kan veroorzaakt zijn door respondenten die niet aan sport doen en ook geen belangstelling hebben voor een actieve sportbeoefening.

Voor welke sport zou u graag willen dat er in Groningen een voorziening komt of erbij komt? (vr 51)

	abs	vid pct
schaatsen / shorttrack / ijshockey / kunstschaatsen	5	10 9
zwemmen / schoonspringen / aquajogging / waterpolo	5	10 9
tennis	5	10 9
squash	3	6 5
badminton	2	4 3
basketbal	2	4 3
paardesport (manege)	2	4 3
turnen / gymnastiek	2	4 3
auto- / motorsport	1	2 2
baanwielrennen	1	2 2
fitness / aerobics / B O M / callanetics	1	2 2
schietsport	1	2 2
veldvoetbal	1	2 2
watersport	1	2 2
yoga	1	2 2
anders (sportvoorzieningen voor minima)	2	4 3
anders (sportvoorzieningen voor ouderen)	2	4 3
anders (gehandicaptensport)	1	2 2
anders (verbetering accommodaties)	4	8 7
anders (overig)	2	4 3
geen voorziening erbij	2	4 3
totaal	46	100

Deze vraag leverde een bonte verzameling antwoorden op. De top drie (schaatsen, zwemmen en tennis) van de antwoorden wordt gevormd door sporten die een heel specifieke accommodatie vereisen. Opmerkelijk is, dat met het binnenkort te openen sportcentrum 'Kardinge' in het noorden van de stad, een groot gedeelte van de verlangens van de respondenten in vervulling gaat. In sportcentrum 'Kardinge' komen voorzieningen voor schaatsen, zwemmen, tennis en squash, de vier meest genoemde sporten. Bovendien biedt het sportcentrum speciale sportvoorzieningen voor ouderen.

Opvallend is het relatief grote aantal antwoorden dat gericht is op voorzieningen voor een bepaalde bevolkingsgroep (10,9%) en op onderhoud van voorzieningen (8,7%)

Samenvattend: Bijna twee op de drie respondenten hebben het afgelopen jaar aan sport gedaan. Vooral jongeren en studenten behoren tot deze groep. Een ruime meerderheid van alle respondenten is van mening dat er voor hen voldoende sportvoorzieningen in de gemeente Groningen zijn. De respondenten die vinden dat er voor hen te weinig sportvoorzieningen zijn, noemen vooral schaatsen, zwemmen en tennis als sporten waarvoor er voorzieningen te weinig zijn. In het binnenkort te openen sportcentrum 'Kardinge' komen voor deze sporten nieuwe voorzieningen.

3.6 Werkloosheidsbestrijdings- en uitkeringsbeleid

Een belangrijke taak van de Gemeente Groningen is het verstrekken van uitkeringen en het bestrijden van de werkloosheid. Landelijk gezien is de werkloosheid in de gemeente Groningen hoog. Bovendien is er een groot aantal langdurig werklozen in de gemeente Groningen. Een kenmerk van het beleid van de Gemeente Groningen is dat bij het verstrekken van een uitkering direct wordt gekeken welk traject kan leiden naar een zelfstandig inkomen.

'Trajecten leiden in principe naar een baan [] Om verschillende redenen is een baan niet voor iedereen haalbaar, in dat geval leidt het traject naar een andere vorm van maatschappelijke participatie en in sommige gevallen naar zorg. Tegenover het recht op een uitkering staat de plicht van de klant inspanningen te verrichten om zelfstandig een inkomen te genereren.'

(*Sociale Vernieuwing en de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten*, p. 4)

De Gemeente Groningen verstrekt dus een inkomen aan mensen die (tijdelijk) niet in staat zijn zelf een inkomen te verwerven. De plicht van de Gemeente Groningen is dat een ieder krijgt wat hem of haar toekomt. Daartegenover staat de plicht van de ontvanger om slechts rechtmatig beroep op de sociale voorzieningen te doen. De Gemeente Groningen voert een fraudebeleid waarbij preventie de primaire doelstelling is.

In de omnibusenquête zijn vijf stellingen opgenomen waarmee de Gemeente Groningen de attitude van de totale Groninger bevolking ten aanzien van de werkloosheidsbestrijding, het uitkerings- en het fraudebeleid van de Gemeente Groningen wil meten.

In de gemeente Groningen is werkloosheid een groot probleem. (vr 52a)

		abs	pct
1	helemaal oneens	17	3,4
2	een beetje oneens	16	3,2
3	niet eens maar ook niet oneens	22	4,4
4	een beetje eens	79	15,8
5	helemaal eens	333	66,6
	geen mening / wil niet zeggen	33	6,6

gemiddeld: 4,5 (N=467)

standaarddeviatie: 0,99

Met deze stelling is 82,4 procent van de respondenten het een beetje tot helemaal eens. Twee op de drie respondenten (66,6%) zijn het zelfs helemaal met deze stelling eens. In deze groep zijn respondenten met een hoge opleiding ondervertegenwoordigd (-5,3%).

Slechts 6,6 procent van de respondenten is het een beetje tot helemaal oneens met deze stelling. De standaarddeviatie is het laagste van alle vijf stellingen, wat betekent dat er tussen de respondenten over deze stelling de meeste overeenstemming is. De 467 respondenten die

hun mening over deze stelling gaven, gaven gemiddeld een 4,5 een score midden tussen 'een beetje eens' en 'helemaal eens'

De dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten, ook wel de Sociale Dienst genoemd, moet zijn klanten meer beschouwen als werkzoekenden dan als uitkeringsontvangers. (vr 52b)

		abs	pct
1	helemaal oneens	38	7,6
2	een beetje oneens	12	2,4
3	niet eens maar ook niet oneens	42	8,4
4	een beetje eens	61	12,2
5	helemaal eens	297	59,4
	geen mening / wil niet zeggen	50	10,0

gemiddeld: 4,3 (N=450)
standaarddeviatie: 1,25

Deze stelling, die het uitgangspunt van het werkloosheidsbestrijdings- en uitkeringsbeleid van de Gemeente Groningen vormt, wordt door 71,6 procent van de respondenten in meer of mindere mate onderschreven. Van de respondenten is tien procent het met deze stelling een beetje of helemaal oneens.

Wanneer een werkzoekende passende arbeid weigert, dan mag de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten een gedeelte van de uitkering inhouden. (vr 52c)

		abs	pct
1	helemaal oneens	50	10,0
2	een beetje oneens	23	4,6
3	niet eens maar ook niet oneens	35	7,0
4	een beetje eens	79	15,8
5	helemaal eens	296	59,2
	geen mening / wil niet zeggen	17	3,4

gemiddeld: 4,1 (N=483)
standaarddeviatie: 1,34

Drie op de vier respondenten (75,0%) zijn het een beetje tot helemaal met deze stelling eens, terwijl bijna één op de zes respondenten (14,6%) het er een beetje tot helemaal mee oneens zijn. Opvallend is verder dat maar een betrekkelijk klein percentage respondenten (3,4%) hierover geen mening heeft of geen mening wil geven. Het inhouden van de uitkering bij het weigeren van passende arbeid krijgt dus de steun van een ruime meerderheid van de respondenten.

In de gemeente Groningen is fraude met bijstandsuitkeringen een groot probleem. (vr 52d)

		abs	pct
1	helemaal oneens	30	6,0
2	een beetje oneens	13	2,6
3	niet eens maar ook niet oneens	49	9,8
4	een beetje eens	79	15,8
5	helemaal eens	222	44,4
	geen mening / wil niet zeggen	107	21,4

gemiddeld: 4,2 (N=393)
standaarddeviatie: 1,22

Opvallend is dat meer dan twee op de tien respondenten (21,4%) geen mening over deze stelling hebben of deze mening niet willen uitspreken. Zes op de tien respondenten (60,2%) zijn het met de stelling een beetje tot helemaal eens.

In de groep respondenten die het helemaal met de stelling eens is, zijn respondenten met een lage- en een middenopleiding oververtegenwoordigd (met resp. +6,5% en +5,3%), terwijl respondenten met een hoge opleiding in deze groep ondervertegenwoordigd (-11,8%) zijn. Wanneer de uitkomsten van deze stelling afgezet worden tegen de uitkomsten van de eerste stelling, blijkt dat de respondenten werkloosheid meer als een groot probleem ervaren dan fraude met bijstandsuitkeringen.

Het voorkómen van uitkeringsfraude krijgt voldoende aandacht van de Gemeente Groningen. (vr 52e)

		abs	pct
1	helemaal oneens	109	21,8
2	een beetje oneens	57	11,4
3	niet eens maar ook niet oneens	37	7,4
4	een beetje eens	50	10,0
5	helemaal eens	89	17,8
	geen mening / wil niet zeggen	158	31,6

gemiddeld: 2,9 (N=342)

standaarddeviatie: 1,62

Net als bij de vierde stelling (vr 52d) is het percentage respondenten dat geen mening heeft of deze niet wenst te geven, opvallend hoog. In dit geval is het zelfs de grootste groep. De groep respondenten die het een beetje tot helemaal met de stelling eens is (27,8%), is bijna even groot als de groep respondenten die het er een beetje tot helemaal mee oneens is (33,2%). De meningen over deze stelling zijn verdeeld, hetgeen ook af te lezen valt aan de relatief hoge standaarddeviatie.

De mening van de respondenten in de groep 'uitkeringsgerechtigden' wijkt voor alle vijf stellingen niet significant van het totale beeld af.

Samenvattend: Werkloosheid wordt meer als een groot probleem ervaren dan fraude met bijstandsuitkeringen. Het uitgangspunt van het werkloosheidsbestrijdings- en uitkeringsbeleid, klanten moeten meer beschouwd worden als werkzoekenden dan als uitkeringsontvangers, wordt door ruim zeven op de tien respondenten onderschreven. Het inhouden van de uitkering bij het weigeren van passende arbeid, krijgt de steun van een ruime meerderheid van de respondenten. De meningen zijn verdeeld over de stelling dat het voorkómen van uitkeringsfraude voldoende aandacht van de Gemeente Groningen krijgt.

3.7 Milieuheffing

In het *Beleidsprogramma '91-'94* van de Gemeente Groningen valt te lezen dat milieu een van de speerpunten van het gemeentelijk beleid is, want 'het stedelijk leefmilieu wordt positief beïnvloed door een actief milieubeleid' (p. 7).

Het oplossen of het tot staan brengen van de milieuproblematiek is niet alleen een taak van de (lokale) overheid, maar vereist ook een positieve en actieve opstelling van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Niet alleen op het niveau van milieubewustzijn, maar ook op het niveau van concreet handelen.

In de omnibusenquête is gepolst of de respondenten bereid zouden zijn om een extra gemeentelijke heffing te betalen waarvan de opbrengst gebruikt wordt om milieuproblemen aan te pakken. Indien men hiertoe bereid was, is gevraagd hoeveel men daar dan maximaal voor zou willen betalen.

Zou u bereid zijn om een extra gemeentelijke heffing te betalen om milieuproblemen aan te pakken? (vr 53)

	pct
ja	49,6
nee	47,0
weet niet / geen mening / wil niet zeggen	3,4

Het blijkt dat de groep respondenten die bereid is een extra milieuheffing te betalen, iets groter is dan de groep respondenten die hiertoe niet bereid is. In de groep respondenten die bereid is een milieuheffing te betalen, is de groep respondenten met een hoge opleiding oververtegenwoordigd (+13,5%). De groep respondenten met een lage opleiding is hierin ondervertegenwoordigd (-10,7%).

Hoeveel zou u dan maximaal willen betalen per jaar? (vr 54)

	abs	vld pct
minder dan 10 gulden	2	0,8
10 tot 25 gulden	21	8,5
25 tot 75 gulden	52	21,0
75 tot 150 gulden	71	28,6
150 tot 250 gulden	26	10,5
250 tot 500 gulden	15	6,0
500 gulden of meer	7	2,8
weet niet / geen mening / wil niet zeggen	54	21,8
totaal	248	100

Van de respondenten die bereid zijn een milieuheffing te betalen, wordt de grootste groep (28,6%) gevormd door respondenten die aangeven bereid te zijn hiervoor 75 tot 150 gulden per jaar te betalen. De respondenten die niet kunnen (of willen) aangeven hoeveel ze bereid zijn te betalen, vormen 21,8 procent van het totaal. Van de groep respondenten die bereid zijn een dergelijke heffing te betalen, wil driekwart (75,3%) tot maximaal 150 gulden betalen.

Samenvattend: Bijna de helft van de respondenten is bereid om een extra gemeentelijke milieuheffing te betalen. Van deze respondenten geeft de grootste groep de voorkeur aan een heffing van 75 tot 150 gulden per jaar.

3.8 Bouwen en wonen

De huisvestingssituatie in de gemeente Groningen wordt gekenmerkt door een tweetal ontwikkelingen: enerzijds is er sprake van 'scheefwonen', anderzijds was er de afgelopen jaren sprake van een wegtrek van de hogere inkomens.

In de gemeente Groningen bevinden zich circa 12.000 huishoudens die naar verhouding tot hun inkomen te goedkoop wonen. De Gemeente Groningen wil dit zogenaamde 'scheefwonen' terugdringen omdat de goedkope woningen hard nodig zijn om mensen met een laag inkomen van betaalbare woonruimte te (kunnen) voorzien. De mensen met een -voor de betreffende woonruimte- te hoog inkomen moeten ertoe worden aangezet om te verhuizen.

In de gemeente Groningen is er echter een gebrek aan geschikte woonruimte voor mensen met

midden en hoge inkomens Deze mensen werken wèl in de gemeente Groningen, maar wonen er vaak niet Veelal wonen zij in een straal van 25 kilometer rondom de stad De Gemeente Groningen wil de mensen met midden en hoge inkomens graag binnen de gemeentegrenzen houden of terughalen Hiertoe moeten er nieuwe huizen worden gebouwd

In de omnibusenquête is gevraagd waar de respondenten, indien zij zouden willen verhuizen, zouden willen wonen De respondenten kregen drie mogelijkheden voorgelegd minder dan 25 kilometer van de stad, meer dan 25 kilometer van de stad of ergens anders in de stad

Indien u zou willen verhuizen, waar zou u dan willen wonen? (vr 55)

	abs	pct
ergens anders in de stad	227	45.4
minder dan 25 kilometer van de stad	123	24.6
meer dan 25 kilometer van de stad	56	11.2
wil niet verhuizen	89	17.8
weet niet / wil niet zeggen	5	1.0

Indien men zou willen verhuizen, zou de grootste groep respondenten (45.4%) ergens anders in de stad willen wonen Een op de vier respondenten (24.6%) zou minder dan 25 kilometer van de stad willen wonen Voor 17.8% is de keus tussen de drie geboden alternatieven niet aan de orde, zij geven expliciet aan helemaal niet te willen verhuizen

In de groep respondenten die ergens anders in de stad zouden willen wonen, zijn respondenten van 18 tot 24 jaar oververtegenwoordigd (+6.6%) Dit geldt ook voor respondenten met een hoge opleiding (+5.0%) Ondervertegenwoordigd zijn respondenten met een lage opleiding (-5.1%)

In de groep respondenten die minder dan 25 kilometer van de stad Groningen zouden willen wonen, zijn respondenten van 25 tot 34 jaar oververtegenwoordigd (+12.7%), evenals respondenten met een hoge opleiding (+7.5%) Ondervertegenwoordigd zijn respondenten van 65 jaar of ouder (-10.3%)

Aan de respondenten die minder dan 25 kilometer van de stad Groningen zouden willen wonen, is gevraagd in welke windstreek, oftewel in de richting van welke plaats ze zouden willen wonen

Waar zou u dan willen wonen? (vr 56)

	abs	vid pct
richting Haren of Assen, (ofwel naar het Zuiden)	70	56.9
richting Bedum of Winsum, (oftewel naar het Noorden)	28	22.8
richting Zuidhorn of Leek, (ofwel naar het Westen)	18	14.6
richting Delfzijl of Winschoten, (ofwel naar het Oosten)	6	4.9
weet niet / wil niet zeggen	1	0.8
totaal	123	100

Een meerderheid van de respondenten die op minder dan 25 kilometer afstand van de stad Groningen zouden willen wonen, kiest voor het zuiden, richting Haren of Assen

Aan de respondenten die in de stad Groningen zouden blijven wonen, is gevraagd in welke wijk ze wèl en in welke wijk ze absoluut niet zouden willen wonen

In welke wijk zou u dan willen wonen? (vr 57)

	abs	vid pct		abs	vid pct
Binnenstad / centrum	46	20 3	Hoogkerk	2	0 9
Helpman	28	12 3	Hoornse Park	2	0 9
Oranjebuurt	26	11 5	Korrewegbuurt	2	0 9
Hoornse Meer	19	8 4	Kostverloren	2	0 9
Oosterpoortbuurt	16	7 0	Rivierenbuurt	2	0 9
De Hunze	9	4 0	Stadspark	2	0 9
Oosterparkbuurt	9	4 0	Friestraatweg	1	0 4
Selwerd	9	4 0	Gerechtbuurt	1	0 4
De Wijert	7	3 1	Indische Buurt	1	0 4
Schildersbuurt	6	2 6	Klein Martijn	1	0 4
Corpus den Hoorn	5	2 2	Ulgersmaborg	1	0 4
Paddepoel	5	2 2	Villabuurt	1	0 4
Oosterhoogebrug	4	1 8	Woonschepenhaven	1	0 4
De Wijert-Zuid	3	1 3	Zeeheldenbuurt	1	0 4
Lewenborg	3	1 3	wijk maakt niet uit	2	0 9
Vinkhuizen	3	1 3	weet niet / wil niet zeggen	1	0 4
Beijum	2	0 9	anders (zuid)	1	0 4
Coendersborg	2	0 9	anders (overig)	1	0 4
			totaal	227	100

De respondenten die elders in de stad zouden willen wonen, geven de voorkeur aan de volgende drie wijken Binnenstad, Helpman en Oranjebuurt

In onderstaand overzicht zijn de door de respondenten genoemde wijken en buurten onderverdeeld in de stadsdelen waartoe ze behoren (zie ook bijlage 2) Omdat de stadsdelen niet even groot zijn, is er voor gekozen om de percentages te vergelijken met het percentage inwoners in betreffend stadsdeel (demografische gegevens DIA 01-01-93)

	abs	vid pct	demogr	verschil
Zuid	91	40 8	27 2	+13 6
Centrum	80	35 9	17 7	+18 2
Noorddijk	19	8 5	16 9	-8 4
Noord-West	18	8 1	17 1	-9 0
Oude Wijken	13	5 8	16 8	-11 0
Hoogkerk	2	0 9	4 3	-3 4
totaal	223	100	100	

Wijken in stadsdeel Zuid worden door 40 8 procent van de betrokken respondenten genoemd In stadsdeel Zuid woont 27 2 procent van de Groninger bevolking Er zijn dus meer mensen (+13 6%) die in stadsdeel Zuid willen wonen dan er momenteel wonen Dit geldt nog sterker voor stadsdeel Centrum In dit stadsdeel willen 18 2 procent meer mensen wonen dan nu het geval is Voor de overige stadsdelen geldt het tegenovergestelde De stadsdelen Zuid en Centrum zijn dus in trek

In welke wijk zou u absoluut niet willen wonen? (vr 58)

	abs	vld pct		abs	vld pct
Beijum	91	40.1	De Hunze	1	0.4
Lewenborg	53	23.3	Hoornse Meer	1	0.4
Vinkhuizen	21	9.3	Industriebuurt	1	0.4
Indische Buurt	14	6.2	Kostverloren	1	0.4
De Hoogte	10	4.4	Selwerd	1	0.4
Binnenstad / Centrum	6	2.6	wil overal wel wonen	4	1.8
Oosterparkbuurt	5	2.2	anders (Noorddijk)	1	0.4
Corpus den Hoorn	4	1.8	anders (niet wijkspecifiek)	4	1.8
Korrewegbuurt	4	1.8	weet niet / wil niet zeggen	4	1.8
Concordiabuurt	1	0.4	totaal	227	100

De wijken Beijum, Lewenborg en Vinkhuizen worden het meest genoemd als wijken waarin men absoluut niet zou willen wonen

In onderstaand overzicht zijn de wijken waar men niet zou willen wonen, onderverdeeld in de stadsdelen waartoe ze behoren (analoog aan de vorige indeling, zie ook bijlage 2). Er is wederom voor gekozen om de percentages te vergelijken met het percentage inwoners in betreffend stadsdeel.

	abs	vld pct	demogr	verschil
Noorddijk	146	67.9	16.9	+51.0
Oude Wijken	33	15.3	16.8	-1.5
Noord-West	23	10.7	17.1	-6.4
Centrum	7	3.3	17.7	-14.4
Zuid	6	2.8	27.2	-24.4
Hoogkerk	0	0.0	4.3	-4.3
totaal	215	100	100	

Wijken in stadsdeel Noorddijk worden door 67.9 procent van de betrokken respondenten genoemd als wijk waarin men niet wil wonen. (Wanneer dit cijfer vertaald wordt naar de totale groep van 500 respondenten, betekent dit dat 29.2 procent absoluut niet in stadsdeel Noorddijk zou willen wonen.) In stadsdeel Noorddijk woont 16.9 procent van de Groninger bevolking, 67.9 procent van de Groninger bevolking wil er niet wonen. Een verschil van 51.0 procent. Indien het verschil bij 'wel willen wonen' afgezet wordt tegen dat bij 'niet willen wonen', ontstaat een 'totaalscore' per stadsdeel.

	wel	niet	verschil
Zuid	+13.2	-24.4	+37.6
Centrum	+18.2	-14.4	+32.6
Hoogkerk	-3.4	-4.3	+0.9
Noord-West	-9.0	-6.4	-2.6
Oude Wijken	-11.0	-1.5	-19.5
Noorddijk	-8.4	+51.0	-59.4

Uit de totaalscore blijkt dat de stadsdelen Zuid en Centrum het meest in trek zijn. Stadsdeel Noorddijk is het minst in trek.

Samenvattend: Indien men zou willen verhuizen zou de grootste groep respondenten ergens anders in de stad Groningen willen wonen. Hierbij zijn de wijken in stadsdeel Zuid en stadsdeel Centrum in trek. Van deze respondenten zegt 67.9 procent niet in een wijk in stadsdeel Noorddijk te willen wonen. Een kwart van de respondenten zou, als ze zouden willen verhuizen, op minder dan 25 kilometer afstand van de stad Groningen willen wonen. Hierbij zou een meerderheid ten zuiden van de stad Groningen willen wonen. Twee op de tien respondenten zeggen expliciet dat ze zich niet kunnen voorstellen te willen verhuizen.

3.9 Regio Centraal Groningen

De Regio Centraal Groningen (R C G) is een samenwerkingsverband van gemeenten rondom de stad Groningen en bestaat momenteel uit de gemeenten Groningen, Hoogezand, Slochteren, Haren, en vier gemeenten uit het Westerkwartier

De R C G is een bovenlokale bestuursvorm Bovenlokale bestuursvormen kunnen overheidstaken overnemen die naar aard of schaal niet passen bij rijk, provincie of gemeente Er kan hierbij gedacht worden aan terreinen als infrastructuur (bijvoorbeeld bij het afstemmen van het ontwikkelen van nieuwe industrieterreinen en het afstemmen van de bouw van woningen), activerend arbeidsmarktbeleid, stads- en streekvervoer en milieubeheer

In de omnibusenquête is gevraagd naar de bekendheid van de R C G en naar het belang dat men hecht aan een tweetal samenwerkingsterreinen het afstemmen van bedrijfsterreinen en de bouw van nieuwe woningen Tenslotte is gevraagd of men van mening is dat een eventueel te vormen regionaal bestuur rechtstreeks door de inwoners van die regio gekozen moet worden

Weet u wat de 'Regio Centraal Groningen' is? Het wordt ook wel afgekort tot R.C.G. (vr 59)

	pct
nee / weet niet	84 4
ja, een samenwerkingsverband van gemeenten rondom de stad Groningen	10 2
ja, maar geeft fout antwoord	5 2
wil niet zeggen	0 2

Het blijkt dat een op de tien respondenten (10 2%) bekend is met de Regio Centraal Groningen

Vindt u het belangrijk dat de Gemeente Groningen met omliggende gemeenten overlegt over de plek waar nieuwe bedrijven moeten komen? (vr 60)

	pct
belangrijk	93 8
niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk	2 4
onbelangrijk	1 0
geen mening / wil niet zeggen	2 8

Bijna alle respondenten (93 8%) vinden het belangrijk dat er op het gebied van het ontwikkelen van bedrijfsterreinen wordt samengewerkt Slechts één procent van de respondenten vindt samenwerking op dit terrein onbelangrijk Hoewel circa negen op de tien respondenten niet bekend zijn met de R C G , wordt op dit punt het belang van regionale samenwerking onderkend

Vindt u het belangrijk dat de Gemeente Groningen met omliggende gemeenten overlegt over de plek waar nieuwe huizen gebouwd moeten worden? (vr 61)

	pct
belangrijk	89 4
niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk	4 0
onbelangrijk	3 6
geen mening / wil niet zeggen	3 0

Ook bij het bepalen van woningbouwlocaties vindt een grote meerderheid (89 4%) het belangrijk dat de Gemeente Groningen samenwerkt met omliggende gemeenten Samenwerking op dit gebied wordt door 3 6 procent van de respondenten onbelangrijk gevonden Het overleggen over de ontwikkeling van bedrijfsterreinen wordt iets belangrijker (+4 4%) gevonden dan het overleggen over woningbouwlocaties

Als gemeenten gaan samenwerken, komt er een regionaal bestuur. Vindt u dat de inwoners van die gemeenten dit regionaal bestuur zelf moeten kiezen? (vr 62)

	pct
ja	80 0
nee	12 2
geen mening / wil niet zeggen	7 8

Vier op de vijf respondenten (80%) zijn van mening dat een regionaal bestuur rechtstreeks zou moeten worden gekozen door de inwoners van die regio

Samenvattend De respondenten onderkennen het belang van regionale samenwerking Ze vinden bovendien dat een regiobestuur rechtstreeks gekozen moet worden Ze zijn echter nauwelijks bekend met de Regio Centraal Groningen als bestaande vorm van bovenlokaal overleg

3.10 Sluitingstijden van winkels

Recentelijk is er op landelijk niveau een discussie geweest over de aanpassing van openingstijden van winkels Voor Groningen heeft dat tot gevolg gehad dat een aantal winkels - met name winkels die levensmiddelen verkopen- tegenwoordig (juni 1993) langer open is

In de omnibusenquête zijn enkele vragen over dit onderwerp opgenomen Er is gevraagd of men er behoefte aan heeft dat winkels door de week nog langer openblijven, en zo ja tot hoe laat deze winkels dan open moeten blijven Ook is gevraagd of men van mening is dat winkels op zondag open zouden moeten zijn Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen winkels die levensmiddelen verkopen en de andere winkels

Heeft u er behoefte aan dat winkels door de week langer openblijven dan nu het geval is? (vr 63)

	abs	pct
nee	322	64 4
ja	178	35 6

Bijna tweederde van de respondenten (64 4%) is tevreden over de huidige doordeweekse openingstijden van winkels Hierbij kan aangetekend worden dat van de 23 respondenten die in een winkel werkzaam zijn, 20 respondenten (87 0%) geen behoefte aan langere openstelling hebben Aan de respondenten die zeggen behoefte te hebben aan een langere openstelling van winkels, is vervolgens gevraagd tot hoe laat de winkels dan open zouden moeten zijn

Tot hoe laat moeten de winkels dan openblijven? (vr 64)

	vld	pct	pct
tot tussen 18 00 en 19 00 uur	86	48 3	17 2
tot tussen 19 01 en 20 00 uur	46	25 8	9 2
tot tussen 20 01 en 21 00 uur	25	14 0	5 0
tot na 21 00 uur	21	11 8	4 2
totaal	178	100	35.6

Bijna de helft van de respondenten die behoefte hebben aan een langere openstelling (48 3%), geeft de voorkeur aan een openstelling tot 19 00 uur Aangezien momenteel sommige winkels door de week tot 18 00 uur en andere tot 18 30 uur open zijn, betekent dit een verlenging van de openstelling met 30 tot 60 minuten Een kwart (25 8%) geeft de voorkeur aan een openstelling tot 20 00 uur Omgerekend naar de totale steekproef betekent dit dat 17 2 procent van de

respondenten vindt dat winkels maximaal een uur langer open moeten zijn. Maximaal twee uur langer geniet de voorkeur van 9,2 procent van de totale groep respondenten.

Vindt u dat winkels die levensmiddelen verkopen op zondag open moeten zijn? (vr 65)

	pct
nee	72,8
ja	26,4
geen mening / wil niet zeggen	0,8

Van de respondenten is bijna driekwart (72,8%) van mening dat winkels die levensmiddelen verkopen, niet op zondag open hoeven te zijn.

Vindt u dat andere winkels op zondag open moeten zijn? (vr 66)

	pct
nee	85,8
ja	13,6
geen mening / wil niet zeggen	0,6

Een zeer ruime meerderheid (85,8%) is tegen openstelling van de andere winkels (i.e. de winkels die geen levensmiddelen verkopen) op zondag.

Samenvattend: Er blijkt dat er geringe behoefte bestaat aan langere openstelling van winkels. Van de groep respondenten die de voorkeur geeft aan een langere openstelling (een-derde van de totale groep respondenten), vindt bijna de helft een openstelling tot maximaal 19.00 uur voldoende. De behoefte aan openstelling van winkels op zondag is nog kleiner: een kwart van de respondenten is voor openstelling van winkels die levensmiddelen verkopen, een-zevende is voor openstelling van de andere winkels.

4 Conclusies

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden alleen de conclusies van het evaluatie-onderzoek besproken. Hierbij worden de resultaten afgezet tegen de resultaten van het diagnostisch onderzoek dat in juni 1992 uitgevoerd is.

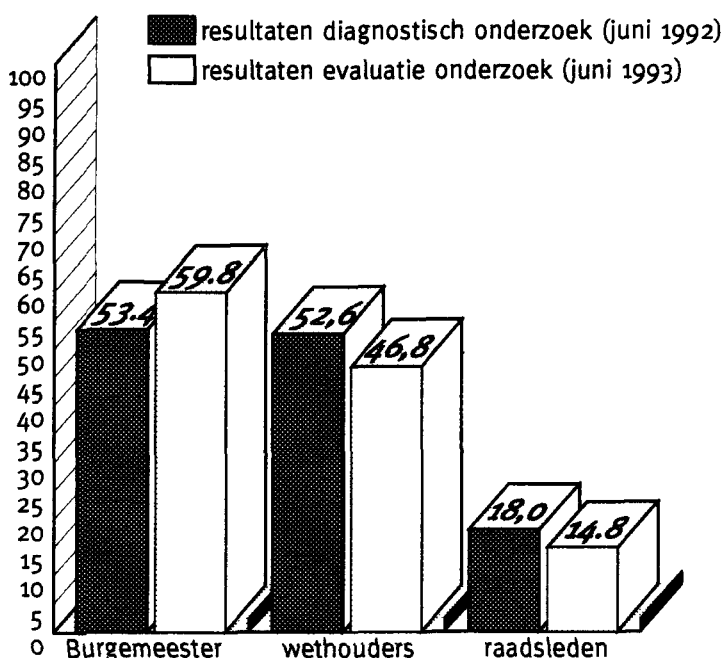
Aangezien het omnibusonderzoek signalerend en registrerend van aard is, zijn er geen conclusies uit de resultaten van dit onderzoek getrokken. De onderwerpen die in het omnibusonderzoek aan de orde zijn gekomen, zijn zowel na de bespreking van de desbetreffende onderwerpen als in de algemene samenvatting opgenomen.

In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens de conclusies met betrekking tot kennis (§ 4.2), waardering (§ 4.3) en participatie(bereidheid) (§ 4.4) aan de orde.

4.2 Conclusies met betrekking tot kennis

Politiek

Het percentage respondenten dat de naam van de burgemeester kent, het percentage dat een of meerdere wethouders bij naam kan noemen en het percentage dat een of meerdere raadsleden bij naam kan noemen, is in onderstaand diagram weergegeven.

Uit het staafdiagram kan geconcludeerd worden dat de burgemeester het bekendst is en dat de raadsleden het onbekendst zijn. Verder kan geconcludeerd worden dat de bekendheid van de burgemeester is toegenomen. Het percentage respondenten dat een of meer wethouders bij

naam kan noemen, is afgenomen (deze respondenten noemden echter wel meer wethouders) Het percentage respondenten dat een of meer raadsleden bij naam kan noemen, is afgenomen Wanneer de bekendheid van wethouders vergeleken wordt met de bekendheid van raadsleden, blijkt dat niet alle respondenten weten dat wethouders formeel ook gemeenteraadsleden zijn De juiste samenstelling van het College van B&W is bij 13,2 procent van de respondenten bekend

De kennis met betrekking tot de lokale politieke organisatie is nog steeds laag Er is een zekere kennisachterstand op bovengenoemde variabelen te constateren bij jongeren van 18 tot en met 34 jaar, vrouwen en laag opgeleiden

Gemeentelijke organisatie

De wegen die bewandeld kunnen worden voor het indienen van een klacht zijn (ondanks een lichte verbetering) bij een substantieel deel van de respondenten onbekend Bijna een kwart van de respondenten zegt een formele procedure te gaan volgen Evenals bij het diagnostisch onderzoek weet een meerderheid niet waar en hoe een klacht gedeponereerd kan worden Het antwoord 'weet ik nu niet, maar ik kom er wel achter' werd (ondanks een afname) wederom het vaakst gegeven

Wanneer 'een klacht' wordt omschreven als een fictief probleem (loszittende stoeptegels en problemen met de verkeersveiligheid in de wijk), neemt het antwoord 'weet niet' significant af Een meldklacht (losse stoeptegels) komt eerder bij de gemeente of een gemeentelijke dienst terecht dan een klacht van hoger niveau De meeste respondenten zeggen bij deze meldklacht contact op te nemen met 'de Gemeente' De wijkpost Openbare Werken wordt door 11,4 procent van de respondenten benaderd over 'loszittende stoeptegels' Het contact opnemen met de wijkpost Openbare Werken is de meest directe handelswijze bij het indienen van een dergelijke meldklacht

De meldklacht wordt overwegend individueel opgelost, terwijl de respondenten zich bij problemen met de verkeersveiligheid in de eigen wijk vaker laten vertegenwoordigen door de buurtorganisatie of gezamenlijk iets ondernemen

Bij beide problemen is ongeveer driekwart van de respondenten bereid tot het ondernemen van actie

Informatiekanalen

De naamsbekendheid en de lokatiebekendheid van het G I C is toegenomen Er is verwarring tussen de taken van het G I C en de afdeling bevolking van de Dienst Informatie en Administratie

4.3 Conclusies met betrekking tot waardering

Telefonisch contact

Vier op de tien respondenten hebben de afgelopen twaalf maanden met een gemeentelijke dienst gebeld Van hen was een kwart ontevreden over het verloop van het telefoontje De belangrijkste reden van ontevredenheid is dat men (te) vaak doorverbonden werd Iets meer dan de helft van de redenen van ontevredenheid heeft betrekking op de ambtenaar waarmee gesproken is

Het (te) vaak doorverbinden kan veroorzaakt worden doordat de bellers het 'verkeerde' nummer hebben gedraaid Immers, bij een meldklacht over loszittende stoeptegels zal bijna de helft van de respondenten 'de Gemeente' bellen en dan doorverwezen of doorverbonden worden

Gemeentelijke dienstverlening

Het rapportcijfer voor de dienstverlening is afgenomen van 6,9 naar 6,6

Woon- en leefomgeving

Het gemiddelde rapportcijfer voor het wonen en leven in Groningen is een halve punt lager geworden. Er kan echter niet van een toenemende 'ontevredenheid' gesproken worden, omdat het cijfer in schoolse termen nog steeds 'ruim voldoende' is (rapportcijfer 7,1).

Respondenten uit de stadsdelen Zuid en Hoogkerk waarderen de wijk waarin ze wonen significant hoger dan de totale stad. Het gemiddelde rapportcijfer voor het wonen en leven in de eigen wijk is 7,4.

Lokale politiek

Het percentage respondenten dat het met de stelling 'Ik vind dat politici hier in Groningen genoeg luisteren naar wat de Groningers te zeggen hebben, en daar ook naar handelen' helemaal of een beetje oneens is, is significant gestegen (van 34,0% naar 44,2%). Het percentage respondenten dat het niet eens maar ook niet oneens met de stelling is, of er geen mening over heeft, is significant gedaald (van 49,6% naar 35,6%). Het percentage respondenten dat het helemaal of een beetje eens is met de stelling, is niet significant veranderd.

Het percentage respondenten dat het met de stelling 'Tussen de partijen in de gemeenteraad zie ik nauwelijks verschil. Het is niet duidelijk waar de verschillende partijen voor staan', helemaal of een beetje eens is, is significant toegenomen (van 27,0% naar 34,6%). Het percentage respondenten dat het niet eens maar ook niet oneens met de stelling is, of er geen mening over heeft, is significant afgenomen (van 38,4% naar 32,2%). Het percentage respondenten dat het helemaal of een beetje oneens is met de stelling, is niet significant veranderd.

Het percentage respondenten dat het met de stelling 'Voor mij maakt het niet uit welke partijen het hier in Groningen voor het zeggen hebben' helemaal eens of een beetje eens is, is significant toegenomen (van 16,0% naar 21,4%). De overige percentages zijn niet significant veranderd.

Met name vrouwen en lager opgeleiden staan relatief gezien minder positief ten opzichte van de (lokale) politiek. Bij deze groepen is ook een kennisachterstand te signaleren op het gebied van (lokale) politiek en de gemeentelijke organisatie. Deze groepen zouden bij het Bestuurlijke Vernieuwingsbeleid meer aandacht moeten krijgen.

Maatregelen Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing

De Gemeente Groningen heeft sinds enkele jaren Bestuurlijke Vernieuwing als speerpunt in haar beleid opgenomen. Diverse vormen van inspraak (bij het besluitvormingsproces) door de bevolking zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

Het percentage respondenten dat denkt dat de bevroegde maatregelen (inspraakavonden en hoorzittingen, spreekuren van politieke partijen, wethouders en raadsleden, en opiniepeilingen) middelen zijn om hun invloed op de gemeentepolitiek te vergroten, is afgenomen, maar de maatregelen worden nog steeds door een meerderheid van de respondenten beschouwd als maatregelen die de invloed op de lokale politiek vergroten. Het houden van opiniepeilingen wordt hierbij als meest invloedvergroten beschouwd. Dat er met betrekking tot inspraak sinds de invoering van Bestuurlijke Vernieuwing wel iets is veranderd, blijkt uit het gegeven dat 22,8 procent van de respondenten het gevoel heeft meer mogelijkheden tot inspraak te hebben gekregen. Voor een derde van de ondervraagden is er niets veranderd, terwijl 7,8 procent het gevoel heeft minder inspraak te hebben.

4.4 Conclusies met betrekking tot de participatie(bereidheid)

Politiek

Ruim één op de tien respondenten heeft het afgelopen jaar gebruik gemaakt van een inspraakmogelijkheid. De stemintentie bij een referendum op wijkniveau is groter dan de stemintentie bij een referendum op stadsniveau.

De stemintentie bij gemeenteraadsverkiezingen is niet significant veranderd. Van de respondenten zegt driekwart (75,8%) zeker of waarschijnlijk te gaan stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen.

Woon- en leefomgeving

Van de respondenten die weten dat er een wijkkrant in hun wijk is, zegt 88,2 procent deze wijkkrant soms of altijd te lezen. Omgerekend naar de totale steekproef betekent dit dat twee op de drie respondenten (67,2%) soms of altijd de wijkkrant lezen. In de groep respondenten die zegt de wijkkrant altijd te lezen, zijn respondenten met een hoge opleiding ondervertegenwoordigd (-5,0%).

Driekwart van de respondenten zegt een wijkkrant te ontvangen. Negen op de tien respondenten uit deze groep lezen deze wijkkrant altijd tot soms. Dit betekent dat van de totale steekproef twee op de drie respondenten hun wijkkrant soms of altijd lezen. In de wijken waar een wijkkrant wordt uitgegeven, lijkt de wijkkrant een effectief communicatiemiddel voor de Gemeente Groningen te kunnen zijn.

In ieder stadsdeel zijn één of meerdere buurthuizen. Deze instanties (kunnen) dienen als intermediair tussen overheid en bevolking. De bekendheid van de buurthuizen is niet significant veranderd maar van de ondervraagden die het buurthuis kennen, komt het merendeel (83,9%) er nooit.

Vrouwen en lager opgeleiden komen in verhouding tot de overige groepen het meest in het buurthuis. Aangezien bij deze groepen tevens een kennisachterstand te signaleren is op het gebied van (lokale) politiek en de gemeentelijke organisatie (zie resultaten en conclusies m.b.t. kennis), zou bij de doelgroepgerichte voorlichting het buurthuis een intermediair voor de Gemeente kunnen zijn.

Van de 500 respondenten weet een-vijfde niet of er een bewonersorganisatie bij hen in de buurt is. Een meerderheid (69,4%) zegt dat er wel een bewonersorganisatie in hun wijk is. Van deze 69,4 procent heeft 20,7 procent het afgelopen jaar contact gehad met de bewonersorganisatie en 78,7 procent niet.

Het percentage respondenten dat vanaf het begin betrokken wil zijn bij plannen die de eigen wijk aangaan, is toegenomen (van 58,0% tot 64,0%). Het percentage dat niet of nauwelijks vanaf het begin bij de plannen betrokken wil zijn, is niet significant veranderd. De participatie(bereidheid) bij de eigen wijk is dusdanig groot dat er een breed draagvlak verondersteld kan worden voor een van de werkerreinen van wijksgewijs werken. Het in nauwe samenwerking tussen Gemeente en wijkbewoners opstellen van uitvoeringsgerichte wijkplannen.

Geraadpleegde literatuur

- Bestuurlijke Preventie Criminaliteit. 1988.
Nait best 't Kon minder
Groningen Gemeente Groningen
- Bureau O & S Gemeente Amersfoort. 1991.
Omnibusenquête 1991
Amersfoort Gemeentedrukkenj Amersfoort
- Gemeente Alkmaar - Bureau Onderzoek en Statistiek. 1992.
Omnibusonderzoek 1991
Alkmaar Gemeente Alkmaar
- Gemeente Groningen. Z.j.
Actieplan Veiligheid op straat
Groningen Gemeente Groningen
- Gemeente Groningen. 1990.
Beleidsprogramma '91-'94
Groningen Centrale Repro Gemeente Groningen
- Gemeente Groningen. 1992.
Plan van Aanpak Bestuurlijke Vernieuwing Beleidsvoornemens in hoofdlijnen
Groningen Gemeente Groningen
- Hollander, E. 1990.
Berichten van om de hoek De uitbouw van het kleinschalig medianet In Bardoel, J en J
Bierhof (red), *Media in Nederland* Feiten, analyses (zesde druk)
Groningen Wolters-Noordhoff p 200-218
- Politiek-Bestuurlijke Commissie. 1991.
De burger aan tafel
Groningen Gemeente Groningen
- Sociaal en Cultureel Planbureau. 1993.
Sociale en Culturele Verkenningen 1993
Rijswijk Sociaal en Cultureel Planbureau
- Sociale Zaken en werkgelegenheidsprojekten. 1991.
Sociale Vernieuwing en de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojekten
Groningen Sociale Zaken en werkgelegenheidsprojekten

Smidt, de, A.J. en J. Cornelisse. 1992.

Met de billen bloot Diagnostisch onderzoek ten behoeve van het effectief uitvoeren van het bestuurlijke vernieuwingsbeleid
Groningen Rijksuniversiteit Groningen

Swanborn, P.G. 1987.

Methoden van sociaal-wetenschappelijk onderzoek Nieuwe editie
Amsterdam Boom Meppel

Bijlage 1

Vragenlijst evaluatie- en omnibusonderzoek

Naam enquêteur:.....

Telefoonnummer respondent:.....

Datum:..... Tijd:.....

Respondenten**1 Hoelang woont u al in de gemeente Groningen?**

<antwoorden niet voorlezen>

- woont niet in gemeente Groningen <einde enquête>
- (1) minder dan 1 jaar
- (2) 1 tot 2 jaar
- (3) 2 tot 5 jaar
- (4) 5 tot 10 jaar
- (5) meer dan 10 jaar
- (6) weet niet / wil niet zeggen

2 Hoe oud bent u, als ik vragen mag?

<antwoorden niet voorlezen>

- jonger dan 18 jaar <einde enquête>
- (1) 18 t/m 24 jaar
- (2) 25 t/m 34 jaar
- (3) 35 t/m 44 jaar
- (4) 45 t/m 54 jaar
- (5) 55 t/m 64 jaar
- (6) 65 jaar of ouder
- (7) wil niet zeggen

3 <Invullen:> Geslacht van de respondent

<alleen indien nodig: 'Wat is uw geslacht?>

- (1) man
- (2) vrouw

4 Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgemaakt of waar u nog mee bezig bent?

<antwoorden niet voorlezen>

<slechts één antwoord mogelijk>

- (1) laag
(geen, lagere school, LBO, Ambachtsschool, Huishoudschool, LTS, LHNO, LEAO, LAS)
- (2) midden
(MAVO, HAVO, VWO (Atheneum, Lyceum, Gymnasium), LAVO, MULO, VGLO, HBS, MMS, MTS, UTS, MEAO, INAS, MBO, Kleuterleidster, Gezinsverzorgster)
- (3) hoog
(HBO, HTS, HEAO, Lerarenopleiding, Sociale Academie, Hoge School, Universiteit)
- (4) wil niet zeggen
- anders, namelijk:

5 **Bent u op dit moment ergens werkzaam?**

<indien alleen 'ja' of 'nee': antwoorden voorlezen>

<er is slechts één antwoord mogelijk>

- (1) ja, loondienst bedrijfsleven WINKEL
 (2) ja, loondienst bedrijfsleven OVERIG
 (3) ja, loondienst overig (overheid, gezondheidszorg, onderwijs, etc.)
 (4) ja, zelfstandig beroep / bedrijf
 (5) ja, vrijwilligerswerk

 (6) nee, gepensioneerd, AOW, VUT, renteniert
 (7) nee, uitkeringsgerechtigd (RWW, WW, WAO etc.)
 (8) nee, student / scholier
 (9) nee, werkzaam in de eigen huishouding

 (10) wil niet zeggen
 (11) anders, namelijk:

6 **Wat is uw postcode?**

<antwoordcategorieën zijn laatste twee cijfers van postcode>

<indien 'weet niet': 'Waar woont u?' (straatnaam of wijk)>

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) 11 12 17 18 (Centrum)
 (2) 13 14 15 16 (Oude Wijken)
 (3) 21 22 24 25 26 27 28 (Zuid)
 (4) 23 31 32 33 34 35 36 37 38 (Noorddijk)
 (5) 41 42 43 47 (Noord-West)
 (6) 44 45 46 (Hoogkerk)
 weet niet, straat of wijk is:

Woonomgeving

7 'De volgende vragen gaan over uw woonomgeving.'

Is er een buurthuis bij u in de buurt?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) nee <ga verder met vraag 9>
 (2) weet niet / wil niet zeggen <ga verder met vraag 9>
 (3) ja

8 **Hoe vaak komt u in het buurthuis?**

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) nooit
 (2) minder dan 1 keer per maand
 (3) 1 tot 3 keer per maand
 (4) 1 keer per week of vaker
 (5) weet niet / wil niet zeggen

9 **Is er een bewonersorganisatie in uw wijk?**

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) nee <ga verder met vraag 11>
 (2) weet niet / wil niet zeggen <ga verder met vraag 11>
 (3) ja

10 **Heeft u in de laatste twaalf maanden wel eens contact gehad met de bewonersorganisatie?**

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) ja
 (2) nee
 (3) weet niet / wil niet zeggen

- 11 Is er een wijkkrant in uw wijk?
<antwoorden niet voorlezen>
(1) nee <ga verder met vraag 13>
(2) weet niet / wil niet zeggen <ga verder met vraag 13>
(3) ja
- 12 Hoe vaak leest u deze wijkkrant? Is dat 'altijd', 'soms' of 'nooit'?
(1) altijd
(2) soms
(3) nooit
(4) weet niet / wil niet zeggen
- 13 Stelt u zich voor dat er bij u in de straat enkele stoeptegels hinderlijk loszitten en dat u vindt dat er wat aan moet gebeuren. Wat zou u doen om dit probleem op te lossen?
<antwoorden niet voorlezen>
< slechts één antwoord mogelijk >
(1) niets
(2) ik zou zelf de tegels vastmaken
(3) contact opnemen met wijkpost
(4) contact opnemen met buurtorganisatie
(5) contact opnemen met 'de Gemeente'
(6) weet niet
(7) wil niet zeggen
(8) anders, namelijk:
- 14 Stelt u zich voor dat u vindt dat er bij u in de buurt iets aan de verkeersveiligheid moet worden gedaan. Wat zou u in dit geval doen?
<antwoorden niet voorlezen>
< slechts één antwoord mogelijk >
(1) niets
(2) contact opnemen met wijkpost
(3) contact opnemen met buurtorganisatie
(4) contact opnemen met 'de Gemeente'
(5) contact opnemen met de politie
(6) contact opnemen met 'Veilig Verkeer Nederland'
(7) weet niet
(8) wil niet zeggen
(9) anders, namelijk:
- 15 'Ik ga u nu drie uitspraken voorlezen.'
- Wilt u zeggen wat u van elke uitspraak vindt? U heeft de keuze uit 5 mogelijkheden, te weten: (1) 'helemaal oneens', (2) 'een beetje oneens', (3) 'niet eens maar ook niet oneens', (4) 'een beetje eens' en (5) 'helemaal eens'.
- a) Als er plannen op tafel liggen die mijn eigen wijk aangaan, dan wil ik daar vanaf het begin bij betrokken zijn.
<antwoorden niet voorlezen>
(1) (1) helemaal oneens
(2) (2) een beetje oneens
(3) (3) niet eens maar ook niet oneens
(4) (4) een beetje eens
(5) (5) helemaal eens
<niet voorlezen:>
(6) geen mening / wil niet zeggen

- b) 'Bij een zogenaamd 'referendum' kunnen alle inwoners stemmen over de oplossing van een bepaald probleem.

Als er in mijn wijk een referendum gehouden wordt over iets wat mijn eigen wijk aangaat, dan ga ik zeker stemmen.

<antwoorden niet voorlezen>

(1)	☐	(1) helemaal oneens
(2)	☐	(2) een beetje oneens
(3)	☐	(3) niet eens maar ook niet oneens
(4)	☐	(4) een beetje eens
(5)	☐	(5) helemaal eens
(6)	☐	geen mening / wil niet zeggen

- c) **Als er een referendum gehouden wordt over iets van de hele stad, dan ga ik zeker stemmen.**

<antwoorden niet voorlezen>

(1)	☐	(1) helemaal oneens
(2)	☐	(2) een beetje oneens
(3)	☐	(3) niet eens maar ook niet oneens
(4)	☐	(4) een beetje eens
(5)	☐	(5) helemaal eens
(6)	☐	geen mening / wil niet zeggen

- 16 **Als u het wonen en leven in uw wijk een rapportcijfer van 1 tot en met 10 zou geven, welk cijfer zou u dan geven?**

<antwoorden niet voorlezen>

<alleen hele getallen zijn mogelijk>

<slechts één antwoord omcirkelen>

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

(11)	☐	geen mening
(12)	☐	wil niet zeggen

- 17 **Welk rapportcijfer van 1 tot en met 10 zou u aan het wonen en leven in de hele stad geven?**

<antwoorden niet voorlezen>

<alleen hele getallen zijn mogelijk>

<slechts één antwoord omcirkelen>

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

(11)	☐	geen mening
(12)	☐	wil niet zeggen

Gemeentepolitiek

- 18 'De volgende vragen gaan over de gemeentepolitiek.'

Stel dat er morgen verkiezingen voor de gemeenteraad van Groningen zouden zijn. Hoe groot is dan de kans dat u gaat stemmen?

<indien een percentage gegeven wordt: relevante antwoorden voorlezen>

(1)	☐	zeker stemmen
(2)	☐	waarschijnlijk stemmen
(3)	☐	waarschijnlijk niet stemmen
(4)	☐	zeker niet stemmen
(5)	☐	weet niet
(6)	☐	wil niet zeggen

19 Uit welke politieke partijen bestaat volgens u het college van Burgemeester en Wethouders in de gemeente Groningen?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) CDA, PvdA én D66
 (2) alle andere combinaties
 (3) weet niet / wil niet zeggen

20 Kent u de naam van de burgemeester?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) ja, H.G. Ouwerkerk
 (2) ja, maar geeft verkeerde naam
 (3) nee

21 Welke wethouders van Groningen kent u bij naam?

<antwoorden niet voorlezen>

<meerdere antwoorden zijn mogelijk>

- (1) F.J. Hasselaar
 (2) H.J. Morssink
 (3) H.J. Pijlman
 (4) W. Smink
 (5) K.W. Swaak
 (6) Mw. A.G.M. van de Vondervoort
 (7) B.G. Westerink
 (8) Y.H. Gietema
 (9) weet niet / wil niet zeggen
 (10) anders, namelijk:

22 Welke gemeenteraadsleden van Groningen kent u bij naam?

<antwoorden niet voorlezen>

<meerdere antwoorden zijn mogelijk>

<indien antwoord is 'geen', in tweede blok 'geen' aankruisen>

☐ Bel	☐ Kuitert	☐ Tromp
☐ Blankenburg	☐ Moll	☐ V.d. Veen
☐ Ter Bogt	☐ Morssink	☐ Verschuren
☐ Dölle	☐ Otten	☐ V.d. Vondervoort
☐ Dekker	☐ Paas	☐ De Vries
☐ Dorenbos	☐ Paping	☐ Walsma
☐ Ekhart	☐ Pijlman	☐ Wessels-Potman
☐ Evenhuis	☐ Smink	☐ Westerdijk
☐ Van Gent	☐ Smit	☐ Westerink
☐ Haans	☐ Spoeltman	☐ Westers
☐ Hasselaar	☐ V.d. Stap	☐ Weststrate
☐ Hazekamp	☐ Swaak	☐ Wormgoor
☐ Huisman	☐ Timmerman	☐ Winter

<hier invullen hoeveel gemeenteraadsleden genoemd zijn>

- (1) geen
 (2) 1 of 2
 (3) 3 of 4
 (4) 5 of 6
 (5) 7 of 8
 (6) 9 of meer
 (7) wil niet zeggen

- 23 'De volgende drie uitspraken hebben te maken met de gemeentelijke politiek hier in Groningen.'

Wilt u van de volgende uitspraken zeggen of u het ermee eens bent? U heeft weer de keuze uit (1) 'helemaal oneens', (2) 'een beetje oneens', (3) 'niet eens maar ook niet oneens', (4) 'een beetje eens' en (5) 'helemaal eens'.

- a) **Ik vind dat politici hier in Groningen genoeg luisteren naar wat de Groningers te zeggen hebben, en daar ook naar handelen.**

<antwoorden niet voorlezen>

(1)	☐	(1) helemaal oneens
(2)	☐	(2) een beetje oneens
(3)	☐	(3) niet eens maar ook niet oneens
(4)	☐	(4) een beetje eens
(5)	☐	(5) helemaal eens
(6)	☐	geen mening / wil niet zeggen

- b) **Tussen de partijen in de gemeenteraad zie ik nauwelijks verschil. Het is niet duidelijk waar de verschillende partijen voor staan.**

<antwoorden niet voorlezen>

(1)	☐	(1) helemaal oneens
(2)	☐	(2) een beetje oneens
(3)	☐	(3) niet eens maar ook niet oneens
(4)	☐	(4) een beetje eens
(5)	☐	(5) helemaal eens
(6)	☐	geen mening / wil niet zeggen

- c) **Voor mij maakt het niet uit welke partijen het hier in Groningen voor het zeggen hebben.**

<antwoorden niet voorlezen>

(1)	☐	(1) helemaal oneens
(2)	☐	(2) een beetje oneens
(3)	☐	(3) niet eens maar ook niet oneens
(4)	☐	(4) een beetje eens
(5)	☐	(5) helemaal eens
(6)	☐	geen mening / wil niet zeggen

Klachten en inspraakprocedures

- 24 'De volgende vragen gaan over klachten en inspraakprocedures.'

Als u een klacht over de gemeente zou willen indienen, weet u dan waar u terecht kunt of hoe u dat moet doen?

<antwoorden niet voorlezen>

< slechts één antwoord mogelijk >

(1)	☐	Ombudsvrouw
(2)	☐	balie van de gemeentelijke dienst
(3)	☐	klachtenfunctionaris van gemeentelijke dienst
(4)	☐	centraal schriftelijk klachtenadres
(5)	☐	mondeling / telefonisch bij Gemeentelijk Informatie Centrum
(6)	☐	brief sturen naar 'de Gemeente'
(7)	☐	weet nu niet, maar komt er wel achter
(8)	☐	nee
(9)	☐	weet niet / wil niet zeggen
(10)	☐	anders, namelijk:.....

- 25 **Heeft u het gevoel dat u nu meer, minder of evenveel mogelijkheden tot inspraak heeft dan een paar jaar geleden?**

(1)	☐	meer
(2)	☐	evenveel
(3)	☐	minder
(4)	☐	geen mening / wil niet zeggen

- 26 Denkt u dat inspraakavonden of hoorzittingen uw invloed op de gemeentepolitiek kunnen vergroten?
<indien nodig: antwoorden voorlezen>
- (1) ja
(2) een beetje / misschien
(3) nee
(4) weet niet / geen mening / wil niet zeggen
- 27 Denkt u dat spreekuren van politieke partijen, wethouders en raadsleden, uw invloed op de gemeentepolitiek kunnen vergroten?
<indien nodig: antwoorden voorlezen>
- (1) ja
(2) een beetje / misschien
(3) nee
(4) geen mening / wil niet zeggen
- 28 Denkt u dat het houden van opiniepeilingen onder de inwoners van Groningen uw invloed op de gemeentepolitiek kan vergroten?
<indien nodig: antwoorden voorlezen>
- (1) ja
(2) een beetje / misschien
(3) nee
(4) geen mening / wil niet zeggen
- 29 Heeft u in de laatste twaalf maanden gebruik gemaakt van een inspraakmogelijkheid?
<antwoorden niet voorlezen>
<indien nodig: deze enquête telt niet als inspraakmogelijkheid>
- (1) ja
(2) nee
(3) weet niet / wil niet zeggen

Dienstverlening

- 30 'De volgende vragen gaan over de dienstverlening van de Gemeente Groningen.'
- Welk rapportcijfer, van 1 tot en met 10, zou u aan de dienstverlening van de Gemeente Groningen geven?
<antwoorden niet voorlezen>
<alleen hele getallen zijn mogelijk>
<antwoord omcirkelen>
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
- (11) geen mening
(12) wil niet zeggen
- 31 Heeft u in de afgelopen twaalf maanden met een gemeentelijke dienst in Groningen gebeld?
<antwoorden niet voorlezen>
- (1) nee <ga verder met vraag 34>
(2) weet niet (meer) <ga verder met vraag 34>
(3) ja
- 32 Was u tevreden over de manier waarop dit telefoontje verliep?
<antwoorden niet voorlezen>
- (1) ja <ga verder met vraag 34>
(2) geen mening / wil niet zeggen <ga verder met vraag 34>
(3) weet niet meer <ga verder met vraag 34>
(4) nee

33 Wat was de belangrijkste reden dat u ontevreden was?

<antwoorden niet voorlezen>

<slechts één antwoord mogelijk>

- (1) te lang in 'wachtstand' / duurde te lang
 (2) van kastje naar muur gestuurd / vaak doorverbonden
 (3) uitleg door ambtenaar onduidelijk / moeilijk taalgebruik
 (4) ambtenaar deed ongeïnteresseerd / ongeleefd
 (5) ik werd niet serieus genomen
 (6) behandeling te ambtelijk / te formeel
 (7) inhoud boodschap beviel niet
 (8) wil niet zeggen
 (9) anders, namelijk:

Gemeentelijk Informatie Centrum

34 'De volgende vragen gaan over het Gemeentelijk Informatie Centrum.'

Heeft u wel eens gehoord van het Gemeentelijk Informatie Centrum of G.I.C.?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) nee <ga verder met vraag 37>
 (2) weet niet / wil niet zeggen <ga verder met vraag 37>
 (3) ja

35 Weet u waar u het G.I.C. kunt vinden?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) ja <goede antwoorden zijn: in de Kreupelstraat, op / bij het Kwinkenplein, bij de Martinatoren, daar waar het oude politiebureau stond, bij het Kwinkenplein tegen over die sportwinkel, in het Prefectenhof, etc>
 (2) nee

36 Wat denkt u dat u allemaal kunt doen en halen bij het G.I.C.?

<antwoorden niet voorlezen>

<meerdere antwoorden zijn mogelijk>

<indien antwoord luidt: 'informatie halen', dan vragen: 'wat voor informatie?'>

- (1) (DIA diensten / afdeling bevolking): halen / vernieuwen paspoorten, rijbewijzen, uittreksels geboortenregister, aangifte geboorte e.d.
 (2) ophalen van brochures van gemeentelijke diensten
 (3) informatie over gemeentelijke belastingen
 (4) informatie over agenda en stukken van de Raad (of raadscommissies)
 (5) informatie over gemeente- en rijksregelgeving
 (6) informatie over subsidies / raadplegen van 'subsidiezoeker'
 (7) ophalen Stadsgids, Gouden Gids, plattegronden
 (8) ophalen / inzien statistische onderzoeksgegevens
 (9) inzien / kopen van documentatie als beleidsplannen en nota's
 (10) raadplegen van AGI (Actuele Groningen Informatie) of kabelkrant
 (11) weet niet
 (12) wil niet zeggen
 (13) anders, namelijk:

37 Heeft u een sticker op uw brievenbus tegen ongeadresseerd reclamedrukwerk?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) nee <ga verder met vraag 40>
 (2) ja
 (3) weet niet / wil niet zeggen

- 38 'Omdat u een sticker op uw brievenbus heeft, krijgt u geen gemeentelijke informatie, zoals de Stadsgids en de Belastinggids.'

Zou u deze gemeentelijke informatie toch willen ontvangen?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) nee <ga verder met vraag 40>
 (2) weet niet / wil niet zeggen <ga verder met vraag 41>
 (3) ja

- 39 Waar zou u deze gemeentelijke informatie dan willen ophalen? Ik lees u zes mogelijkheden voor. Wilt u daar één van kiezen?

<antwoorden 1 tot en met 6 voorlezen>

- (1) bij het Gemeentelijk Informatie Centrum
 (2) bij de bibliotheek
 (3) bij het postkantoor
 (4) bij de gemeentelijke diensten
 (5) bij uw wijkpost
 (6) bij uw buurthuis

<niet voorlezen>

- (7) anders, namelijk:

Openbare orde / Veiligheid

- 40 'De volgende vraag of vragen gaan over overlast die veroorzaakt wordt door groepjes jongeren. Dit houdt bijvoorbeeld in: geluidsoverlast, beledigingen of, meer in 't algemeen, dat u zich bedreigd voelde.

Heeft u de afgelopen zes maanden overlast door groepjes jongeren gehad?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) nee <ga verder met vraag 45>
 (2) wil niet zeggen <ga verder met vraag 45>
 (3) ja

- 41 Wat voor soort overlast was dit?

<antwoorden niet voorlezen>

<meerdere antwoorden zijn mogelijk>

- (1) geluidsoverlast
 (2) samenscholing (bijvoorbeeld: gevoel van bedreiging)
 (3) verbaal geweld (bijvoorbeeld: uitschelden, beledigingen, etc.)
 (4) fysiek geweld (bijvoorbeeld: bedreiging, mishandeling, etc.)
 (5) kattenkwaad (bijvoorbeeld: veelvuldig deurtjebellen, etc.)
 (6) dronkenschap
 (7) vandalisme ((bijvoorbeeld: graffiti, vernieling)
 (8) anders, namelijk:

- 42 Waar had u last van deze overlast?

<noteer straatnaam of duidelijke plaatsbepaling>

.....

- 43 Is er wat aan deze overlast gedaan?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) ja
 (2) nee
 (3) weet niet / wil niet zeggen

44 Is er nu nog steeds sprake van deze overlast?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) ja
 (2) nee
 (3) weet niet / wil niet zeggen

Geweldsdelicten

45 'De volgende vraag of vragen gaan over geweldsdelicten en mishandeling in de binnenstad van Groningen. Er is sprake van een geweldsdelict of mishandeling wanneer het slachtoffer pijn of letsel opliep, of naar een dokter of ziekenhuis moest.'

Bent u in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer geweest van een geweldsdelict of mishandeling in de binnenstad van Groningen?*<antwoorden niet voorlezen>*

- (1) nee *<ga verder met vraag 49>*
 (2) weet niet / wil niet zeggen *<ga verder met vraag 49>*
 (3) ja

<Indien respondent in de afgelopen 12 maanden meerdere malen het slachtoffer is geweest van geweld of mishandeling, dan vragen naar de laatste keer dat het gebeurde in de Poelestraat, Peperstraat of Grote Markt.>

46 Gebeurde dit in de Poelestraat, in de Peperstraat, op de Grote Markt of ergens anders?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) Poelestraat, Peperstraat of Grote Markt
 (2) ergens anders
 (3) weet niet / wil niet zeggen *<ga verder met vraag 49>*

47 Heeft u van dit geweldsdelict of deze mishandeling aangifte gedaan?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) ja *<ga verder met vraag 49>*
 (2) weet niet / wil niet zeggen *<ga verder met vraag 49>*
 (3) nee

48 Wat is de belangrijkste reden waarom u geen aangifte heeft gedaan?

*<antwoorden niet voorlezen>**< slechts één antwoord mogelijk >*

- (1) niet ernstig genoeg
 (2) zelf opgelost
 (3) politie reageert onvriendelijk / niet correct als je aangifte komt doen
 (4) dader wordt toch niet opgespoord
 (5) politie doet er toch niets aan
 (6) weet niet / wil niet zeggen
 (7) anders, namelijk:

Sportvoorzieningen

49 'De volgende vraag of vragen gaan over sportvoorzieningen in de gemeente Groningen.'

Heeft u de afgelopen 12 maanden aan sport gedaan?

- (1) ja
 (2) nee
 (3) wil niet zeggen

50 Vindt u dat er voor u voldoende sportvoorzieningen in de gemeente Groningen zijn?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) ja <ga verder met vraag 52>
 (2) geen mening / wil niet zeggen <ga verder met vraag 52>
 (3) nee

51 Voor welke sport zou u graag willen dat er in Groningen een voorziening komt of erbij komt?

<antwoorden niet voorlezen. er is maar één antwoord mogelijk>

(1) ☐	geen	16) ☐	schaatsen / shorttrack /
(2) ☐	atletiek		ijshockey / kunstschaatsen
(3) ☐	auto- / motorsport	(17) ☐	schietsport
(4) ☐	basketbal	(18) ☐	skien / langlaufen (kunstskhelling)
(5) ☐	biljarten / snooker / poolbiljart	(19) ☐	squash
(6) ☐	bowlen	(20) ☐	tennis
(7) ☐	fitness / aerobics /
bommen / callanetics	(21) ☐	turnen / gymnastiek
(8) ☐	golf	(22) ☐	vechtsport
(9) ☐	handbal	(23) ☐	voetbal (veld)
(10) ☐	hengelsport	(24) ☐	voetbal (zaal)
(11) ☐	hockey (gras)	(25) ☐	volleybal
(12) ☐	hockey (kunstgras)	(26) ☐	watersport (waterskien, roeien,
kanoen, zeilen en surfen)
(13) ☐	korfbal	(27) ☐	zwemmen / schoonspringen /
aquajogging / waterpolo
(14) ☐	paardesport (manege)		
(15) ☐	rugby		
(28) ☐	gehandicaptensport, namelijk:		
(29) ☐	anders, namelijk:		

Werkloosheidsbestrijding / uitkeringsbeleid

52 Wilt u van de volgende vijf uitspraken over de werkloosheidsbestrijding en het uitkeringsbeleid weer zeggen of u het ermee eens bent? U heeft wederom de keuze uit (1) 'helemaal oneens', (2) 'een beetje oneens', (3) 'niet eens maar ook niet oneens', (4) 'een beetje eens' en (5) 'helemaal eens'.

a) De eerste uitspraak is: in de gemeente Groningen is werkloosheid een groot probleem.

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) (1) helemaal oneens
 (2) (2) een beetje oneens
 (3) (3) niet eens maar ook niet oneens
 (4) (4) een beetje eens
 (5) (5) helemaal eens
 (6) geen mening / wil niet zeggen

b) De dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten, ook wel de Sociale Dienst genoemd, moet zijn klanten meer beschouwen als werkzoekenden dan als uitkeringsontvangers.

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) (1) helemaal oneens
 (2) (2) een beetje oneens
 (3) (3) niet eens maar ook niet oneens
 (4) (4) een beetje eens
 (5) (5) helemaal eens
 (6) geen mening / wil niet zeggen

- c) **Wanneer een werkzoekende passende arbeid weigert, dan mag de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten een gedeelte van de uitkering inhouden.**
<antwoorden niet voorlezen>
(1)	☐	(1) helemaal oneens
(2)	☐	(2) een beetje oneens
(3)	☐	(3) niet eens maar ook niet oneens
(4)	☐	(4) een beetje eens
(5)	☐	(5) helemaal eens
(6)	☐	geen mening / wil niet zeggen
- d) **In de gemeente Groningen is fraude met bijstandsuitkeringen een groot probleem**
<antwoorden niet voorlezen>
(1)	☐	(1) helemaal oneens
(2)	☐	(2) een beetje oneens
(3)	☐	(3) niet eens maar ook niet oneens
(4)	☐	(4) een beetje eens
(5)	☐	(5) helemaal eens
(6)	☐	geen mening / wil niet zeggen
- e) **Het voorkómen van uitkeringsfraude krijgt voldoende aandacht van de Gemeente Groningen.**
<antwoorden niet voorlezen>
(1)	☐	(1) helemaal oneens
(2)	☐	(2) een beetje oneens
(3)	☐	(3) niet eens maar ook niet oneens
(4)	☐	(4) een beetje eens
(5)	☐	(5) helemaal eens
(6)	☐	geen mening / wil niet zeggen

Milieuheffing

- 53 'De volgende vraag of vragen gaan over een milieuheffing.'

Zou u bereid zijn om een extra gemeentelijke heffing te betalen om milieuproblemen aan te pakken?

<antwoorden niet voorlezen>

(1)	☐	nee <i><ga verder met vraag 55></i>
(2)	☐	weet niet / geen mening / wil niet zeggen <i><ga verder met vraag 55></i>
(3)	☐	ja

- 54 **Hoeveel zou u dan maximaal willen betalen per jaar?**

<antwoorden niet voorlezen>

< slechts één antwoord mogelijk >

(1)	☐	minder dan 10 gulden
(2)	☐	10 tot 25 gulden
(3)	☐	25 tot 75 gulden
(4)	☐	75 tot 150 gulden
(5)	☐	150 tot 250 gulden
(6)	☐	250 tot 500 gulden
(7)	☐	500 gulden of meer
(8)	☐	weet niet / geen mening / wil niet zeggen

Bouwen en wonen

55 'De volgende vragen gaan over bouwen en wonen.'

Indien u zou verhuizen, waar zou u dan graag willen wonen? Ik lees u de antwoordmogelijkheden voor:

<antwoorden 1 t/m 3 voorlezen>

<slechts één antwoord mogelijk>

- (1) minder dan 25 kilometer van de stad
 (2) meer dan 25 kilometer van de stad <ga verder met vraag 59>
 (3) ergens anders in de stad <ga verder met vraag 57>

<niet voorlezen:>

- (4) wil niet verhuizen <ga verder met vraag 59>
 (5) weet niet / wil niet zeggen <ga verder met vraag 59>

56 **Waar zou u dan willen wonen? Ik lees u de antwoordmogelijkheden voor:**

<antwoorden 1 t/m 4 voorlezen>

<slechts één antwoord mogelijk>

- (1) richting Bedum / Winsum, oftewel naar het Noorden <ga verder met vraag 59>
 (2) richting Delfzijl of Winschoten, ofwel naar het Oosten <ga verder met vraag 59>
 (3) richting Haren of Assen, ofwel naar het Zuiden <ga verder met vraag 59>
 (4) richting Zuidhorn of Leek, ofwel naar het Westen <ga verder met vraag 59>

<niet voorlezen:>

- (5) weet niet / wil niet zeggen <ga verder met vraag 59>

57 **In welke wijk zou u dan willen wonen?**

<antwoorden niet voorlezen>

<slechts één antwoord mogelijk>

(1)	☐	Bangeweer	(31)	☐	Leegkerk
(2)	☐	Beijum	(32)	☐	Lewenborg
(3)	☐	Binnenstad / Centrum	(33)	☐	Middelbert
(4)	☐	Bloemenbuurt	(34)	☐	Noorderhoogbrug
(5)	☐	Bovenstreek	(35)	☐	Oosterhogebrug
(6)	☐	Coendersborg	(36)	☐	Oosterparkbuurt
(7)	☐	Concordiabuurt	(37)	☐	Oosterpoortbuurt
(8)	☐	Corpus den Hoorn	(38)	☐	Oranjebuurt
(9)	☐	Damsterbuurt	(39)	☐	Paddepoel
(10)	☐	De Held	(40)	☐	Peizerweg
(11)	☐	De Hoogte	(41)	☐	Rivierenbuurt
(12)	☐	Dorkwerd	(42)	☐	Roodehaan
(13)	☐	Engelbert	(43)	☐	Ruischerbrug
(14)	☐	Euvelgunne	(44)	☐	Schildersbuurt
(15)	☐	Florabuurt	(45)	☐	Selwerd
(16)	☐	Friestraatweg	(46)	☐	Stadspark
(17)	☐	Gorechtbuurt	(47)	☐	Ulgersmaweg
(18)	☐	Grunobuurt	(48)	☐	Vierverlaten
(19)	☐	Helpman	(49)	☐	Villabuurt
(20)	☐	Herewegbuurt	(50)	☐	Vinkhuizen
(21)	☐	Hoendiep	(51)	☐	Weijert
(22)	☐	Hoogkerk	(52)	☐	Weijert-Zuid
(23)	☐	Hoornse meer	(53)	☐	Woonschepenhaven
(24)	☐	Hoornse park	(54)	☐	Woonwagenkamp "De Kring"
(25)	☐	Indische buurt	(55)	☐	Woonwagenkamp "Helpman"
(26)	☐	Industriebuurt	(56)	☐	Zeeheldenbuurt
(27)	☐	Koningslaagte	(57)	☐	Zuidwending
(28)	☐	Korrewegbuurt			
(29)	☐	Kostverloren			
(30)	☐	Laanhuizen			
(58)	☐	anders, namelijk:.....			
(59)	☐	wijk maakt niet uit
(bijvoorbeeld: 'als er maar meer groen is / meer winkels zijn', e.d.)			
(60)	☐	weet (nog) niet / wil niet zeggen			

58 In welke wijk zou u absoluut niet willen wonen?

<antwoorden niet voorlezen>

<slechts één antwoord mogelijk>

(1)	☐	Bangeweer	(31)	☐	Leegkerk
(2)	☐	Beijum	(32)	☐	Lewenborg
(3)	☐	Binnenstad / Centrum	(33)	☐	Middelbert
(4)	☐	Bloemenbuurt	(34)	☐	Noorderhoogebrug
(5)	☐	Bovenstreek	(35)	☐	Oosterhogebrug
(6)	☐	Coendersborg	(36)	☐	Oosterparkbuurt
(7)	☐	Concordiabuurt	(37)	☐	Oosterpoortbuurt
(8)	☐	Corpus den Hoorn	(38)	☐	Oranjebuurt
(9)	☐	Damsterbuurt	(39)	☐	Paddepoel
(10)	☐	De Held	(40)	☐	Peizerweg
(11)	☐	De Hoogte	(41)	☐	Rivierenbuurt
(12)	☐	Dorkwerd	(42)	☐	Roodehaan
(13)	☐	Engelbert	(43)	☐	Ruscherbrug
(14)	☐	Euvelgunne	(44)	☐	Schildersbuurt
(15)	☐	Florabuurt	(45)	☐	Selwerd
(16)	☐	Friesestraatweg	(46)	☐	Stadspark
(17)	☐	Gorechtbuurt	(47)	☐	Ulgersmaweg
(18)	☐	Grunobuurt	(48)	☐	Vierverlaten
(19)	☐	Helpman	(49)	☐	Villabuurt
(20)	☐	Herewegbuurt	(50)	☐	Vinkhuizen
(21)	☐	Hoendiep	(51)	☐	Weijert
(22)	☐	Hoogkerk	(52)	☐	Weijert-Zuid
(23)	☐	Hoornse meer	(53)	☐	Woonschepenhaven
(24)	☐	Hoornse park	(54)	☐	Woonwagenkamp "De Kring"
(25)	☐	Indische buurt	(55)	☐	Woonwagenkamp "Helpman"
(26)	☐	Industriebuurt	(56)	☐	Zeeheldenbuurt
(27)	☐	Koningslaagte	(57)	☐	Zuidwending
(28)	☐	Korrewegbuurt			
(29)	☐	Kostverloren			
(30)	☐	Laanhuizen			
(58)	☐	anders, namelijk:.....			
(59)	☐	wil overal wel wonen			
(60)	☐	weet niet / wil niet zeggen			

Regio Centraal Groningen

59 'De volgende vragen gaan over de Regio Centraal Groningen.'

Weet u wat de 'Regio Centraal Groningen' is? Het wordt ook wel afgekort tot R.C.G.

<indien alleen 'ja': 'Wat is het volgens u?'>

<antwoorden niet voorlezen>

(1)	☐	nee / weet niet
(2)	☐	ja, een samenwerkingsverband van gemeenten rondom de stad Groningen
(3)	☐	ja, maar geeft fout antwoord
(4)	☐	wil niet zeggen

60 Vindt u het belangrijk dat de Gemeente Groningen met omliggende gemeenten overlegt over de plek waar nieuwe bedrijven moeten komen?

<antwoorden niet voorlezen>

(1)	☐	belangrijk
(2)	☐	niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk
(3)	☐	onbelangrijk
(4)	☐	geen mening / wil niet zeggen

- 61 Vindt u het belangrijk dat de Gemeente Groningen met omliggende gemeenten overlegt over de plek waar **nieuwe huizen** gebouwd moeten worden?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) belangrijk
 (2) niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk
 (3) onbelangrijk
 (4) geen mening / wil niet zeggen

- 62 Als gemeenten gaan samenwerken, komt er een regionaal bestuur. Vindt u dat de inwoners van die gemeenten dit regionaal bestuur zelf moeten kiezen?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) ja
 (2) nee
 (3) geen mening / wil niet zeggen

Sluitingstijden winkels

- 63 'De laatste vragen gaan over de sluitingstijden van winkels.'

Heeft u er behoefte aan dat winkels door de week langer openblijven dan nu het geval is?

<uitleg (indien nodig): sommige winkels zijn nu door de week open tot 18.30 uur. Andere tot 18.00 uur.>

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) nee <ga verder met vraag 65>
 (2) geen mening / wil niet zeggen <ga verder met vraag 65>
 (3) ja

- 64 Tot hoe laat moeten de winkels dan openblijven?

<indien nodig: antwoorden voorlezen>

< slechts één antwoord mogelijk >

- (1) tot tussen 18.00 en 19.00 uur
 (2) tot tussen 19.01 en 20.00 uur
 (3) tot tussen 20.01 en 21.00 uur
 (4) tot na 21.00 uur
 (5) weet niet / wil niet zeggen

- 65 Vindt u dat winkels die levensmiddelen verkopen op zondag open moeten zijn?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) ja
 (2) nee
 (3) geen mening / wil niet zeggen

- 66 Vindt u dat andere winkels op zondag open moeten zijn?

<antwoorden niet voorlezen>

- (1) ja
 (2) nee
 (3) geen mening / wil niet zeggen

'Dit was het. Heeft u nog vragen of opmerkingen?'

<opmerkingen noteren>

.....

'Hartelijk bedankt voor uw medewerking. De onderzoeksresultaten worden in juli in de pers bekend gemaakt. Als u er belangstelling voor heeft, kan ik u een samenvatting van de resultaten toesturen. Heeft u hier belangstelling voor? Ik heb daarvoor wel uw naam, adres en postcode nodig.'

<naam, adres en postcode noteren op de adressenlijst>

Bijlage 2

Buurtindeling per stadsdeel (Bron: DIA)

Buurtindeling per stadsdeel (DIA / GEG)

Centrum

Binnenstad-Noord
Binnenstad-Oost
Binnenstad-West
Binnenstad-Zuid
Kostverloren
Oranjebuurt
Schildersbuurt
Stadscentrum

Oude Wyken

Bloemenbuurt
Damsterbuurt
De Hoogte
Florabuurt
Gorechtbuurt
Korrewegbuurt
Oost-Indische Buurt
Oosterparkbuurt
West-Indische Buurt

Noorddijk

Beijum-Oost
Beijum-West
Bovenstreek
De Hunze
Engelbert
Koningslaagte
Lewenborg-Noord
Lewenborg-West
Lewenborg-Zuid
Middelbert
Noorderhoogebrug
Oosterhoogebrug
Roodehaan
Ruischerbrug
Ulgersmaborg

Hoogkerk

Bangeweer
De Held
Dorkwerd
Hoogkerk-Dorp
Hoogkerk-Zuid
Leegkerk
Vierverlaten
Woonwagenkamp 'De Kring'
Zuidwending

Zuid

Coendersborg
Corpus den Hoorn-Noord
Corpus den Hoorn-Zuid
De Wijert-Zuid
De Wijert-Noord
Euvelgunne
Grunobuurt
Helpman-Oost
Helpman-West
Herewegbuurt
Hoendiep
Industriebuurt
Klein Martijn
Laanhuizen
Oosterpoortbuurt
Peizerweg
Rivierenbuurt
Stadspark
Villabuurt-Oost
Villabuurt-West
Woonschepenhaven
Woonwagenkamp 'Helpman'
Zeeheldenbuurt

Noord-West

Concordiabuur
Friesestraatweg
Paddepoel-Noord
Paddepoel-Zuid
Selwerd
Universiteitscomplex
Vinkhuizen-Noord
Vinkhuizen-Zuid